

Zpráva o činnosti 2010

Státní rostlinolékařské správy

STÁTNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKÁ SPRÁVA

Sídlo: Ztracená 1099, Praha 6

IČ: 65349563

Tel/fax: 235 010 330/235 010 363

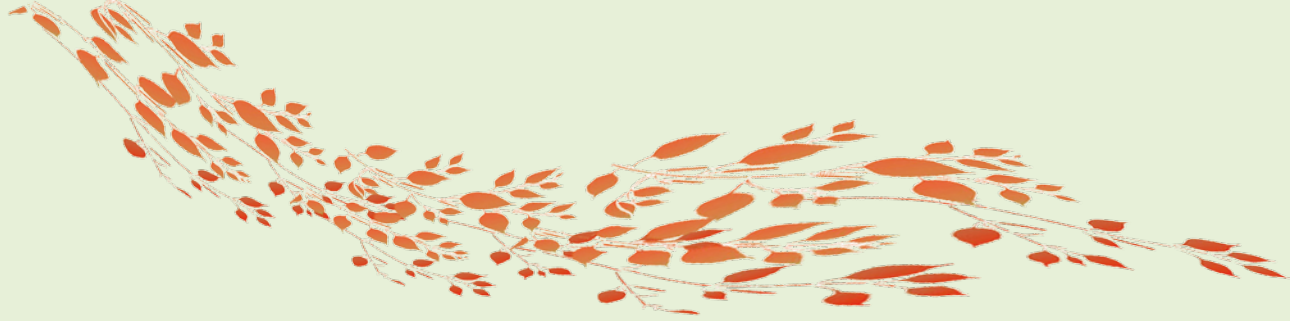
E-mail/ web: sekretariat@srs.cz/www.eagri.cz

Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství ČR podle zákona č. 147/1996 Sb.,
o rostlinolékařské péči a změnách některých souvisejících zákonů

Editor: Ing. Zbyněk Škodáček

2010

Vážení čtenáři, milí zemědělci,

je mi velkým potěšením otevřít tímto úvodním slovem publikaci, která má představit historii, vznik a aktuální dění v naší pro mnohé z Vás jistě známé organizaci, jejímž hlavním cílem a posláním je zajistit kvalitní rostlinolékařskou péči v České republice s příznivým vlivem na životní prostřední a zdravotní nezávadnost surovin pro výrobu potravin.

Tedy - co je u nás nového?!

V roce 2010 probíhala „velká“ novelizace rostlinolékařského zákona. Návrh novely byl schválen vládou a následně předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, kde je nyní projednáván. Tato novelizace probíhá v souvislosti s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS. V souvislosti s touto novelizací byly připravovány také návrhy změn prováděcích vyhlášek. V 2. polovině roku 2010 se začala připravovat další novela rostlinolékařského zákona v souvislosti s implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/128/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů. Tato směrnice stanovuje cíle a prostředky pro bezpečnější používání přípravků na ochranu rostlin. Jsem přesvědčen, že se jedná o velice významný mezník v rostlinolékařské péči a to i proto, že zavádí povinné uplatňování principů integrované ochrany rostlin, pravidelné testování aplikační techniky a sjednocuje požadavky na

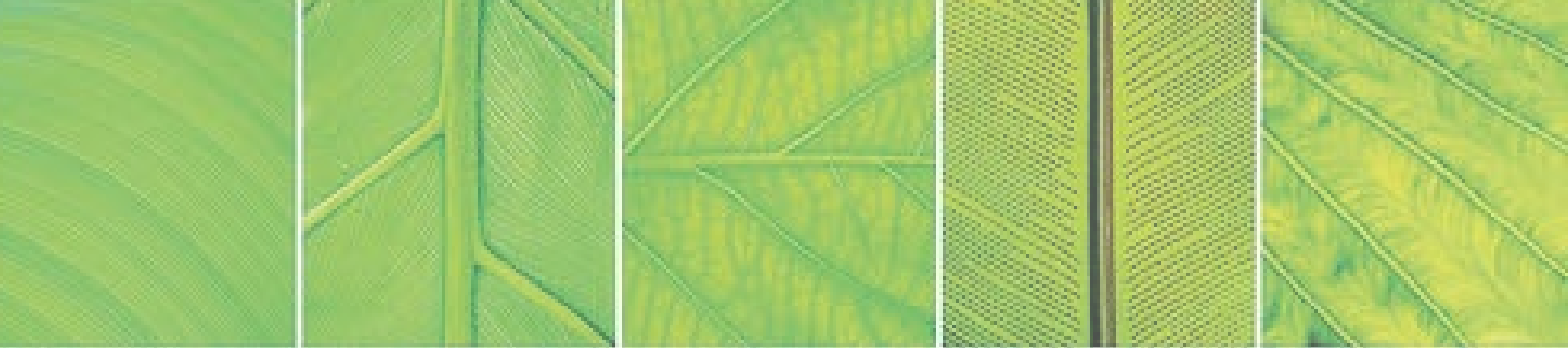
odbornou způsobilost pro zacházení s přípravky na ochranu rostlin ve všech zemích EU.

Reorganizace úřadu, specializace inspektorů

Rok 2010 byl pro naši organizaci vůbec rokem významných změn. Kromě novelizace rostlinolékařského zákona byla realizována i reorganizace našeho úřadu. V rámci těchto organizačních změn došlo ke specializaci jednotlivých inspektorů, čímž byly přesně vymezeny jejich činnosti. Domnívám se, že cesta specializace inspektorů je nezbytná při zvyšování tak klíčových faktorů jako jsou efektivita a rychlost naší správy. Inspektoři na oblastních odborech jsou nyní specializováni ve dvou skupinách - v oddělení integrované ochrany a v oddělení mechanizace a přípravků na ochranu rostlin. Vedle těchto specializací jsou na každém oblastním odboru vyčleněni čtyři pracovníci, kteří mají úlohu kontrolní, metodickou a organizační vůči ostatním inspektorům. Jeden z nich je specializován na dozorování správních činností a řešení stížností a podnětů, další na problematiku mechanizace a přípravků, třetí na problematiku regulovaných škodlivých organizmů a poslední na problematiku neregulovaných škodlivých organizmů.

Modernizace internetových stránek

Zásadní proměnou v minulém roce prošel i webový portál SRS. Webové stránky SRS byly morálně

i technologicky zastaralé a náš úřad, který dlouhodobě usiluje o maximální reflexi aktuálních požadavků na elektronizaci veřejné správy a zvyšování klientského komfortu, úspěšně začlenil svůj webový portál do prostředí e-AGRI www.e-agri.cz. V návaznosti na tento trend neustálého zvyšování a zkvalitňování komfortu klientů, představila naše organizace v nedávné době nový produkt určený pro vývozce rostlin. Jednalo se o elektronický formulář, pomocí něhož je možné podat žádost o provedení vývozního rostlinolékařského šetření velice rychlým a intuitivním způsobem.

Struktura úřadu

Státní rostlinolékařská správa je úřad s celostátní působností a má pracoviště v téměř každém okresním městě, což je důležité z hlediska pohodlí odběratelů našich služeb, tedy zemědělců, vývozců a dovozců rostlin, školkařů a dalších subjektů. Na počátku roku 2009 došlo k přestěhování centrály SRS a oblastního odboru Praha do Administrativně-vzdělávacího centra SRS v Praze Ruzyni, jehož stavba byla částečně financována z projektu

PHARE. V současné době má SRS 392 zaměstnanců z čehož je 80 % vysokoškoláků a je členěna do čtyř sekcí, které zahrnují útvary realizující činnosti úzce na sebe navazující tak, aby byla zajištěna jejich pružná spolupráce bez zbytečné administrativy jak v rámci organizace, tak směrem k zemědělcům. Státní rostlinolékařská správa v souvislosti se snižováním byrokratické zátěže zemědělců aktivně jedná a spolupracuje s Antibyrokratickou komisí Ministerstva zemědělství ČR, neboť navenyšování, respektive redukce administrativy je pro nás principiální otázkou.

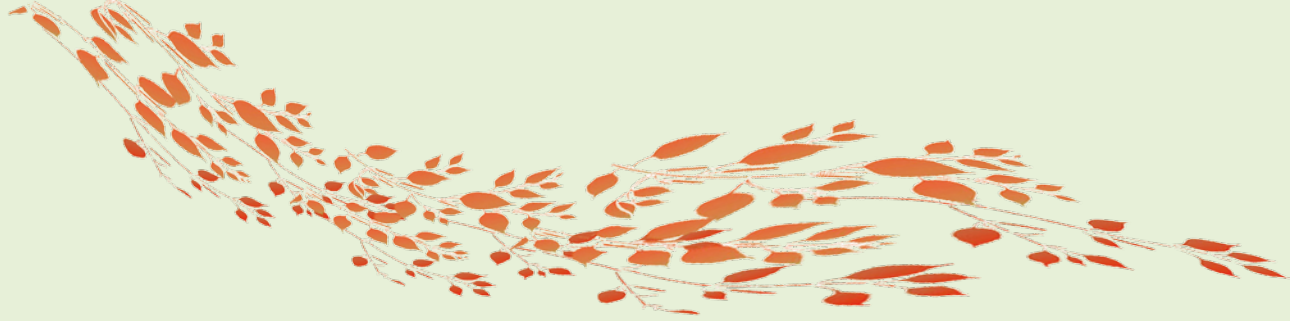
Na závěr výzva

Dovolil bych si skončit výzvou či spíše prosbou, vážení čtenáři. Prosím všechny z Vás o podněty k zamyšlení, ať už se týkají implementace evropského práva do našeho zákona, samotné činnosti našeho úřadu anebo i jiné oblasti ochrany rostlin. Vaše náměty mi můžete zasílat na reditel@srs.cz.

Přeji Vám všem jen to dobré!

Ing. Richard Ščerba
ředitel SRS

ÚVOD

Vstupem do EU byly dány podmínky pro naplňování novodobé podoby českého zemědělství. Takového zemědělství, které rozšiřuje svoji primární roli producenta potravin o další funkce, které se orientují na venkov jako celek, na údržbu krajiny, ekologické zemědělství či alternativní produkci pro nepotravinářské využití, na péči o vodní zdroje a na lesy. České zemědělství směřuje k nalezení vyváženého poměru mezi intenzivní výrobou potravin a péčí o životní prostředí při zachování odpovídající sociální úrovně obyvatel venkova. V zemědělské produkci i v mimoprodukčních aktivitách má nezastupitelné místo rostlinolékařská péče.

Rostlinolékařství je možno definovat jako teoreticko-praktický obor zabývající se poškozeními rostlin, chorobami, poruchami, škůdci a plevely s cílem snižovat jejich škodlivost a uchovat zdraví rostlin při použití zdravotně, ekonomicky a ekologicky přijatelných prostředků a postupů. Předmětem péče o zdraví rostlin jsou jak zemědělské a lesní porosty, okrasné, případně i planě rostoucí rostliny, tak i skladované rostlinné produkty.

STRUČNÁ HISTORIE ČESKÉHO ROSTLINOLÉKAŘSTVÍ

Zřízení Státní rostlinolékařské správy v České republice a zahájení její činnosti v roce 1997 bylo výsledkem historického vývoje rostlinolékařství v českých zemích, který započal již za rakousko-uherské monarchie.

Do roku 1919

Před první světovou válkou nebyla rostlinolékařská služba v Rakousku-Uhersku organizačně sjednocena. Stanice pro ochranu rostlin ve Vídni zasahovala do ochrany rostlin v českých zemích. Obor rostlinolékařství se tak u nás vyvíjel téměř samostatně, díky iniciativě několika jednotlivců. Proces ustanovování oboru rostlinolékařství v českých zemích byl zahájen již na konci 19. století

založením oddělení pro choroby rostlin ve Výzkumné stanici hospodářsko-fyziologické českého odboru rady zemědělské pro Království české při c.k. České vysoké škole technické v Praze. Do vzniku Československa ležela rostlinolékařská služba v Čechách na bedrech tří stanic ochrany rostlin: v Praze, v Táboře a v Roudnici nad Labem (založena v roce 1916 při Královské české zemské střední hospodářské škole). Na Moravě rostlinolékařskou službu zajišťovala Moravská zemská hospodářská výzkumná stanice pro pěstování rostlin, založená v roce 1899 a v roce 1909 reorganizovaná na Moravský zemský výzkumný ústav zemědělský v Brně.

Roky 1919 – 1949

Po vzniku Československa se u nás začala budovat rostlinolékařská služba jako těleso zabezpečující výzkumnictví a službu (kontrolu). V roce 1921 byly výzkumné fytopatologické ústavy či sekce organizačními jednotkami Státních výzkumných ústavů pro produkci rostlinnou (v Praze) a Zemského výzkumného ústavu zemědělského (v Brně). Kromě těchto dvou centrálních ústavů existovaly i Krajské stanice pro choroby rostlinné v Roudnici nad Labem, Libverdě, Klatovech a Táboře. Soukromou institucí bylo oddělení pro řepní hygienu Výzkumného ústavu cukrovarnického. Poradny pro rostlinolékařskou službu byly při Vysoké škole zemědělského a lesního inženýrství a při zoologickém ústavu Karlovy univerzity v Praze.

Vládní nařízení č. 148/1921 Sb., o ochraně proti zavlečení rakoviny brambor a jejím potírání stanovilo principy státního odborného dozoru, které pak byly rozpracovány v zákoně č. 165/1924 Sb., o ochraně výroby rostlinné, který platil až do roku 1950.

Odborným dozorem nad dodržováním zákonných předpisů o ochraně rostlinných kultur před škodlivými činiteli, včetně vnější a vnitřní karantény, byly tímto zákonem pověřeny výzkumné ústavy. Pro odbornou službu informační a zpravodajskou jmenovalo ministerstvo zemědělství tzv. fytopatologické zpravodaje. Měli oprávnění provádět prohlídky pozemků a hospodářských budov, odebírat vzorky k dalšímu vyšetření. Rovněž měli za úkol zaznamenávat veškerá chorobná nebo neobvyklá poškození na rostlinných kulturách a tyto údaje odesílat příslušnému výzkumnému ústavu. Služba zpravodajů byla čestná, přičemž byli považováni za pomocné orgány státní správy.

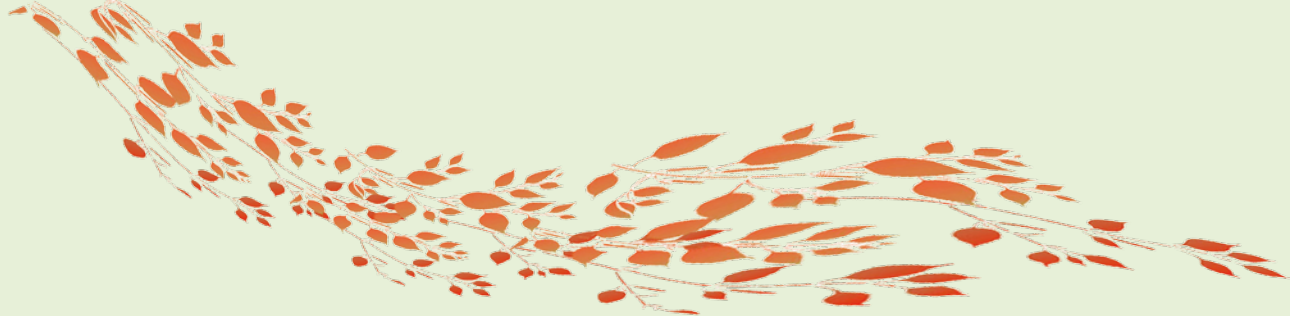
V roce 1941 byla vládním nařízením č. 89/1941 Sb. zavedena kontrola přípravků na ochranu rostlin a stanoveny podmínky pro jejich zkoušení a prodej.

Výnosem Ministerstva zemědělství a lesnictví č. 35.685/43-III-5/5 z 37.7.1943 byla ustavena nová organizace rostlinolékařské služby jako přímá součást státní správy. Tvořili ji rostlinolékařští zpravodajové v obcích a referenti rostlinolékařské služby na okresních úřadech. Po odborné stránce řídily rostlinolékařskou službu Ústavy pro ochranu rostlin v Praze, v Havlíčkově Brodě a v Brně. Tato organizace platila i v prvních poválečných letech s tím, že rostlinolékaři byli součástí aparátu okresních národních výborů (ONV).

Roky 1950 – 1963

V nových podmínkách centrálně plánovaného a řízeného hospodářství řešil ochranu rostlin zákon č. 188/1950 Sb., o zdokonalení rostlinné výroby, prováděcí vyhláška č. 118/1951 Ú. I. a vládní nařízení č. 8/1951 Sb. (vnější karanténa).

Od 1. ledna 1951 se začal uplatňovat zákon č. 261/1949 Sb. ve znění vyhlášky č. 186/1950 Sb., o organizaci výzkumnictví a technického rozvoje. Výzkumnou činností v oboru rostlinné výroby včetně ochrany rostlin byl pověřen Ústřední výzkumný ústav rostlinné výroby v Praze-Ruzyni a na jednotlivé plodiny nebo skupiny plodin specializované výzkumné ústavy (obilnářský v Kroměříži, bramborářský v Havlíčkově Brodě, řepařský v Semčicích, praxních rostlin v Šumperku-Temenici, chmelařský v Žatci, ovocnářský v Holovousích, okrasných rostlin v Průhonicích, později pícninářský v Troubsku a pícninářská stanice v Rožnově pod Radhoštěm). Rostlinolékařským výzkumem se

zabývala i pracoviště Československé akademie věd.

Vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 95/1951 Ú. I. byl zřízen Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ), který byl také mimo jiné pověřen kontrolními činnostmi na úseku ochrany rostlin, které do té doby plnily výzkumné ústavy. Přitom na úseku fytokarantény připadly značné pravomoci národním výborům. Tím se rozhodlo o rozbití desítky let budovaných odborných týmů ochrany rostlin ve výzkumných ústavech. Ústav ochrany rostlin v Brně byl přeměněn na Ústřední fytokaranténní laboratoř v rámci nově zřízeného ÚKZÚZ v Praze. V roce 1956 byla tato laboratoř přejmenována na Odbor karantény a ochrany rostlin ÚKZÚZ a jí podléhající oblastní fytokaranténní laboratoře v Praze, Bratislavě a Košicích na Oddělení karantény a ochrany rostlin.

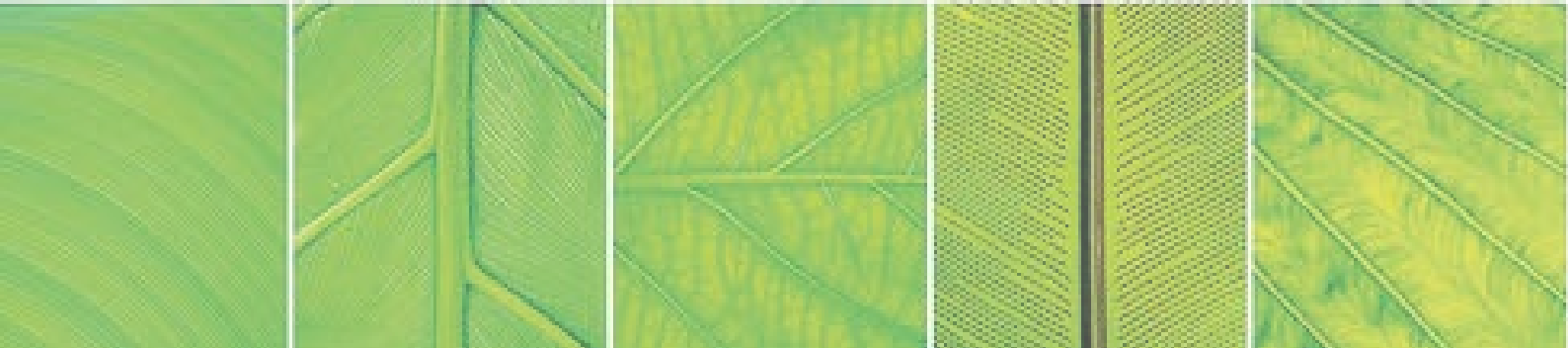
Politické zneužití výskytu mandelinky bramborové, snaha zabránit jejímu rozšíření na území Sovětského svazu a snaha pomoci násilně zkolektivizovanému zemědělství přispěly k vytvoření téměř přebujelé organizační struktury rostlinolékařské služby: Kolem roku 1954 řídilo ochranu rostlin v Československu na Ministerstvu zemědělství oddělení ochrany rostlin Hlavní správy rostlinné výroby se třemi referáty (vnitřní a vnější karanténa, ochrana rostlin, plánování a účetnictví) a na Hlavní správě Strojních a traktorových stanic (STS) působil referent pro střediska ochrany rostlin, budovaná v rámci STS v letech 1954 – 1955. Fytokaranténní laboratoře ÚKZÚZ zajišťovaly metodické řízení ochrany rostlin, karanténu, diagnostiku,

kontrolní činnost, zkoušení přípravků na ochranu rostlin a poradenství. V krajích a okresech řídili ochranu rostlin rostlinolékaři KNV a ONV, kteří zabezpečovali též fytopatologickou kontrolu dovozu a vývozu a školek. V roce 1956 převzali operativní řízení ochrany rostlin v okresech rostlinolékaři STS a v rámci několika okresů působili oblastní fytokaranténní inspektoři. V jednotlivých okresech organizovali ochranu rostlin sezónní obvodní pracovníci ochrany rostlin – azotáři, kteří v roce 1956 přešli z ONV na střediska ochrany rostlin STS. Do roku 1956 pracovali ve všech obcích signalizátoři (dřívější zpravodajové).

V roce 1957 byl v rámci odboru a oddělení karantény a ochrany rostlin v Brně, Praze, Bratislavě a Košicích ustaven úsek prognózy a signalizace výskytu škodlivých činitelů rostlin. Úkoly na tomto úseku plnili od roku 1960 též inspektoři karantény a ochrany rostlin ÚKZÚZ a technici ochrany rostlin STS. Služba prognózy a signalizace výrazně přispívala ke zvýšení efektivity praktické ochrany rostlin včetně ochrany životního prostředí v podmínkách intenzivní chemizace zemědělství v 60. až 80. letech.

V roce 1960 byla rostlinolékařská služba reorganizována. Oblastní fytokaranténní inspektoři byli převedeni do ÚKZÚZ, kde vznikly krajské inspekce karantény a ochrany rostlin (IKOR) řízené Odborem karantény a ochrany rostlin. Byla obnovena funkce rostlinolékaře ONV, aby byla v roce 1963 definitivně zrušena v souvislosti s převedením řízení zemědělské výroby na výrobní zemědělské správy (VZS), později okresní zemědělské správy (OZS). Azotáře

nahradili v STS technici ochrany rostlin, metodicky řízení rostlinolékařem VZS (OZS). V zemědělských podnicích zajišťovali praktickou ochranu rostlin organizátoři ochrany rostlin.

Roky 1964 – 1989

Období řady chaotických změn a experimentů bylo částečně ukončeno poté, co se začal uplatňovat zákon č. 61/1964 Sb., o rozvoji rostlinné výroby a prováděcí vyhlášky č. 62/1964 Sb. a č. 63/1964 Sb. Po federalizaci ČSSR v roce 1968 byla působnost odboru karantény a ochrany rostlin v Brně omezena jen na Českou republiku.

Intenzivní chemické ošetřování porostů v 60. – 80. letech, zaměřené na dosažení maximálních výnosů zemědělských plodin, mělo i negativní vedlejší účinky ve formě poškozování porostů při nesprávné aplikaci zejména herbicidů, zbytečných nákladů při ošetřování jen slabě napadených porostů, hubení včel, poškozování životního prostředí aj. Řídící orgány zemědělství v okresech zpravidla podceňovaly význam ochrany rostlin a využívaly pracovní kapacitu rostlinolékařů a techniků ochrany rostlin k plnění s ochranou rostlin nesouvisejících a mnohdy zbytečných úkolů.

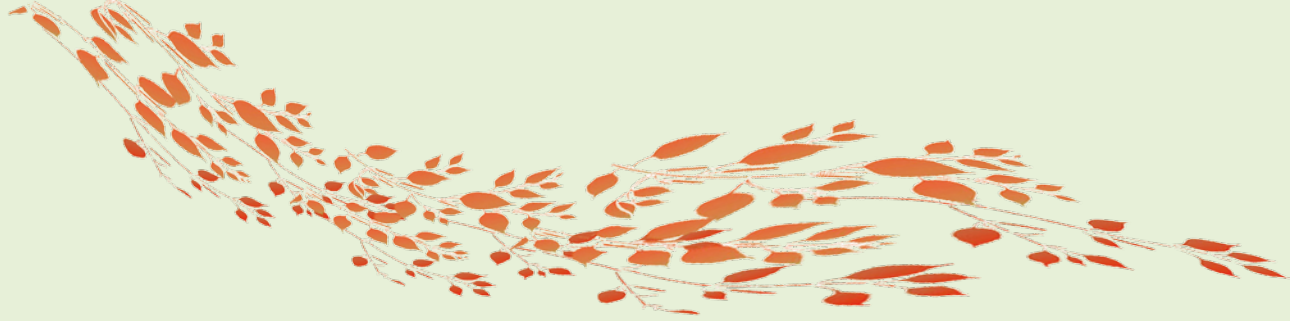
V uvolněné atmosféře let 1968–69 vznikaly nové společenské organizace a 30. 7. 1968 byl zvolen přípravný výbor Svazu rostlinolékařů s cílem legalizovat tuto zájmovou organizaci a spolupracovat s odpovědnými orgány na přípravě nového zákona o ochraně rostlin a na sjednocení organizačně roztržštěné rostlinolékařské služby. V období „normalizace“ po sovětské okupaci Československa se podařilo pouze legalizovat Sekci rostlinolékařů České vědeckotechnické společnosti a její krajské pobočky. Práce

na novém zákoně musela být na více než 20 let odložena.

V 70. letech se nedostatky v řízení i provádění praktické ochrany rostlin ještě prohloubily. Specialisté na ochranu rostlin směli v té době věnovat rostlinolékařské činnosti jen asi 55 – 60 % pracovní kapacity. Byly zjištěny i případy jejich zneužívání např. při stavbě či zvelebování chat a chalup okresních funkcionářů.

Situaci nezměnily ani Instrukce Ministerstva zemědělství a výživy reg. č. P/15-77 z roku 1977 k organizačnímu uspořádání rostlinolékařské služby s přesně vymezenými úkoly všech jejích složek, ani Instrukce reg. č. 11 z roku 1981 „k zabezpečení vědeckého řízení výživy a ochrany rostlin“. Z organizačních změn bylo nejdůležitější převedení techniků ochrany rostlin STS do nově vzniklých Agrochemických podniků (ACHP) jakožto samostatných agronomů pro ochranu rostlin (SAOR). V roce 1977 byly plodinové výzkumné ústavy spojeny s příslušnými šlechtitelskými stanicemi.

80. léta přinesla pro českou rostlinolékařskou službu dvě velmi významné události. V roce 1983 přistoupilo Československo k Mezinárodní úmluvě o ochraně rostlin a v roce 1984 provedl Výbor lidové kontroly prověrku účinnosti služeb poskytovaných zemědělství na úseku chemizace rostlinné výroby. Prověrkou byla konstatována nízká úroveň činnosti středního článku řízení ochrany rostlin, tj. SAOR ACHP, roztržštěnost metodického řízení a kontroly a nedostatečné pravomoci OZS a KZS vůči uživatelům půdy jiným než JZD. Na základě toho bylo usnesením předsednictva vlády ČSSR č. 211/1984 a vlády ČSR č. 327/1984 uloženo ministru zemědělství a výživy „odstranit roztržštěnost služby ochrany rostlin a vybavit ji pravomocí a prostředky k vynucení rozhodnutí“. Následoval výnos tří ministerstev zemědělství z 20. 8. 1987 č.j. FM01-

1655/1987, , na jehož základě byly v roce 1988 ustanoveny Správy ochrany rostlin se sídlem v Praze pro Českou a v Bratislavě pro Slovenskou republiku jako zvláštní složky ÚKZÚZ respektive ÚKSÚP. Vznikly integrací prostředků a systemizovaných míst rostlinolékařů zemědělských správ, SAOR ACHP a pracovníků inspekce karantény a ochrany rostlin ÚKZÚZ/ÚKSÚP. Druhou organizační složkou ÚKZÚZ zabývající se rostlinolékařskou problematikou byl v tomto období odbor zkušební a metodický se sídlem v Brně.

Do ÚKZÚZ byla Správa ochrany rostlin začleněna jen prozatímně, samostatná organizace měla být zřízena novým zákonem o rostlinolékařské péči.

Při realizaci výnosu tří ministrů z 20. 8. 1987 vznikly problémy, když vedení ÚKZÚZ rozdělilo jiným útvarům ústavu část funkčních míst, mzdových fondů a materiálních prostředků přidělených ministerstvem výhradně pro Správu ochrany rostlin. Tento deficit pocítovala rostlinolékařská služba prakticky až do konce 90. let.

Rok 1990 – dosud

Po pádu komunistického režimu začala transformace zemědělství. Zvýšil se objem zahraničního obchodu včetně rizika zavlékání karanténních škodlivých organismů, vzrostl počet hospodařících a obchodujících subjektů podléhajících rostlinolékařskému dozoru, zvyšovalo se riziko pro životní prostředí vyplývající z neodborného zacházení s přípravky na ochranu rostlin u nových nezkušených zemědělců i u zemědělských družstev, ze kterých odešli zkušení specialisté pro ochranu rostlin. Rostlinolékařské předpisy bylo nutno harmonizovat s předpisy Evropské unie. Situace vyžadovala změnu struktury a zvýšení celkového

objemu činnosti rostlinolékařské služby a zvýšení odborné úrovně jejích pracovníků. To nebylo možné bez navýšení finančních prostředků v rozpočtu Správy ochrany rostlin a zajištění odpovídajícího technického vybavení (služební auta, počítače, laboratorní přístroje aj.). Vedení Správy ochrany rostlin se přesvědčilo, že v rámci ÚKZÚZ nebude rostlinolékařská služba schopná plnit na potřebné úrovni své poslání a navrhlo zřízení samostatné Státní rostlinolékařské správy. To se podařilo uskutečnit až po mnoha jednáních a schválení nového zákona o rostlinolékařské péči v roce 1996. Přijetí zákona č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči a změnách některých souvisejících zákonů, bylo nejvýznamnějším počinem devadesátých let 20. století na úseku rostlinolékařství v České republice. Byl to první samostatný zákon vydaný na území Čech a Moravy, který se komplexně zabýval všemi úseky rostlinolékařské péče. K přijetí zákona přispěla nepochybně i skutečnost, že fytosanitárním opatřením a registraci přípravků na ochranu rostlin je přikládána významná role v legislativě Evropské unie a v mezinárodních dohodách. Jde zejména o Mezinárodní konvenci o ochraně rostlin (FAO, Řím, 1979), o Dohodu o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření v rámci Dohody o zřízení světové obchodní organizace (WTO, 1994) a Mezinárodní kodex upravující distribuci a používání pesticidů (FAO, Řím, 1979). V zákoně byl účel rostlinolékařské péče spatřován v uchování zdraví rostlin, oproti dřívějšímu boji proti škodlivým organismům. Zákonem bylo stanoveno zřízení Státní rostlinolékařské správy jako samostatného správního úřadu v souladu s mezinárodními úmluvami. Poprvé byly stanoveny zákonné požadavky na odbornou způsobilost pro pracovníky státních orgánů na úseku rostlinolékařské péče a pro osoby živnostensky

podnikající v některých rostlinolékařských oborech.

Velkými změnami prošla sféra výzkumu. Část výzkumných kapacit v oblasti aplikovaného výzkumu a vývoje byla privatizována. Změnilo se financování výzkumu ve prospěch grantového systému. Rostlinolékařský výzkum se soustředil do Výzkumného ústavu rostlinné výroby, plodinových výzkumných ústavů, univerzit a pracovišť Akademie věd.

V roce 1996 došlo k přeměně Sekce rostlinolékařů České vědeckotechnické společnosti, fungující od roku 1969, na Českou společnost rostlinolékařskou jako zájmové sdružení fyzických i právnických osob, které se zabývá péčí o zdraví rostlin a životní prostředí a s tím souvisejícími činnostmi ve sféře pěstování rostlin, výzkumu, vzdělávání, státního dozoru a profesionálních služeb, nebo mají o tyto činnosti zájem.

Vznikly i další profesní organizace jako Česká společnost fytopatologická, rostlinolékařský odbor a komise ochrany lesů při České akademii zemědělských věd.

Jako odborný poradní orgán Ministerstva zemědělství ČR pro oblast ochrany rostlin v zemědělství a ochrany lesa byla v roce 2005 jmenována rostlinolékařská rada, tvořená specialisty na ochranu rostlin zastupujícími státní správu, výzkum i univerzity.

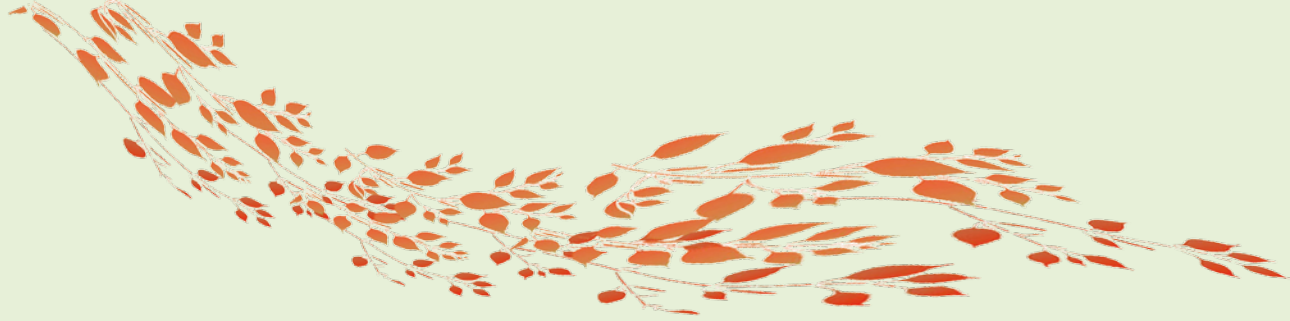
Vydáním zákonů č. 320/2002 Sb. a č. 326/2004 Sb. došlo na úseku rostlinolékařské péče k transformaci působnosti úřadů místní samosprávy v řešení problematiky šíření plevelů na pozemcích v územním obvodu obcí. Obecní úřady s rozšířenou působností projednávají přestupky nebo jiné správní delikty v případech, kdy plevelé ohrožují životní prostředí nebo zdraví lidí či zvířat. Současně zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, stanoví povinnost těchto úředníků prokázat osvědčením zvláštní odbornou způsobilost k výkonu státní správy na úseku rostlinolékařské péče.

PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ VYKONÁVANÝCH STÁTNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKOU SPRÁVOU

Státní rostlinolékařská správa (SRS) vykonává působnost podle ustanovení zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů ve věcech ochrany rostlin a rostlinných produktů, opatření proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů, popřípadě invazních škodlivých organismů, při průvozu, dovozu a vývozu, a dále provádí kontrolu přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin, kontrolu způsobilosti mechanizačních prostředků, rostlinolékařský dozor a řízení ve věcech rostlinolékařské péče včetně

nařizování mimořádných rostlinolékařských opatření, řešení krizových situací a ukládání pokut, odborných rostlinolékařských činností a odborné způsobilosti k jejich výkonu.

Dalším ústředním bodem činnosti SRS je sledování výskytu škodlivých organismů včetně invazních škodlivých organismů a poruch na pozemcích a v objektech, kde se pěstují, skladují nebo zpracovávají rostliny nebo rostlinné produkty, zabezpečuje a provádí rostlinolékařskou diagnostiku, rozhoduje o pověření fyzické nebo právnické

osoby provedením některých odborných činností podle tohoto zákona v rozsahu svých kompetencí, a to na základě její žádosti, pod svým dohledem a pod podmínkou, že bude zajištěna objektivita výsledků a že tato osoba splňuje minimální kvalifikační předpoklady pro výkon určité odborné činnosti.

Státní rostlinolékařská správa také vyhláší opatření proti zavlékání a šíření škodlivých organismů stanovených bezprostředně závaznými předpisy Evropských společenství a plní další úkoly vyplývající pro ni z těchto předpisů nebo rozhodnutí.

SRS vykonává odbornou pomoc fyzickým nebo právnickým osobám, které pěstují, zpracovávají nebo uvádějí na trh rostliny a rostlinné produkty. Odbornou pomocí se rozumí monitoring, popřípadě prognóza výskytu škodlivých organismů, rostlinolékařská diagnostika včetně laboratorního rozboru k určení škodlivého organismu nebo poruchy rostlin, reziduí přípravku, popřípadě jiných škodlivých látek v rostlinách, rostlinných produktech nebo v půdě, odborné školení, popřípadě jiná odborná součinnost v oblasti rostlinolékařské péče, rostlinolékařské poradenství.

SRS kontroluje zdravotní stav šlechtitelského, rozmnožovacího a reprodukčního materiálu a registruje dovozce rostlin, dále osoby, které pěstují určité rostliny, tak i osoby podnikající a uvádějící rostliny, rostlinné produkty na trh a dále i osoby provozující na našem území společný obchodní sklad, odesílací středisko nebo balírna určitých rostlin nebo rostlinných produktů.

SRS v rámci své kontrolní činnosti kontroluje povinnosti registrovaných osob, jako je vedení a uchovávání evidence, oznamování SRS neobvyklého výskytu

škodlivých organismů, umožnění přístupu na pozemky k provedení kontroly rostlin, a je v rozsahu své působnosti oprávněna získávat na žádost od organizačních složek státu, zejména od orgánů ochrany veřejného zdraví, Státní veterinární správy a celních úřadů, a od orgánů územních samosprávných celků včetně živnostenských úřadů informace související se zajišťováním své činnosti.

SRS je při výkonu své působnosti oprávněna v nezbytném rozsahu a bezúplatně využívat údajů katastrů nemovitostí a Pozemkového fondu České republiky.

SRS v rozsahu své působnosti poskytuje informace a spolupracuje s organizačními složkami státu a orgány územních samosprávných celků a se zájmovými a profesními sdruženími.

LEGISLATIVNÍ A PRÁVNÍ ČINNOST V OCHRANĚ ROSTLIN

Základním rostlinolékařským obecně platným předpisem v České republice je zákon **č. 326/2004 Sb.**, o rostlinolékařské péči a změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 131/2006 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 249/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 490/2009 Sb. a zákona č. 10102/2010 Sb. (dále jen „zákon“).

Na tento zákon navazují prováděcí vyhlášky Ministerstva zemědělství, z nichž z hlediska níže uvedených povinností (registrace osob, provádění kontrol zdravotního stavu rizikových rostlin, rostlinolékařské pasy) je nejdůležitější vyhláška **č. 215/2008 Sb.**, o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhlášky č. 159/2009 Sb. a vyhlášky č. 76/2010 Sb. (dále jen „vyhláška“).

Česká republika se po svém vstupu do Evropské unie (dále jen „EU“) v roce 2004 začlenila do jednotného vnitřního trhu a pohybu zboží a osob mezi členskými státy EU. V souvislosti s tímto vstupem musely být převzaty a implementovány všechny právní předpisy EU týkající se rostlinolékařské péče a bylo nutné při uvádění určitých rostlin a rostlinných produktů do oběhu zajistit možnost zpětně vysledovat jejich původ, tj. dopátrat se jejich pěstitele, dovozce nebo výrobce, a tak umožnit co nejdříve odhalit případné zdroje výskytu karanténích (regulovaných) škodlivých organismů a zároveň včas

přijmout případná opatření k zabránění jejich dalšího šíření.

V důsledku toho vznikla pěstitelům, dovozcům, obchodníkům nebo výrobcům těchto rostlin a rostlinných produktů, které jsou rizikové právě z hlediska možného přenosu karanténích škodlivých organismů, povinnost registrace a plnění řady dalších povinností, mimo jiné průkazným způsobem dokládat právě původ nakoupených rostlin a vést o jejich pěstování, skladování, výrobě a prodeji přesnou evidenci.

U registrovaných pěstitelů a výrobců pak zaměstnanci Státní rostlinolékařské správy (dále jen „SRS“) pravidelně kontrolují porosty příslušných rostlin anebo produkci rostlinných výrobků na výskyt karanténích chorob a škůdců. Pokud proběhne kontrola bez závad, lze tyto rostliny nebo rostlinné produkty opatřit rostlinolékařskými pasy a uvádět na trh. Pokud se ale zjistí výskyt nebo podezření z výskytu karanténích škodlivých organismů, nelze vystavit rostlinolékařské pasy pro příslušné rostliny, a to až do doby, než je riziko šíření příslušných chorob a škůdců eliminováno splněním úředně nařízených opatření.

Tyto rostlinolékařské pasy, kterými musí být dodávky určitých rostlin nebo rostlinných produktů opatřeny, a to nejen při uvádění do oběhu mezi členskými státy EU, ale i v rámci státu, v němž byly vypěstovány nebo vyrobeny, garantují zdravotní stav rostlin nebo rostlinných produktů a jsou i prostředkem pro dohledání původu rostlin nebo rostlinných produktů uváděných v rámci EU na trh.

MONITORING VÝSKYTU HOSPODÁŘSKY VÝZNAMNÝCH ŠKODLIVÝCH ORGANISMŮ

Sledování výskytu významných škodlivých organismů na území ČR je prováděn nepřetržitě od roku 1958 (ÚKZÚZ a později SRS). Od roku 1996 je využívána elektronická databáze ŠO a od roku 2006 je pro monitoring škodlivých organismů využíván stávající informační systém SRS.

V současné době je v rámci monitorovacího průzkumu pravidelně sledováno více než 200 druhů chorob a škůdců rostlin a dále je evidováno jejich zapevlení. Tento průzkum je zaměřen především na významné škodlivé organismy, u kterých je třeba provádět ochranná opatření a také na škodlivé organismy, jejichž škodlivost se časem významně mění. Na zemědělských porostech se v roce 2009 uskutečnilo celkem 4 411 monitorovacích průzkumů, při kterých pracovníci rostlinolékařské správy provedli 45 324 pozorování výskytu škodlivých organismů a poruch rostlin.

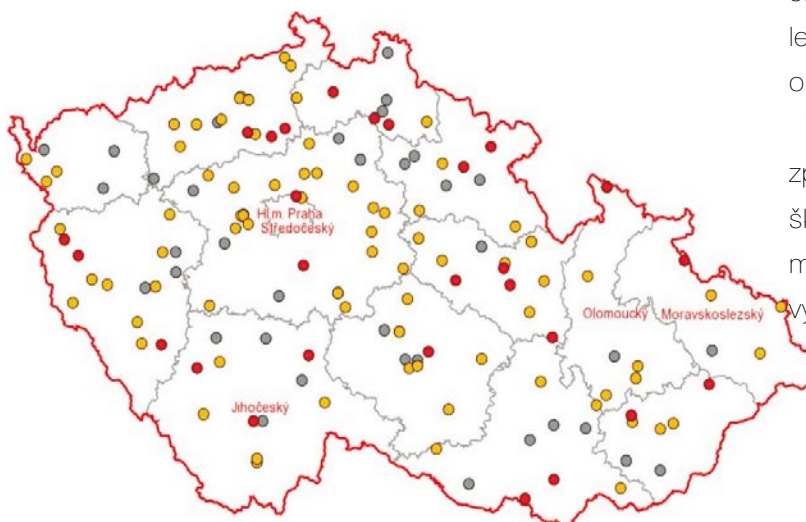
Cílem monitorovacího průzkumu je:

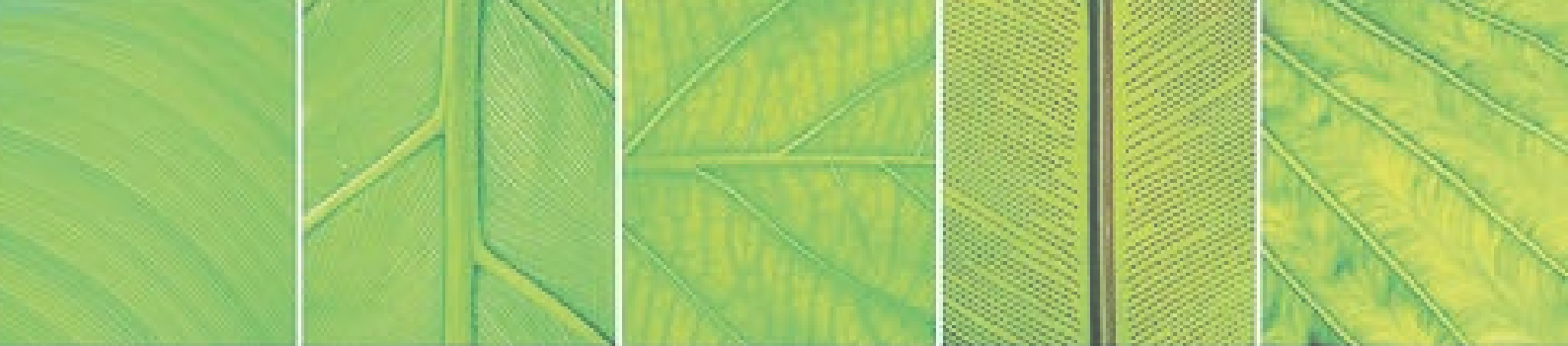
- Včas informovat zemědělskou veřejnost o výskytu škodlivých organismů a tak ji poskytnout nástroje využitelné při rozhodování v ochraně rostlin,
- zpracování prognóz výskytu škůdců a varování v případech nebezpečí vzniku škod,
- dlouhodobé sledování škodlivých činitelů rostlin pro zpracování analýzy dlouhodobých trendů.

Výsledky monitoringu jsou bezprostředně po provedeném pozorování vkládány do počítačové databáze, odkud jsou automaticky publikovány na digitálních mapách ČR, umístěných na veřejném portálu SRS a MZe. U většiny pozorování je provedeno hodnocení intenzity výskytu, a při publikaci je vyhodnocena jeho škodlivost a prahová hodnota pro ošetření. Výsledky na stacionárních pozorovacích bodech (Mörickeho misky, lepové desky, feromonové lapáky) jsou zde ještě doplněny o letové křivky, dlouhodobý normál.

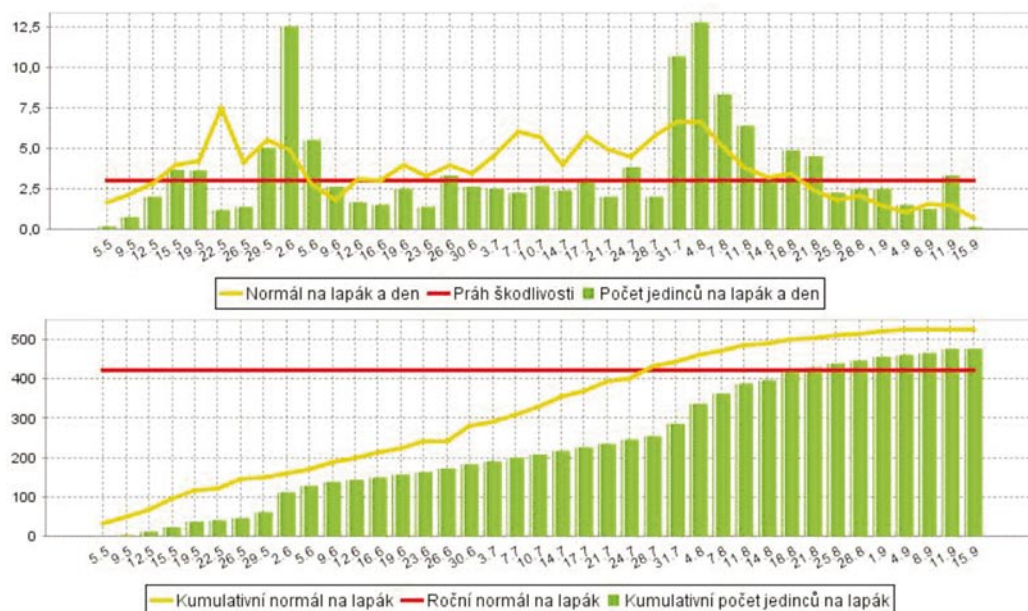
Na základě monitorovacího průzkumu jsou dále zpracovávány oblastní a celostátní zprávy o výskytu škodlivých organismů rostlin (v průběhu roku bývá minimálně 20 celostátních zpráv) a také roční souhrn výsledků.

Výsledky pozorování tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (barevný odstín představuje intenzitu výskytu) na digitální mapě MZe.

*Publikace výsledků monitoringu
- ukázka grafu znázorňující úchyt
škůdců na lapáku stacionárního
pozorovacího bodu*

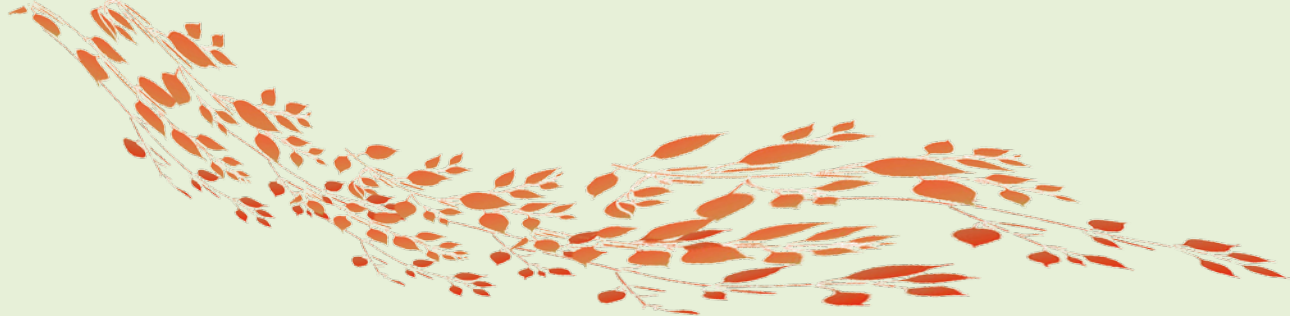
Průběh náletu samců do feromonového lapáku

K monitorovacímu průzkumu je využíváno také stacionárních monitorovacích zařízení – světelné lapače, sací pasti a lapače spor.

Na území ČR je rozmístěno 22 světelných lapačů, ve kterých je každý den během sezóny evidován nálet osmi druhů významných škůdců. Také tyto výsledky monitoringu jsou okamžitě po determinaci dostupné na webu SRS.

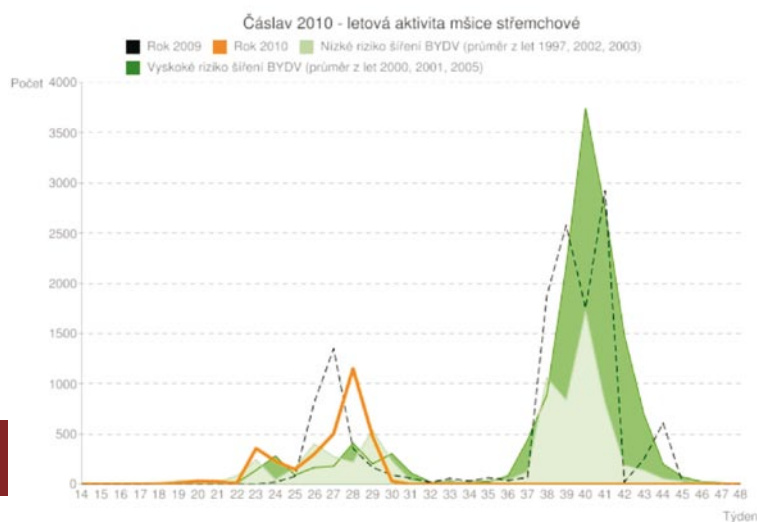
Mapa rozmístění lapačů v roce 2010 z aktualizované aplikace

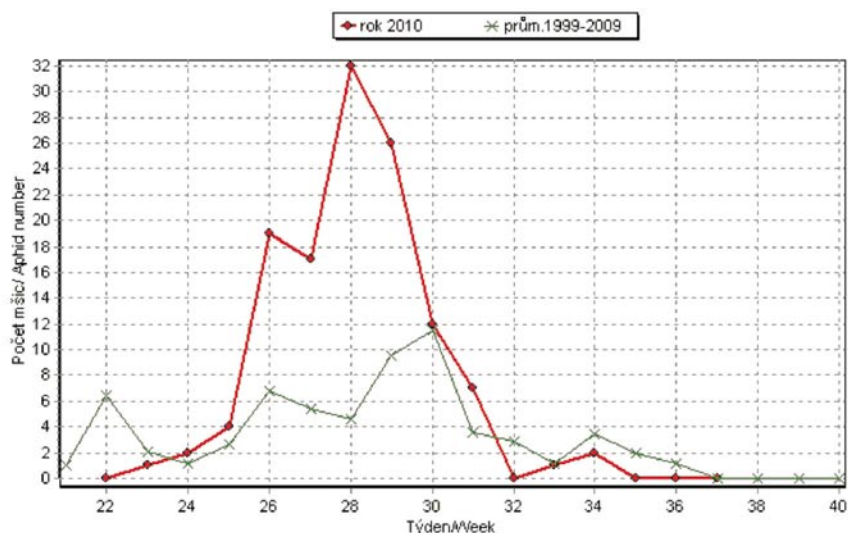
Dalším monitorovacím zařízením je pět sacích pastí typu Johnson-Taylor. Zde je denně sledována letová aktivita 16 druhů hospodářsky významných druhů mšic.

Výsledky jsou publikovány na webu SRS v týdenních přehledech - Aphid Bulletin a ve výroční zprávě „Monitorování letu mšic v České republice a jejich očekávaný stav“. Výsledky získané pomocí sacích pastí jsou také vkládány do evropské databáze mšic EXAMINE. Nálet vektorů virů bramboru, mšice broskvoňové a mšice řešetlákové je také sledován v Lambersových miskách.

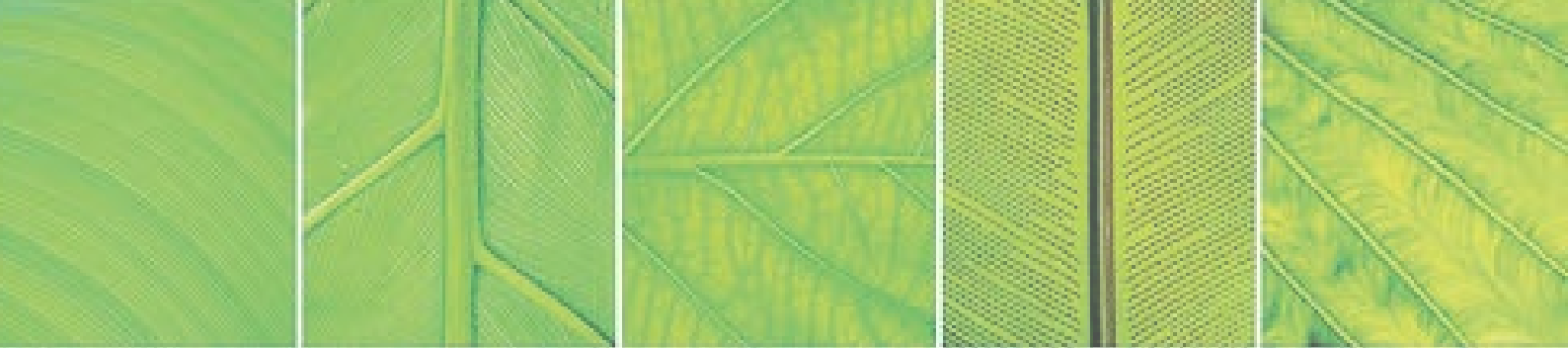
Ukázka z grafického vyhodnocení letové aktivity mšic na základě úlovků sacích pastí

Nálet mšic do Lambersových misek v Lípě u H.B. (m. broskvoňová, m. řešetláková)
Aphids in water traps in Lípá u H.B. (MYZPER + APHNAS)

Ukázka publikace výsledků náletu mšic do Lambersových misek

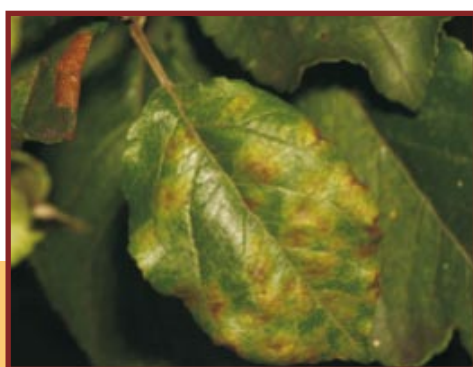

V ovocnářských oblastech Moravy jsou umístěny dva lapače spor především pro sledování letu askospor strupovitosti jabloně a od roku 2009 i pro sledování zralosti a letu askospor patogena působícího rakovinu stonků řepky (*Leptosphaeria* spp.).

Sací past na stanici ÚKZÚZ v Lípě u Havl. Brodu

Venturia inaequalis

Strupovitost jabloně, jejímž původcem je houba *Venturia inaequalis* (Cke.) Wint. (anamorfa *Spilocaea pomi*), představuje hospodářsky nejvýznamnější houbovou chorobu ve všech oblastech pěstování jabloní.

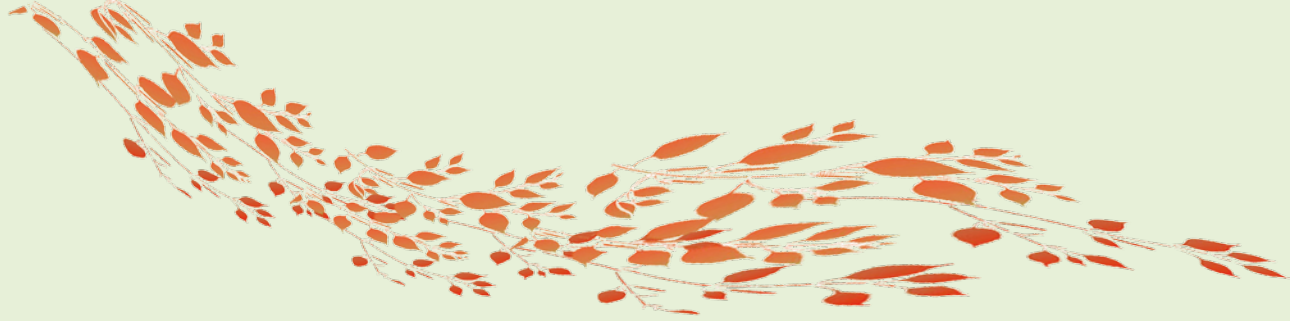

V posledních letech narůstá její škodlivost vlivem klesající biologické účinnosti některých fungicidů v důsledku vzniku rezistentních populací k určitým skupinám účinných látek. Příčinou je jejich nesprávné,

Věděli jste, že...

Jabloň domácí *Malus domestica* pochází z horských oblastí Kavkazu, Zakavkazska a Iránu, ze kterých se postupně rozšířila do Malé Asie a Evropy?

nadměrné a časté používání, nekvalitně prováděná aplikace a nedodržování doporučených dávek. Dalším důvodem narůstající škodlivosti choroby je překonání rezistence u některých rezistentních odrůd jabloní novou a agresivnější rasou č. 7 patogenu, která se postupně šíří po celém evropském kontinentu.

Lapač spor v blízkosti řepkové slámy pro sledování zralosti a uvolňování askospor houby *Leptosphaeria* spp.

Výsledky monitorovacího průzkumu jsou poskytovány zemědělské veřejnosti především pro pomoc při rozhodování o použití přípravků na ochranu rostlin.

AUTOMATICKÉ METEOROLOGICKÉ STANICE A PROGNÓZA VÝSKYTU ŠKODLIVÝCH ORGANISMŮ

SRS má vlastní síť 15 automatických meteorologických stanic jejichž měření řady meteorologických prvků v hodinových intervalech je využíváno pro zpracování prognóz výskytu tečkovaných skvrnitostí pšenice, skvrnatičky řepy a plísně chmele. Dále je zpracovávána prognóza výskytu plísně bramboru, pro kterou bývá pravidelně využíváno dalších více než 50 automatických meteorologických stanic ČHMÚ. Prognózy zpracovává příslušný software, umožňující interaktivní přístup uživatele přes webové rozhraní SRS. Uživatel má možnost zadat určité informace o svém konkrétním porostu a výsledkem je prognóza zpracovaná přímo pro jeho potřeby.

Věděli jste, že...

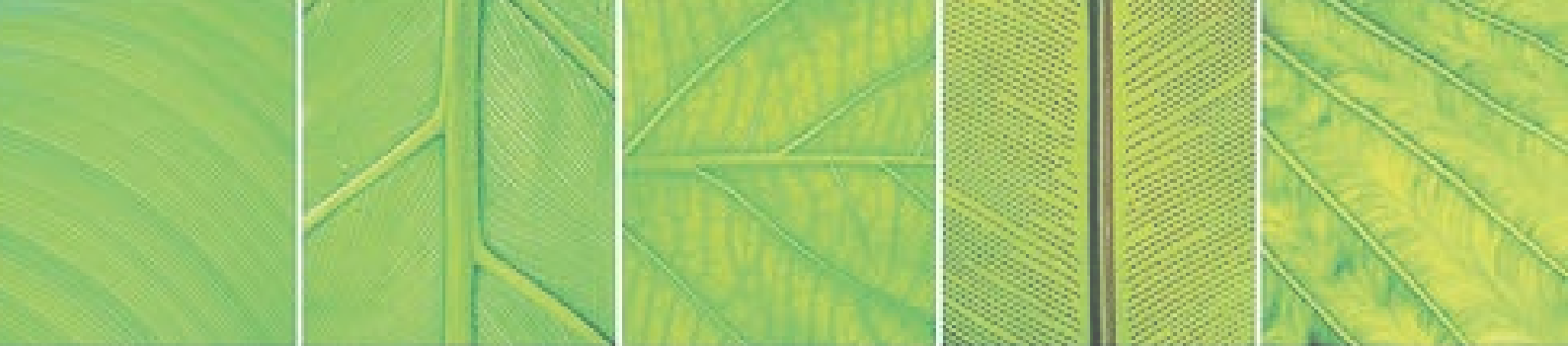
V letech 1845–1847 došlo k epidemickému šíření choroby na území západní Evropy a v Irsku dokonce k úplnému a opakovanému zničení porostů bramboru. Následkem této neúrody nastal hladomor a později epidemie chorob, které způsobily smrt asi 1 miliónu obyvatel Irska a vedly k emigraci 1,5 miliónu obyvatel?

Phytophthora infestans – prognóza negativního výskytu

Pro účinnou a rentabilní ochranu je důležité zejména stanovení termínu prvního ošetření, které vždy má být vždy preventivní, včas před výskytem choroby a také s dostatečným časovým prostorem k provedení aplikace přípravku. Termín prvního ošetření se signalizuje pro jednotlivé skupiny odrůd. Ke stanovení termínu prvního ošetření jsou využívány různé prognostické metody resp.

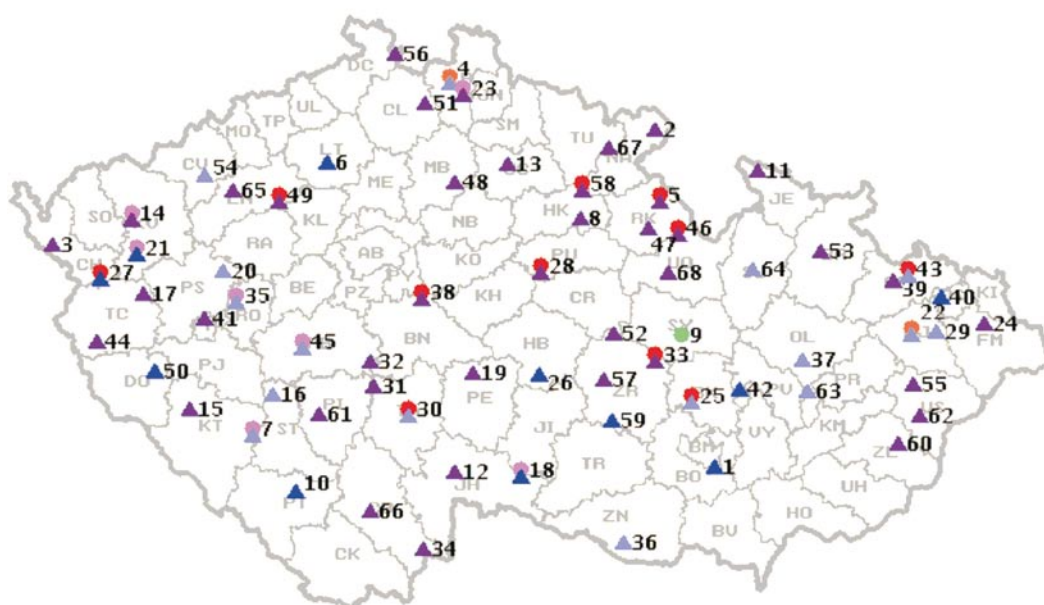

počítačové modely, v posledních letech je v ČR nejvíce využívána metoda negativní prognózy, která se velmi osvědčila (předpověď je vydávána na internetových stránkách SRS: <http://www.srs.cz/ppbmapa/app> nebo pro vlastní termíny vzcházení porostu: <http://www.srs.cz/ppb/app>. Metoda vymezuje období, kdy nehrozí nebezpečí výskytu choroby.

Výsledků meteorologických měření je možno využít také pro výpočet tzv. sumy efektivních teplot, dávající předpověď výskytu určitých vývojových fází škůdců. Také

tento program pracuje na webu SRS interaktivně a uživatel sám rozhodne jakou sumu chce počítat, a data které meteorologické stanice pro výpočet zvolí.

Prognóza výskytu plísně bramboru – rozmístění meteorologických stanic využívaných pro zpracování předpovědi (barva a tvar symbolu představuje vyhodnocení prognózy)

SOUSTAVNÁ ROSTLINOLÉKAŘSKÁ KONTROLA V ČR

Česká republika po vstupu do Evropské unie v roce 2004 musela přijmout a zavést i některé principy EU, které zabezpečují fytosanitární nezávadnost rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů při pohybu zboží v rámci jednotného vnitřního trhu EU. K těmto principům patří zejména systém soustavné rostlinolékařské kontroly (dále „SRK“) fytosanitárně rizikových komodit.

U registrovaných pěstitelů a výrobců rizikových komodit SRS pravidelně, tj. nejméně jednou za rok, kontroluje porosty rizikových rostlin a produkci rostlinných výrobků na výskyt karanténních škodlivých organismů. Seznamy rizikových komodit i seznamy karanténních škodlivých organismů jsou součástí fytosanitárních předpisů. Cílem soustavné rostlinolékařské kontroly je dále ověřit splnění zvláštních požadavků stanovených fytosanitárními předpisy pro rizikové komodity (např. zda se v bezprostředním okolí místa produkce nevyskytují karanténní škodlivé organismy nebo zda byly rostliny předepsaným způsobem laboratorně testovány či předepsaným způsobem ošetřeny apod.). Pokud proběhne kontrola bez závad, lze tyto rostliny nebo rostlinné produkty opatřit rostlinolékařskými pasy a uvést na trh.

Česká republika a SRS se na tento systém připravovaly již před vstupem do EU. Příprava na přijetí systému zahrnovala i přejímání zkušeností se zaváděním systému v Nizozemsku, Německu a ve Španělsku, v rámci tzv. twinningu. Zavedení systému vyžadovalo rovněž projednání a spolupráci s ostatními organizacemi, které

řeší problematiku rostlinných komodit (Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Ministerstvo zemědělství ČR), a s pěstitelskými svazy (Ústřední bramborářský svaz, Sdružení lesních školkařů, Ovocnářská unie, ad.).

Povinnost registrace k účelům rostlinolékařské péče byla producentům a dovozcům rizikových komodit stanovena zákonem o rostlinolékařské péči již od prvního

července 2001. Dále byl ještě před vstupem do EU v ČR zaveden systém soustavné rostlinolékařské kontroly a rostlinolékařských pasů. K prvnímu květnu 2004 došlo pak k plné implementaci systému EU. Podrobnosti o tom, jak se mají provádět kontroly jednotlivých plodin a rostlinných produktů, kterými se SRS řídí při výkonu

soustavné rostlinolékařské kontroly, jsou uvedeny v interních metodických postupech SRS, tzv. plodinových manuálech. Kontroly se soustřeďují zejména na školky ovocných, okrasných a lesních dřevin, sadbu zelenin a okrasných květin, sadbové a nesadbové brambory, sadbu jahodníku, maliníku, ostružiníku, révy vinné, chmele

Počty kontrol prováděných SRS a počty případů zjištění karanténních škodlivých organismů v rámci soustavné rostlinolékařské kontroly v letech 2004 - 2010

rok	počet kontrol SRS v rámci SRK	počet případů zjištění karanténních škodlivých organismů při kontrolách
2004	5632	36
2005	5355	29
2006	4769	16
2007	4621	19
2008	3084	15
2009	2569	11
2010	2114	15

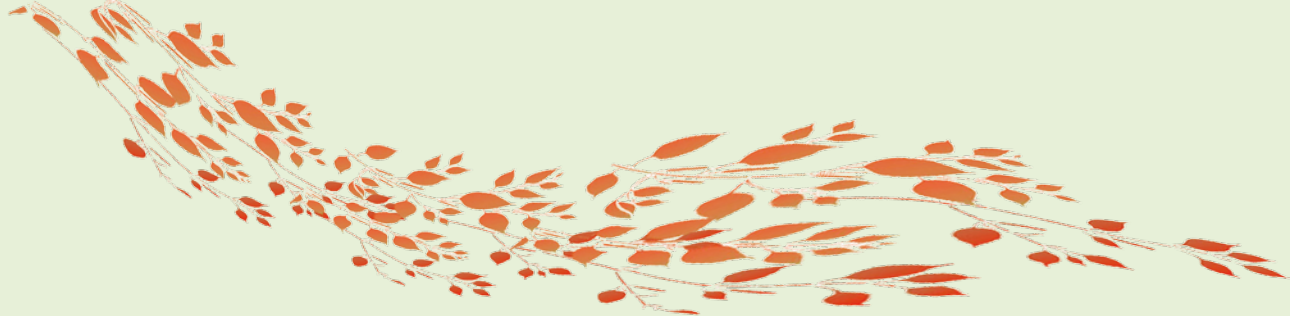
a na semenné porosty vojtěšky a zelenin.

Tabulka o počtu kontrol prováděných v rámci SRK, ukazuje každoroční snižování počtu kontrol od počátku plné implementace systému soustavné rostlinolékařské kontroly. Snižování počtu kontrol je mimo jiné odrazem skutečnosti, že pěstitelé rizikových rostlin se postupně naučili nežádat o provedení soustavné rostlinolékařské kontroly u rostlin určených pro místní trh pro konečné spotřebitele, u kterých tato kontrola není vyžadována. Od roku 2004 se také postupně snižoval počet jiných závad, zjištěných při soustavné rostlinolékařské kontrole, především nesplnění zvláštních požadavků při pěstování rizikových rostlin.

ROSTLINOLÉKAŘSKÁ DIAGNOSTIKA

Diagnostika je ve Státní rostlinolékařské správě organizována prostřednictvím odboru diagnostiky, který plní funkci národní referenční laboratoře pro diagnostiku a zkušebnictví. Diagnostické laboratoře provádí a koordinují zejména rostlinolékařskou diagnostiku a zkušebnictví podle působnosti, která je stanovena zákonem. Hlavní náplní tohoto odboru je nejen komplexní diagnostika škodlivých organismů a poruch rostlin včetně určování patotypů a kmenů škodlivých organismů, ale také laboratorní testování obsahu účinných organismů u biologických přípravků. V rámci své činnosti dále ověřuje

kvalitu diagnostických výstupů a na žádost Ministerstva zemědělství ČR také provádí expertní audity v externích laboratořích a v národních referenčních a referenčních laboratořích a na základě výsledků auditů předkládají ministerstvu stanoviska k žádostem o pověření národních referenčních a referenčních laboratoří. V neposlední řadě je pomocí toho odboru zajišťováno úřední testování rezistence odrůd rostlin proti vybraným škodlivým organismům, rezistence odrůd brambor vůči původci rakoviny bramboru *Synchytrium endobioticum* a háďátka bramborového.

Synchytrium endobioticum

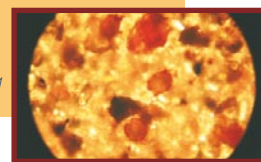
I když tento patogen není lidem nebezpečný, pro brambory je pohromou. Na hlízách a na stolonech vytváří bradavičné nádory. Infekční agens si zachovává životaschopnost v půdě až 36 let. Žádné brambory nejsou k této agresivní houbě zcela odolné a tak se patogen dostal do seznamu (Select Agent List). Jde o seznam patogenů, které rostlinolékařské služby zvláště pečlivě hlídají a to jak v USA, tak v Evropě. I když se v případě rakoviny brambor přímé ztráty zdají být nepodstatné, nepřímé ekonomické ztráty jsou pro pěstitele prakticky zničující. Vyplývá to z takzvané „nulové tolerance“. Postižené oblasti jsou zařazeny do karantény a obchodování s brambory je v těchto oblastech zakázáno.

Tvrdá opatření se uplatňují proto, že spóry uvolňované z nemocných rostlin, mohou učinit půdu nevhodnou pro pěstování brambor po celá desetiletí. Dlouhodobé přežívání spór v půdě a neexistující chemický ochranný prostředek, který by rostliny ochránil, činí tuto chorobu zvláště nebezpečnou. Výskyt této choroby je likvidační pro jakýkoliv typ produkce brambor.

I když výzkum a šlechtění na odolnost jede v této oblasti na plné obrátky, problémem je, že parazitická houba má celou řadu patotypů. Vyšlechtit rostlinu odolnou na všechny patotypy je prakticky nemožné. Hlavní ochranou proto zůstává prevence zavlečení choroby. Přesto, že se jedná o přísně sledovanou fytokarantenní chorobu, na její „úspěšné“ tažení světem jsme zatím krátkí. Česká republika je velmocí ve šlechtění brambor a některé naše odrůdy jsou odolné i proti několika patotypům současně.

zdroj: <http://www.osel.cz/tisk.php?clanek=2731>

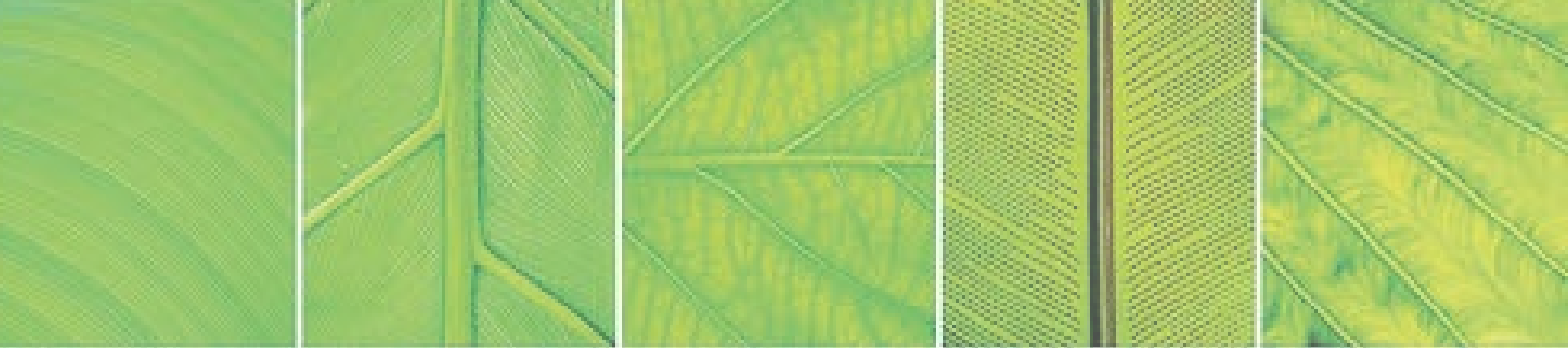

Zkušebnictví v rámci Státní rostlinolékařské správy

Státní rostlinolékařská správa koordinuje a monitoruje mezery v ochraně rostlin v rámci řešení problematiky minoritních indikací v souvislosti s absencí registrovaných přípravků na ochranu rostlin a přezkazuje biologickou účinnost přípravků na ochranu rostlin a případné projevy vedlejších účinků přípravků v polních a skleníkových pokusech a připravuje odborné podklady pro návrhy

na rozšířené použití přípravků na ochranu rostlin.

V rámci zkoušení přípravků na ochranu rostlin a řešení problematiky odstraňování mezer v ochraně rostlin a minoritních indikací spolupracuje s pěstiteli, pěstitelskými svazy, držiteli registrace přípravků na ochranu rostlin a příslušnými odbornými útvary SRS.

MECHANIZAČNÍ PROSTŘEDKY URČENÉ K APLIKACI PŘÍPRAVKŮ NA OCHRANU ROSTLIN

Vedení systému kontrolního testování aplikační techniky, schvalování provozoven kontrolního testování a dozor nad výkonem jejich činnosti

SRS provádí posuzování žádostí o zřízení provozoven kontrolního testování a vydává souhlas pro výkon činnosti kontrolního testování. Odpovídá za chod systému kontrolního testování mechanizačních prostředků na OR na území České republiky. Pravidelné kontroly používaných mechanizačních prostředků na OR/kontrolní testování jsou prováděny na základě technologických požadavků a postupu, který uvádí vyhláška 334/2004 Sb., v platném znění. Oddělení mechanizace SRS provádí dozor nad výkonem činnosti schválených provozoven kontrolního testování a vede jejich seznam, zveřejňovaný na www.eagri.cz

Registrace technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušáren) pro oblast dřevěných obalů dle mezinárodního standardu ISPM 15

SRS provádí ověřování a hodnocení způsobilosti technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušárny dřeva) k ošetřování dřevěných obalových materiálů. Rozhoduje o uznání funkční způsobilosti sušáren dřeva, odpovídá za registraci způsobilých sušáren dřeva a za dodržování technologického postupu ošetřování dřevěných obalových materiálů. V rámci této činnosti oddělení vede seznam

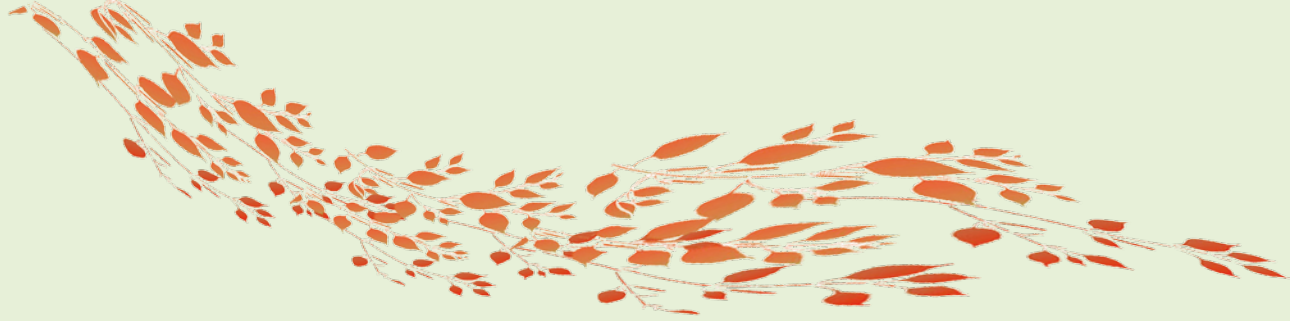
technických zařízení k hubení škodlivých organismů (sušáren dřeva), zveřejňovaný na www.eagri.cz. Ověřování a hodnocení způsobilosti sušáren dřeva vyplývá ze standardu FAO ISPM 15, kde SRS zastupuje činnost národní organizace pro ochranu rostlin (NPPO) dle IPPC. SRS-oddělení mechanizace jako NPPO zajišťuje dohled nad prováděným ošetřováním a provádí autorizaci mezinárodních značek ke značení ošetřených dřevěných obalů, odpovídá za výkon činností na úseku regulace dřevěného obalového materiálu v mezinárodním obchodu.

Vývoz dřevěného obalového materiálu v souladu s ISPM 15

V rámci této činnosti provádí SRS poskytování informací o podmínkách vývozu dřevěného obalového materiálu a další podpory tazatelům, zajišťuje agendu spojenou s notifikacemi ze třetích zemí, sledování dovozních podmínek

třetích zemí a aktualizaci údajů na webové stránce SRS. Komunikuje se zahraničními fytoslužbami, zabezpečujícími tyto požadavky pro danou zemi a/nebo region.

Dozor nad dodržováním podmínek zápisu do úředního registru, výkonu kontrolního testování mechanizačních prostředků na OR a provozování sušáren dřeva

V rámci dozorové činnosti provádí inspektoři SRS rostlinolékařský dozor nad stanovenými činnostmi a dodržováním podmínek stanovených rostlinolékařským zákonem:

- dozor nad dodržováním povinností výrobců a dovozců mechanizačních prostředků;
- kontrola plnění podmínek uvedených v rozhodnutí
- dozor nad dodržováním povinností provozoven kontrolního testování; kontrola plnění
- podmínek uvedených v koncesní listině
- dozor nad činnostmi technických zařízení k hubení škodlivých organismů, kontrola
- provozování technického zařízení

Zajištění dalších činností na úseku mechanizačních prostředků

Vedle hlavních činností oddělení provádí ověřování technických a technologických parametrů trysek, zejména pro pracoviště pověřená MZe zkoušením přípravků na ochranu rostlin. V rámci odborného vzdělávání organizuje interní školení pro zaměstnance terénních pracovišť, aktivně se účastní externích vzdělávacích akcí, zabezpečuje poskytování informací v oblasti aplikační techniky a dřevěných obalů. V rámci své metodické zodpovědnosti zpracovává odborné metodické postupy pro výkon dozorových činností zejména v rámci terénních pracovišť SRS.

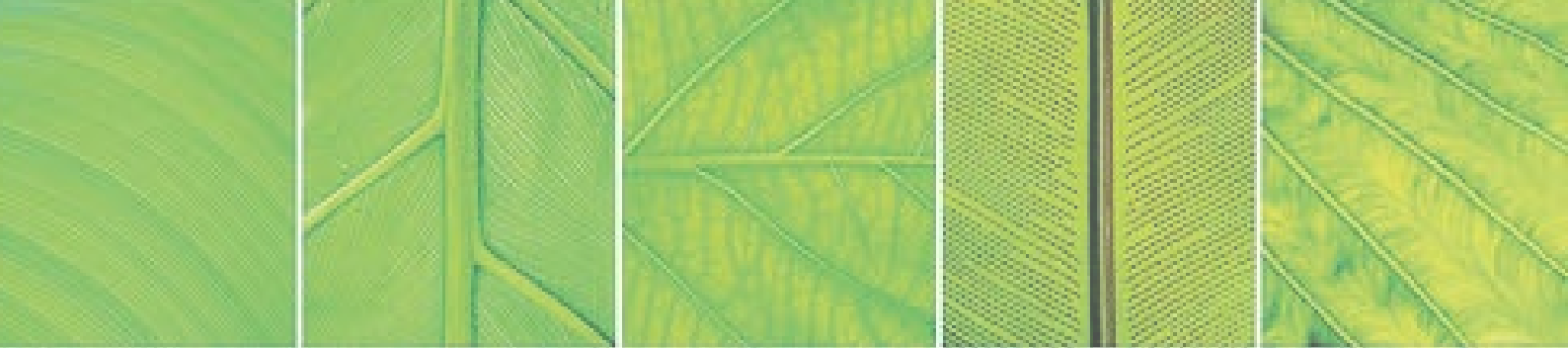
PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROSTLIN

Sekce Přípravky na ochranu rostlin plní úkoly regulačního úřadu podle Směrnice 91/414/EHS o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh. Tato role znamená plnění úkolů České republiky v rámci přehodnocování vlastností účinných látek pesticidů v Evropské unii a posuzování a povolování prodeje a používání přípravků na ochranu rostlin.

Dále SRS prostřednictvím této sekce zajišťuje a metodicky řídí kontrolu uvádění na trh a používání přípravků, tzv. postregistrační kontrolu, včetně povinných hlášení Evropské komisi a ostatním členským zemím.

Předmětem postregistrační kontroly je kontrola

dodržování povinností stanovených předpisy Evropské unie, zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění, vyhláškou č. 329/2004 Sb., o přípravcích na ochranu rostlin, v platném znění a vyhláškou č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, v platném znění, a podmínek stanovených v rozhodnutí o registraci přípravku. Ty jsou jako závazné podmínky pro skladování, distribuci a používání přípravku uvedeny na obalu přípravku a u malospotřebitelského balení v příbalovém letáku.

Zaměstnanci Sekce POR zastupují Českou republiku na jednání příslušných pracovních skupin a výborů Evropské komise a Rady Evropské unie, které se zabývají problematikou přípravků na ochranu rostlin.

Stávající technické vybavení laboratorními přístroji a výpočetní technikou sekce POR bylo v roce 2002 kompletně obměněno a doplněno realizací projektu PHARE 2000 v hodnotě 1,75 mil. EUR. Součástí tohoto projektu bylo i zateplení budovy laboratoří, na které

navázala rekonstrukce vzduchotechniky, stavební úpravy laboroří a přestavba střechy s náklady cca 18 mil. Kč.

Z prostředků EU byly zajištěny dva twinningové programy k odborné přípravě specialistů pro registraci přípravků a postregistrační kontrolu v hodnotě 0.75 mil. EUR. Projekt zahrnoval i posouzení organizace úseku přípravků na OR a v případě potřeby, návrh změny organizace SRS na úseku POR. Navržená reorganizace se zrealizovala v roce 2004. Následoval druhý projekt zaměřený na koordinaci registračních procesů a řízení kvality v hodnotě 0.25 mil. EUR.

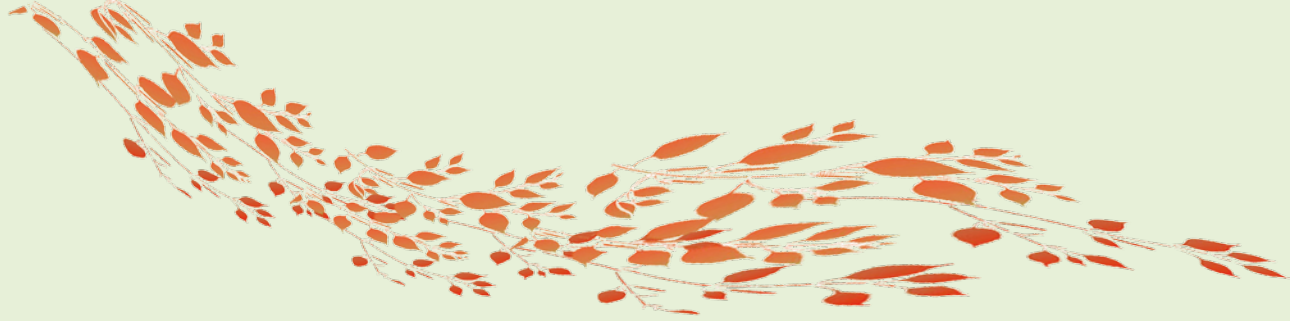
Realizací uvedených projektů se vytvořily podmínky k tomu, že ČR je v oblasti regulace používání pesticidů velmi dobře hodnocena Komisí EU i žadateli o registraci POR.

Povolení k uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh

SRS organizuje proces hodnocení vlastností přípravků a účinných látek. Zajišťuje komunikaci se žadatelem a zodpovídá za dodržení zákonných termínů a postupů. Vede registr povolených přípravků a dalších prostředků na ochranu rostlin a také provádí archivaci veškeré dokumentace k řízení. Veřejnosti poskytuje informace o povolených přípravcích formou elektronického seznamu i dalšími publikacemi. Odbor také připravuje podklady pro jednání v pracovních skupinách a Stálých výborech Evropské komise.

Postregistrační kontrola přípravků na ochranu rostlin

Rostlinolékařský dozor nad distribucí přípravků a jejich používáním vykonávají místně příslušná pracoviště SRS. Kontroly jsou od roku 2008 prováděny v novém on-line softwaru pro postregistrační kontrolu, který umožňuje sjednocení výkonu postregistrační kontroly na území celé ČR, návaznost softwaru na kontroly Cross-Compliance, kontrolu agroekologických opatření – tzv. minimální požadavky pro použití přípravků, vytvoření databází o kontrolách a jejich následné využívání. V současné době se připravuje i začlenění kontrol pro SZIF do tohoto SW systému. Velkou výhodou tohoto systému je, že inspektor při kontrole postupuje podle souboru hodnocených údajů dílčích kontrol, které SW PK nabídne formou připraveného dotazníku pro příslušnou vybranou kontrolu.

Kontroly stanovené každoročním „Plánem postregistrační kontroly“

- **plánované kontroly AEO** (u žadatelů o podpory v rámci agroenvironmentálních opatření), kdy jsou oborem postregistrační kontroly SRS na základě analýzy rizik vybrány konkrétní kontrolované osoby a je místně příslušnému pracovišti stanoven termín kontroly. Povinně se kontroluje skladování přípravků, používání přípravků se zvláštním zřetelem na ochranu vod, používání mechanizačních prostředků, zabezpečení činnosti odborně způsobilou osobou a vedení evidence o používání přípravků. Tento typ kontroly souvisí se zaváděným systémem kontrol v rámci cross-compliance a výsledky kontrol se vždy zasílají na MZe.

- **běžná (národní) kontrola**, kdy je konkrétním oblastním odborem SRS stanoven okruh kontrolovaných osob a termín kontroly s ohledem na analýzu rizik a kapacitní možnosti konkrétního pracoviště. Předmět kontroly se významně neliší od plánovaných kontrol AEO. Výsledky kontroly se zasílají na MZe pouze v případě zjištěných závad u vybraných kontrolovaných položek.

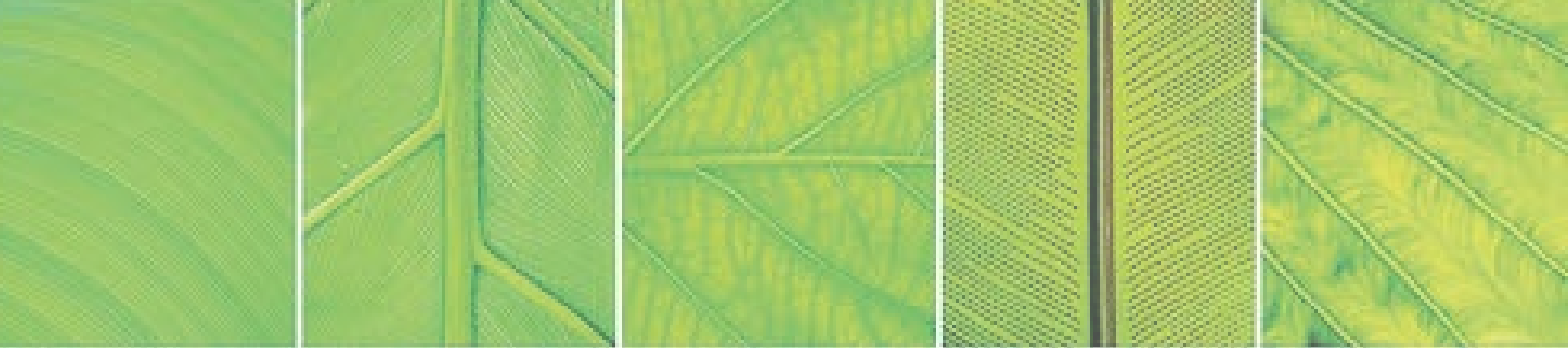
- **kontroly uvádění na trh přípravků na ochranu rostlin a dalších prostředků** se provádějí u distributorů, tj. prodejců přípravků pro profesionální použití, a u prodejců malospotřebitelského balení přípravků pro neprofesionální použití, tj. specializované prodejny zahrádkářských potřeb, supermarkety, drogerie ap.

Kontroly jsou zaměřeny zejména na to, zda jsou uváděny na trh pouze registrované přípravky, řádně balené a označované a s platnou dobou použitelnosti. U distributorů se navíc kontroluje i skladování přípravků.

- **kontroly mechanizačních prostředků určené k aplikaci přípravků na ochranu rostlin** se provádějí v rámci plánovaných kontrol AEO, národních kontrol a některých kontrol v rámci spolupráce se SZIF. Kontroluje se především to, zda mechanizační prostředek (postřikovač, rosič, ap.) používaný v rámci podnikání k ošetřování rostlin ve venkovním prostředí je schválen k používání podle rostlinolékařského zákona, tj. zda se jedná o typ, který je zapsán v úředním rejstříku mechanizačního prostředků a zda je funkčně způsobilý (byl podroben kontrolnímu testování ve schválené testovací stanici, byl označen kontrolní známkou a bylo vystaveno osvědčení o této skutečnosti).

Kontroly v rámci spolupráce se Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF)

Tyto kontroly jsou prováděny v souladu s dohodou mezi SZIF a SRS. Kontrolované osoby vybírá SZIF na základě své analýzy rizik a poskytuje SRS potřebné podklady k provedení těchto kontrol. Kontroly se provádějí podle metodiky schválené SZIF a výsledky kontrol, včetně stejnopisů protokolů z kontrol a kontrolních listů, se předávají SZIF. Tyto kontroly jsou zaměřeny na plnění obecných požadavků podle Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření a konkrétní zaměření kontroly závisí na dotačním titulu žadatele.

Kontroly orientačních pokusů založených mimo GEP stanici

Jedná se o kontroly plnění podmínek stanovených rozhodnutím SRS žadateli o experimentální použití přípravku dosud neregistrovaného nebo použití registrovaného přípravku do jiné plodiny.

Zpravidla se kontroluje, zda byl dodržen rozsah pokusu a zda byla produkce z pokusu zlikvidována (spálením, zaoráním, kompostováním) tak, aby se případná rezidua neregistrovaného přípravku nedostala do potravního řetězce. Rozsah této činnosti není v rámci oblastního odboru velký, zpravidla se jedná o 4-7 kontrol ročně, ale svou důležitostí je to činnost nepochybně významná.

Státní rostlinolékařská správa dále zajišťuje zkoušky odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na ochranu rostlin (podle § 86 rostlinolékařského zákona), vydává úspěšným absolventům zkoušky osvědčení a vede evidenci o odborně způsobilých osobách.

Laboratorní kontrola přípravků na ochranu rostlin

Laboratorní kontrolu přípravků na ochranu rostlin v rámci kontrolní a dozorové činnosti v České republice provádí na vysoké profesionální úrovni, jako jediná úřední laboratoř tohoto typu, oddělení laboratoře pesticidů Sekce přípravků na ochranu rostlin (SPOR) Státní rostlinolékařské správy (SRS). Touto kontrolou se ověřuje, zda přípravky na trhu a u uživatelů vykazují ty fyzikálně-chemické a technické vlastnosti, na jejichž základě bylo vydáno rozhodnutí o jejich registraci a zda na trh nepronikají přípravky

neregistrované, nekvalitní nebo dokonce nebezpečné.

Jedná se o jediný způsob kontroly přípravků na ochranu rostlin z hlediska spotřebitelské kvality (fyzikálně-chemické a technické vlastnosti rozhodují např. o aplikovatelnosti přípravku), ale i z hlediska bezpečnosti potravin a životního prostředí (např. vyloučení toxických nečistot v účinných látkách).

Přípravky na ochranu rostlin obsahují zpravidla jednu až čtyři technické účinné látky ve směsi s dalšími formulačními přísadami. Jejich laboratorní kontrola zahrnuje vždy zkoušku totožnosti a stanovení obsahu jednotlivých účinných látek. Podle požadavků technických specifikací mohou být stanovovány i nečistoty a formulační přísady. Stanovení obsahu účinných látek a určených nečistot v přípravcích se provádí metodami schválenými při registraci přípravků nebo CIPAC metodami. V případě více stanovovaných látek v jednom POR se může jednat i o několik různých analytických metod za použití různých přístrojové techniky. Obecně řečeno se jedná o metody používající převážně kapalinovou, v menší míře plynovou chromatografii (cca 90%), spektrofotometrii a IR spektroskopii a ojediněle odměrnou a gravimetrickou analýzu. Obsah vody se provádí většinou metodou Karla Fischera titrací nepyridinovými činidly.

Vybavení laboratoře pro kontrolu fyzikálně-chemických a technických vlastností přípravků tak, aby v odpovídající kvalitě zvládalo požadované laboratorní zkoušky podle mezinárodně uznaných metod, je finančně velmi náročné. V roce 2002 byly přístroje laboratoře pesticidů SRS, kompletně obměněny a doplněny s finanční podporou EU v rámci programu PHARE. Hodnota přístrojů dodaných za prostředky EU přesáhla částku 30 mil. Kč.

Akreditace laboratoře

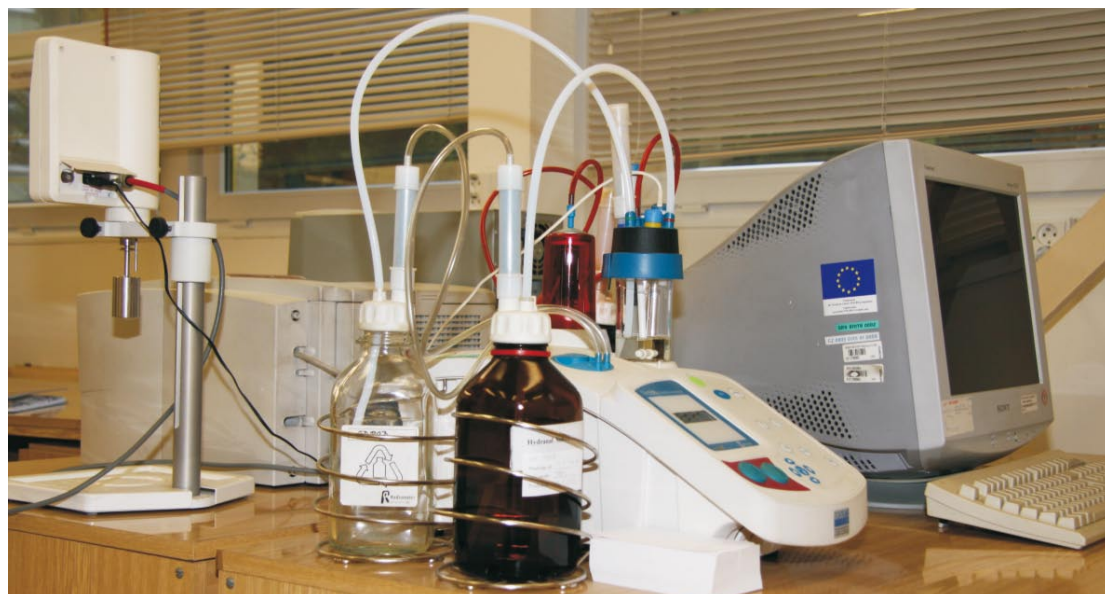
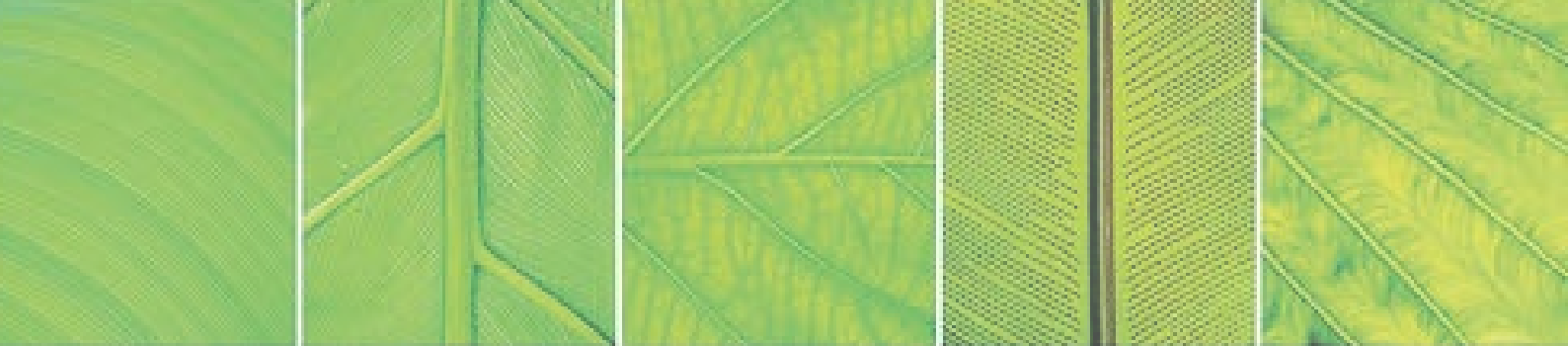
V roce 2008 byl na oddělení laboratoře pesticidů zaveden systém kvality podle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 (Posuzování shody - všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří), který byl posouzen Českým institutem pro akreditaci, o.p.s v květnu roku 2008. Na základě tohoto posouzení bylo laboratoři vydáno Osvědčení o akreditaci a laboratoř pesticidů je oprávněna používat vedle svého názvu i „akreditovaná zkušební laboratoř č. 1521“. Předmětem akreditace je fyzikální, chemické a technické zkoušení přípravků na ochranu rostlin v rozsahu uvedeném v příloze k osvědčení. V současné době má oddělení laboratoře

pesticidů již 21 akreditovaných zkušebních postupů.

Akreditace je oficiální uznání, že laboratoř je způsobilá provádět specifické zkoušky v mezinárodně uznané kvalitě. Výsledky fyzikálně-chemických a technických zkoušek jsou podkladem pro rozhodnutí různé závažnosti často spojená s nemalými ekonomicky důležitými dopady. Zavedený systém kvality v akreditované zkušební laboratoři pesticidů snižuje počet chyb a zajišťuje vysokou kvalitu prováděných zkoušek. Vzhledem k tomu, že laboratoř pesticidů je akreditována podle evropské normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005, jsou výsledky této akreditované zkušební laboratoře uznávány i mezinárodními partnery v zemích EU a OECD.

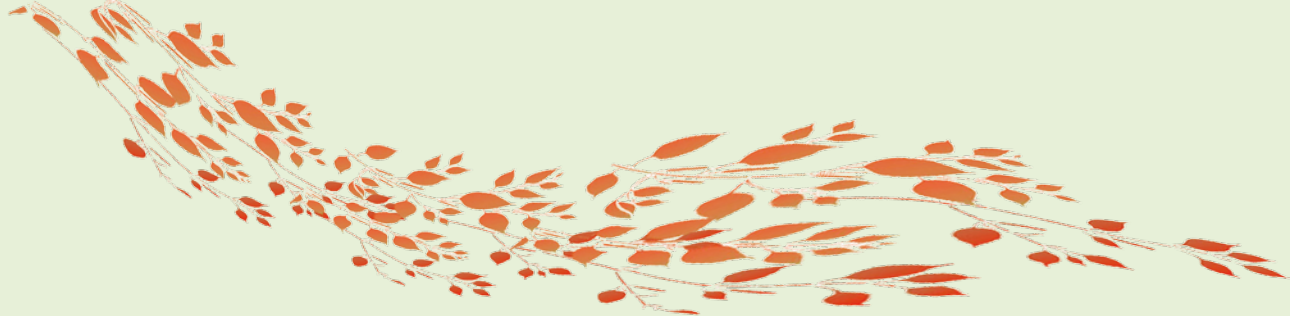
Stanovení účinných látek metodou GC/FID

Automatický titrátor TIM 550 Radiometer pro stanovení obsahu vody

Identifikace látek metodou GC/MS

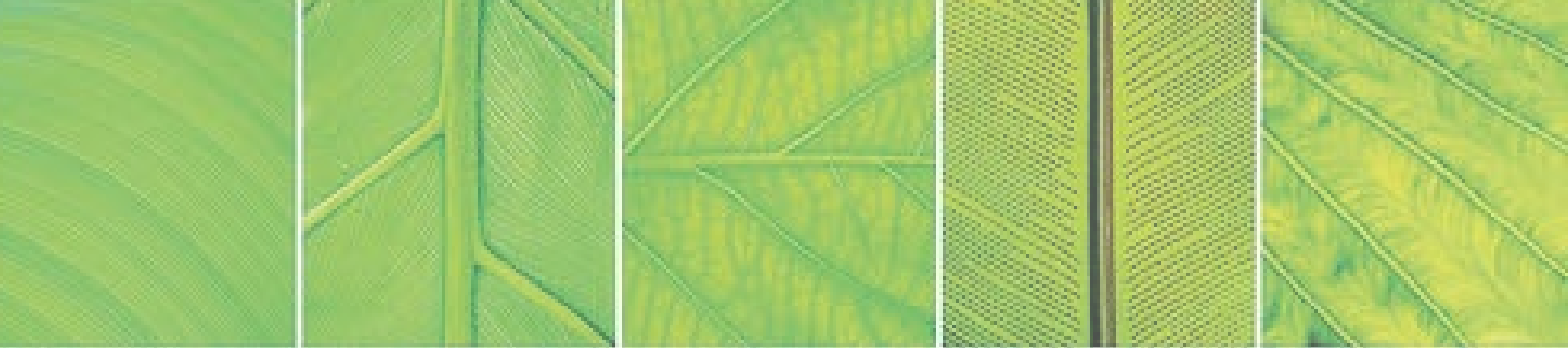
Mezinárodní mezilaboratorní testování způsobilosti laboratoří

Oddělení laboratoře pesticidů se pravidelně od roku 2007 aktivně účastní mezinárodního mezilaboratorního testování způsobilosti laboratoří (AAPCO Check Sample Program) pořádaného Association of American Pesticide Control Officials (AAPCO) zaměřeného na analýzy účinných látek a nečistot v přípravcích na ochranu rostlin. Cílem programu je neustále udržovat vysokou kvalitu analytické práce a zvyšovat analytickou způsobilost laboratoře. Laboratoř zde každoročně dosahuje vynikajícího hodnocení výsledků jejich práce. Tyto výsledky v rámci zkoušení způsobilosti laboratoře slouží např. jako doklad o kvalitě provádění daných zkoušek.

Pro oblast fyzikálně-chemických a technických zkoušek je ve světě téměř nulová nabídka mezilaboratorního testování, a proto oddělení laboratoře pesticidů v roce 2008 uvítalo iniciativu belgické laboratoře AFSCA, která zorganizovala na vlastní náklady takový test. Laboratoř pesticidů ve všech 6 testovaných parametrech dosáhla vynikajících výsledků. V dalších letech však již tyto testy nebyly zorganizovány.

Mezinárodní testování analytických metod CIPAC

Oddělení laboratoře pesticidů se již od roku 1996 každoročně aktivně zapojuje do kolaboratorního testování analytických metod pro stanovení účinných látek, nečistot a formulačních přísad v přípravcích a jejich fyzikálně-chemických a technických vlastností pořádaných CIPAC (Collaborative International Pesticides Analytical Council). Laboratoř testované analytické metody odborně připomínkuje, popř. předkládá vlastní návrhy na jejich vylepšení. Po objektivním posouzení dalšími neustrannými odborníky z ostatních států světa, jsou metody a testy publikovány v CIPAC monografiích, které jsou závazné pro registraci pesticidů, úřední postregistrační kontrolu a pro tvorbu FAO a WHO specifikací. Za dobu spolupráce s CIPAC organizací oddělení laboratoře pesticidů již otestovalo cca 42 analytických metod.

DOVOZ A VÝVOZ ROSTLIN, ROSTLINNÝCH PRODUKTŮ A JINÝCH PŘEDMĚTŮ ZE/DO TŘETÍCH ZEMÍ

Jednou z důležitých oblastí činnosti Státní rostlinolékařské správy je výkon dohledu a kontroly v rámci mezinárodního obchodu s rostlinnými komoditami. Dovozní rostlinolékařská kontrola zásilek ze třetích zemí (tj. zemí, které nejsou členskými státy EU s výjimkou Švýcarska) má zabránit riziku možnosti zavlečení škodlivých organismů na území České republiky. Může se jednat o organismy, které se již vyskytují na území ČR, ale také o škodlivé organismy, které se u nás nevyskytují a jejich rozšíření by mohlo způsobit závažné škody. Tyto škodlivé organismy souhrnně označujeme jako tzv. regulované škodlivé organismy. Dovoz rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů do ČR ze třetích zemí se řídí fytosanitární legislativou, která je srovnatelná ve všech členských státech EU. Fytosanitární opatření při dovozu zahrnují:

- zákazy dovozu určitých rostlin a rostlinných produktů a jiných předmětů z - vyjmenovaných zemí,
- potvrzení zvláštních požadavků,
- rostlinolékařskou kontrolu v zemi původu rostliny, provádí se těsně před vývozem,
- rostlinolékařskou kontrolu v prvním vstupním místě EU.

Každá zásilka, která podléhá dovozní rostlinolékařské kontrole, musí být opatřena rostlinolékařským osvědčením (mezinárodně uznávaný úřední dokument o původu a zdravotním stavu zásilky). Rostlinolékařské osvědčení vystavuje příslušný orgán rostlinolékařské péče daného státu, ze kterého se rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty vyváží.

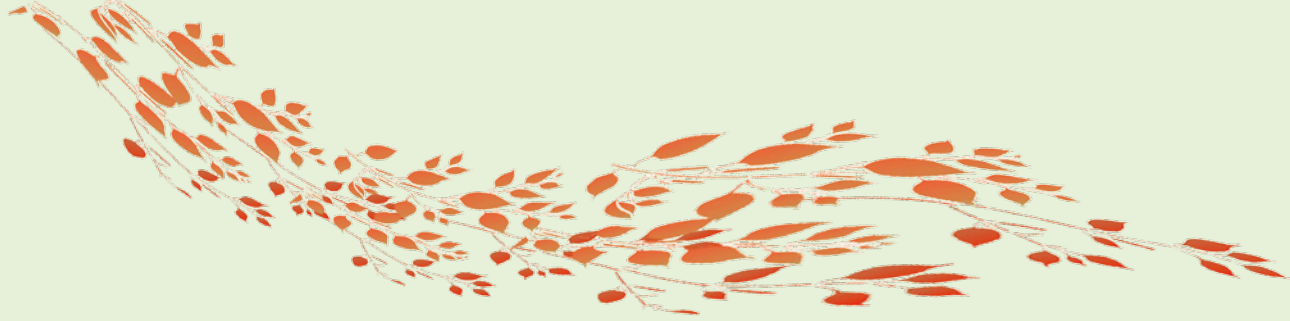
Dovozní rostlinolékařské kontrole nepodléhají tzv. malá množství rostlin nebo rostlinných produktů:

- max. 2 kg ovoce a zeleniny kromě brambor
- max. jedna kytice tvořená řezanými květinami a větvemi
- nejvýše 5 sáčků osiva v originálním balení pro drobný prodej, kromě semen bramboru

Každý dovozce je povinen předložit každou zásilku rostlin a rostlinných produktů k rostlinolékařské kontrole, pokud takové kontrole za zákona podléhá. Pokud toto dovozce neudělá, vystavuje se riziku udělení pokuty.

Na území ČR mohou být prováděny dovozní rostlinolékařské kontroly pouze ve vstupních místech. V ČR jsou těmito místy letiště Praha - Ruzyně, Ostrava - Mošnov, letiště Brno - Tuřany a vylívací pošta Praha 1. Mimo vstupní místa lze dovážet zásilky, které podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole, jen přes tzv. místa určení ve vnitrozemí, která byla předem schválena SRS a celní správou. Dovozní rostlinolékařskou kontrolu může provádět pouze rostlinolékařský inspektor SRS a je zpoplatněna dle platného sazebníku. Pokud zásilka nesplňuje všechny fytokaranténní a dovozní požadavky ČR je zpravidla zlikvidována, a to bez nároku na náhradu.

Vývozní rostlinolékařské šetření je šetření, jehož úkolem je zjistit, zda byly splněny rostlinolékařské požadavky dovážejícího, popř. provázejícího státu. Z ČR se v současné době nejčastěji vyváží rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty do Ruské federace, Austrálie, Běloruska, Indie a Číny. Z celkového objemu vývozu tvoří tyto státy 75%.

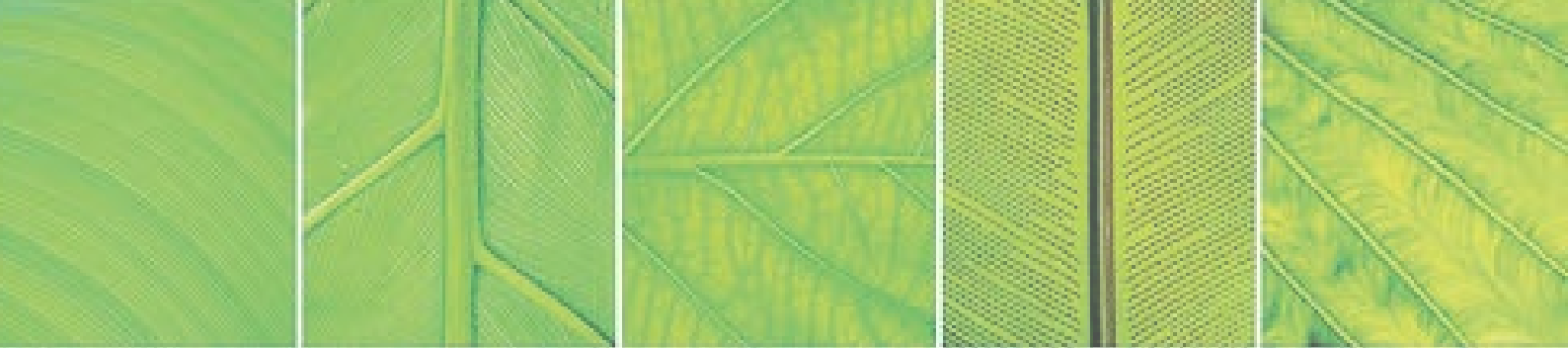
Mezi nejčastěji vyvážené komodity z ČR do třetích zemí, patří především dřevo (zcela hraněné) a dřevěný obalový materiál. Tyto komodity tvoří 30 % z celkového vývozu. Dalšími významnými komoditami jsou rostlinné produkty pro potravinářské využití (např. slad, pšenice, mák, brambory), osivo, řezané a hrnkované květiny.

Na základě mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin musí vyvážené zásilky rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů z ČR splňovat dovozní fytoosanitární požadavky země určení. Tyto požadavky jsou obvykle specifické podle původu a druhu rostliny.

Vývozní rostlinolékařské šetření je prováděno k prověření splnění těchto fytoosanitárních požadavků dovážející země, na základě kterého je vystaveno rostlinolékařské osvědčení. Některé státy vyžadují dovozní povolení jako součást dovozních fytoosanitárních požadavků, vývozce jej musí předložit inspektoru SRS ještě před zahájením této kontroly. V některých případech může být součástí dovozních požadavků také provedení šetření během vegetace, v takovém případě je nutné, aby vývozce včas informoval o zamýšleném vývozu pracoviště SRS, které pak provede potřebná šetření.

Vývozní rostlinolékařské šetření provádí rostlinolékařský inspektor SRS, který spadá pod oddělení vnější fytokaranténní kontroly, a to na základě písemné žádosti. Rostlinolékařské osvědčení je vydáno pouze tehdy, pokud zásilka byla řádně prohlédnuta a splňuje veškeré rostlinolékařské požadavky dovážející (resp. provázející) země. Vydání rostlinolékařského osvědčení je podmíněno zaplacením správního poplatku ve výši 500 Kč.

VÝKON KONTROLY A DOZORU

Terénní činnost Státní rostlinolékařské správy je realizována sekcí územních útvarů. V rámci sekce je vykonávána prakticky veškerá odborná terénní činnost. Součástí sekce je referát metodicko-správní a dále sem patří 7 oblastních odborů (OBO), které mají územní působnost vymezenou vnitřním organizačním předpisem. Jejich působnost je přizpůsobena krajskému organizačnímu členění. V rámci většiny okresů je umístěno pracoviště SRS, jehož pracovníci – inspektoři podléhají přímému řízení vedoucího OBO. V roce 2010 proběhla v rámci organizačních změn v našem úřadě specializace jednotlivých inspektorů, která přesně vymezuje jejich činnost. Inspektoři jsou tak specializováni buď na monitoring regulovaných škodlivých organismů či na přípravky na ochranu rostlin a mechanizační prostředky anebo na odborné poradenství. Vedle těchto specializací jsou na každém OBO vyčleněni 4 pracovníci, kteří mají úlohu kontrolní, metodickou a organizační vůči ostatním inspektorům. Jeden je specializován na dozorování správních činností a řešení stížností a podnětů, další na problematiku přípravků a odborně způsobilých osob, třetí na problematiku regulovaných škodlivých organismů a poslední na problematiku neregulovaných škodlivých organismů a odborné poradenství.

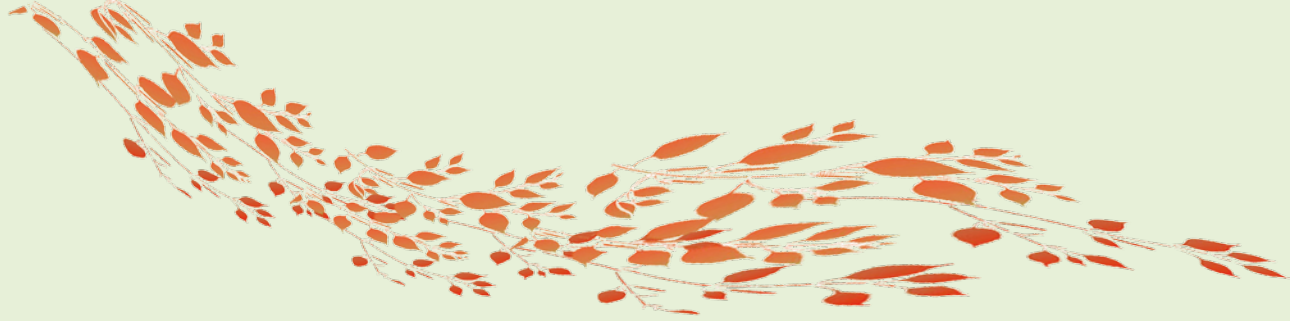
Specializace na monitoring regulovaných škodlivých organismů

Inspektor specializovaný na monitoring škodlivých činitelů se zaměřuje na monitoring včetně provádění odborných šetření při ochraně území před zavlečením a šířením regulovaných škodlivých organismů, a dále zajišťuje agendu související se soustavnou rostlinolékařskou kontrolou a následného vydávání rostlinolékařských pasů všech druhů, provádí odborná šetření před vydáním mimořádných rostlinolékařských opatření, zabezpečuje také veškeré úřední rostlinolékařské dozory a kontroly nad dodržováním zákona o rostlinolékařské péči, pokud souvisejí s rostlinami a rostlinnými produkty. Tito inspektoři se proto také účastní dozorových akcí jiných správních úřadů, jako

jsou kontroly veřejných skladů zrnin, kontroly pěstování geneticky modifikovaných organismů, při kterých zajišťují odběry vzorků plodin apod. Inspektoři se podílejí i na vedení řízení o uložení úředních opatření, mimořádných rostlinolékařských opatření či jiných správních aktů, které mají vztah ke škodlivým organismům.

Specializace na přípravky na ochranu rostlin

Činnost inspektora, který je specializován na přípravky na ochranu rostlin je zaměřena zejména na kontrolu dodržování povinností vyplývajících ze zákona o rostlinolékařské péči v souvislosti s přípravky na ochranu rostlin. Kontroly jsou zaměřeny jak na uživatele přípravků, tak i na jejich prodejce a distributory. U uživatelů kontrolují především vedení evidence

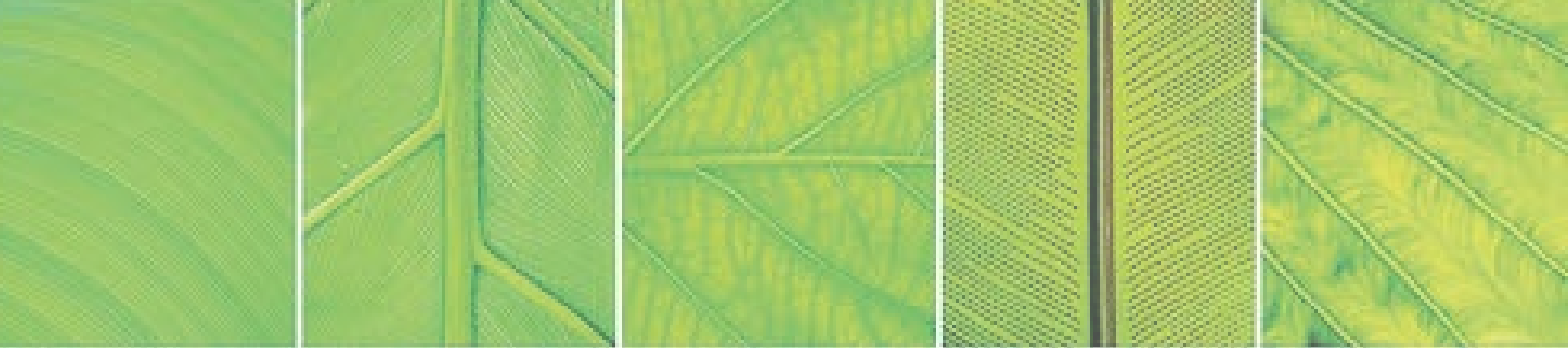

použití přípravků. Z evidence se vyvozují závěry, zda přípravky jsou používány v souladu s podmínkami jejich povolení/registrací, zda nejsou překračovány maximální dávky a zda je použití přípravků bezpečné ve vztahu k bezpečnosti potravin, krmiv a vodních zdrojů a nečlověkých organizmů. Součástí kontrol je také posuzování plnění povinností souvisejících s mechanizačními prostředky pro aplikaci přípravků a mořidel. Zde se kontroly zaměřují jak na statickou kontrolu postřikovačů, tak i na jejich použití přímo při aplikaci přípravků. Kontrolám podléhá i systém skladování přípravků a zajištění odborně způsobilých osob při nakládání s přípravky. Inspektoři se podílejí na vydávání úředních opatření, mimořádných rostlinolékařských opatření souvisejících s přípravky na ochranu rostlin. Od uživatelů přípravků na ochranu rostlin jsou také zjišťovány celkové údaje o spotřebě přípravků, pro potřeby reportingu Komisi. Kontroly jsou prováděny jak na základě národního plánu kontrol, ale i na požadavek Státního zemědělského intervenčního fondu. V rámci kontrol prodejců a distributorů je kontrola zaměřena především na skladování a vedení příslušné evidence skladovaných přípravků, oprávněnost distribuce přípravků a jejich označení etiketou s předepsanými

údaji a také sledování doby jejich expirace. Na úseku vzdělávání odborné veřejnosti vybraní inspektoři lektorsky zabezpečují školení k získání osvědčení o odborné způsobilosti k používání přípravků na ochranu rostlin a zejména organizují a provádějí zkoušky odborné způsobilosti.

Specializace na neregulované škodlivé organismy

Inspektor - specialista na neregulované škodlivé organismy a poradenství naplňuje vyjmenované činnosti monitorováním průběhu výskytu škodlivých neregulovaných organismů na vybraných pozorovacích bodech, jejichž umístění dohodne každoročně s uživatelem vhodného pozemku a porostu. Vedle sledování výskytu chorob a škůdců se také věnuje sledování a hodnocení poruch zdraví rostlin. Na základě všech svých pozorování připravuje a zpracovává podklady pro vytváření místních, regionálních a celostátních prognóz jejich výskytu. Současně pro laickou a odbornou veřejnost poskytuje poradenské služby, zejména při určování druhu škodlivého organismu, stanovení vhodné doby a způsobu opatření k omezení vzniku škod na porostech.

SPOLUPRÁCE S JINÝMI ÚŘADY ČI ORGANIZAČNÍMI SLOŽKAMI STÁTU

SRS spolupracuje s dalšími organizačními složkami státu a jinými úřady a institucemi jak v rezortu zemědělství, tak i životního prostředí, zdravotnictví, průmyslu a obchodu, školství a kultury a dalších rezortech. Základní rámec této spolupráce je vymezen zákonem č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a dotýká se prakticky všech činností v rozsahu působnosti SRS.

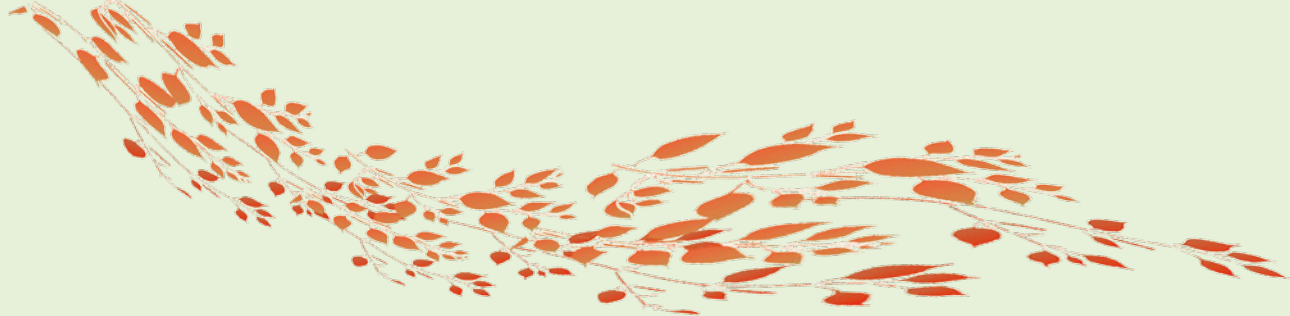
Úzká součinnost s Ministerstvem zemědělství (MZe) vyplývá ze vzájemného vztahu těchto dvou orgánů státní správy ve věcech rostlinolékařské péče. Na poli ochrany proti škodlivým organismům SRS jde zejména o zajišťování ochrany proti zavlékání a šíření škodlivých organismů v souladu s právními předpisy EU včetně vydávání příslušných právních předpisů ČR. SRS se také podílí – v rámci vzájemné koordinace MZe a Ministerstva životního prostředí (MŽP) – na zajišťování monitoringu a ochrany proti šíření invazních škodlivých organismů negativně ovlivňujících životní prostředí.

SRS má rovněž zastoupení v České akademii zemědělských věd (ČAZV), která je vědeckým poradním orgánem ministra zemědělství ČR. Z pohledu SRS bylo významnou událostí plenární zasedání Výboru odboru rostlinolékařství ČAZV v říjnu 2009, na kterém byl přijat návrh koncepce rostlinolékařské péče na úrovni SRS na období let 2010 – 2014.

SRS spolupracuje s řadou odborů a dalších útvarů MZe: s odborem rostlinných komodit, odborem bezpečnosti potravin, odborem legislativním a právním (včetně účasti

expertů SRS při soudních řízeních), odborem výzkumu, vzdělávání a poradenství, odborem státní správy, hospodářské úpravy a ochrany lesů aj. Na úseku ochrany proti škodlivým organismům jsou zástupci SRS zapojeni jako členové nebo experti v poradním sboru ředitelky Odboru rostlinných komodit pro okrasné zahradnictví, dále v rámci Odboru rostlinných komodit v pracovní skupině pro zdravé osivo, expertní skupině pro řešení problematiky ochrany chmele a také v pracovní skupině pro spolupráci v zemědělství a potravinářském průmyslu mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Ministerstvem zemědělství Čínské lidové republiky. Ve spolupráci s odborem státní správy, hospodářské úpravy a ochrany lesů byly např. zpracovány formuláře průvodních listů a průvodních štítků, kterými musí být při uvádění do oběhu opatřeny dodávky reprodukčního materiálu lesních dřevin, které byly doplněny o všechny potřebné údaje rostlinolékařského pasu, a proto mohou být dodavateli reprodukčního materiálu lesních dřevin zároveň využívány jako rostlinolékařské pasy.

Spolupráce SRS a MZe v oblasti osvěty spočívá ve spolupořádání odborných seminářů a školení a v přípravě a vydávání publikací, mnohaletou tradici již má např. vydávání informačních letáků, tzv. listovek o aktuálně významných škodlivých organismech (odkaz na web – Publikace). SRS se podílí na přípravě zpráv o stavu zemědělství, komoditních situačních a výhledových zpráv a dalších materiálů.

Od roku 2010 SRS spolupracuje s MZe a MŽP na přípravě materiálů „Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR“, zejména jeho části „Předpokládané dopady klimatické změny a základní principy adaptačních opatření v oblasti zemědělství, vodního a lesního hospodářství“, řešící také problematiku vlivu změny klimatu na šíření škodlivých organismů a jejich negativního dopadu na zdraví rostlin. Tato aktivita navázala na spolupráci s Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky (VÚZE, nyní začleněn v rámci Ústavu zemědělské ekonomiky a informací – ÚZEI), kdy SRS zpracovala v rámci zakázky VÚZE studii zabývající se historií, současným vývojem a možnými dopady globální změny klimatu na škůdce.

Významná je i spolupráce SRS a Ústředního a kontrolního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ). Odbor diagnostiky SRS (ODIA) ve spolupráci s pracovištěm Výzkumného ústavu bramborářského (VÚB) v Kunraticích u Šluknova do roku 2009 zajišťoval pro odbor odrůd ÚKZÚZ provádění a koordinaci Státních odrůdových zkoušek brambor na zjišťování rezistence proti hádátce bramborového a rakoviny brambor, a nadále zajišťuje pro ÚKZÚZ detekci a identifikaci cystotvorných hádátek rodu *Heterodera* v půdních vzorcích pro testy rezistence řepy proti hádátce řepnému.

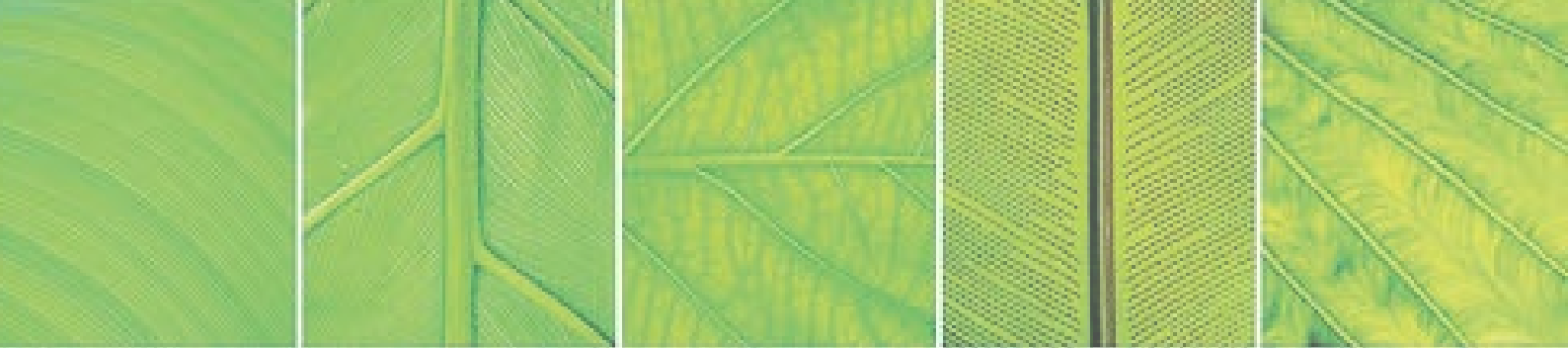
Také od roku 1997 na základě dohody o spolupráci mezi ÚKZÚZ a SRS odběr vzorků hlíz z partií sadbových brambor tuzemské produkce pro stanovení původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*) a původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanaceum*) provádí pracovníci semenářské inspekce odboru osiv a sadby

ÚKZÚZ, a to v rámci odběru vzorků hlíz pro posklizňové zkoušky sadby pro stanovení viróz. Rovněž testování těchto vzorků sadbových brambor na uvedené karanténní bakteriózy bramboru je prováděno ve spolupráci ÚKZÚZ a SRS na určených pracovištích v souladu s ustanovením vyhlášky MZe ČR č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlečení a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb.

Dále ve spolupráci s odborem osiv a sadby byl zpracován společný formulář úřední návěsky ÚKZÚZ pro certifikovaný rozmnožovací materiál bramboru, který obsahuje všechny potřebné údaje rostlinolékařského pasu a zároveň také splňuje všechny náležitosti rostlinolékařských pasů. Obdobně byly zpracovány ve spolupráci s odborem trvalých kultur formuláře úředních návěsek ÚKZÚZ pro rozmnožovací materiál chmele, révy a ovocných rodů a druhů.

Pro potřeby provádění monitoringu letové aktivity mšic jsou na pěti zkušebních stanicích ÚKZÚZ instalovány sací pasti.

Od roku 2009 pokračuje na základě uzavřené smlouvy širší spolupráce s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL), a to při provádění průzkumu výskytu vybraných škodlivých organismů lesních dřevin (v roce 2009 šlo především o průzkum výskytu houbového patogenu na jasaněch *Chalara fraxinea*). V rámci této spolupráce jsou také poskytovány pracovní manuály a školení s tématy symptomatologie, odběr, balení a zaslání vzorků vybraných škodlivých organismů. Laboratoře Odboru diagnostiky SRS zajišťují diagnostiku škodlivých organismů v odebraných vzorcích jak pro ÚHÚL, tak případně pro jiné

státní orgány a instituce na základě jejich požadavku.

V rámci řešení analýz rizik škodlivých organismů je SRS aktivně zapojena do činnosti Vědeckého výboru fyto-sanitárního a životního prostředí (zřízen usnesením vlády v roce 2002 při Výzkumném ústavu rostlinné výroby, v.v.i. jako jeden z vědeckých výborů v rezortu zemědělství), jehož hlavním posláním je vyhodnocovat a předpovídat problémy v oblasti bezpečnosti potravin s návazností na rizika plynoucí z narušení životního prostředí, rizika fyto-sanitárního ad. a předkládat ověřené a srozumitelné informace odborné i spotřebitelské veřejnosti.

Spolupráce s ostatními rezorty

Každoročně se uzavírají smlouvy mezi SRS a Českým hydrometeorologickým ústavem (ČHMÚ) o poskytování meteorologických údajů k rostlinolékařským účelům, spolupráce probíhá také ohledně obsluhy a využívání údajů z automatické meteorologické stanice ČHMÚ umístěné na pozemku SRS v Olomouci.

Již řadu let úspěšně probíhá spolupráce s Generálním ředitelstvím cel (GŘC) při dovozu a vývozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů ze třetích zemí. Zvláštní pozornost je věnována součinnosti při kontrolách zásilek obsahujících dřevěný obalový materiál, který může být významnou cestou průniku škodlivých organismů na území ČR. V rámci této spolupráce GŘC předává SRS aktuální informace o dovozcích a dovážených zásilkách, SRS zajišťuje proškolení pracovníků celních správ, na jednáních se upřesňují společné postupy jak na centrální, tak i na regionální úrovni.

Spolupráce s Českým institutem pro akreditaci v rámci

udržení nastavené kvality činnosti akreditovaných laboratoří ODIA probíhá především formou konzultací a účasti na školeních a seminářích.

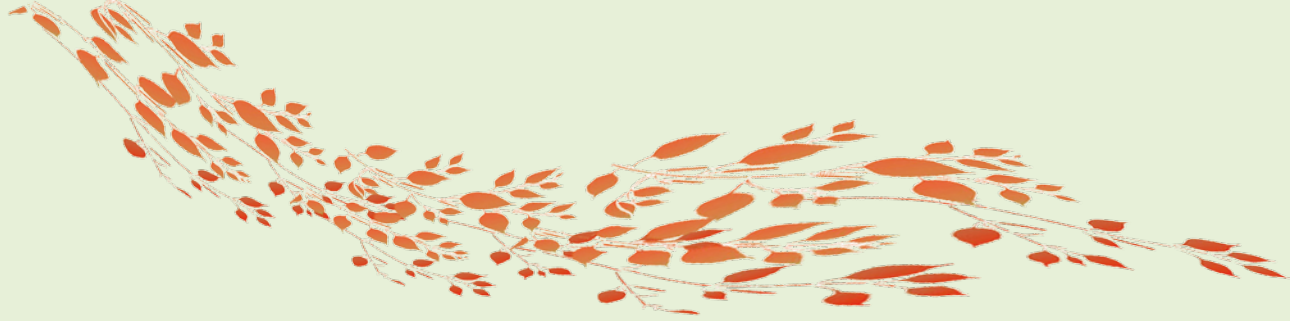
Spolupráce s Českým metrologickým institutem probíhá v oblasti zabezpečení jednotnosti a přesnosti měřidel a měření v laboratořích.

Spolupráce s orgány územních samosprávních celků

V rámci územní samosprávy vykonávají v přenesené působnosti státní správu na úseku rostlinolékařské péče obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností (popř. úřady městských částí), a to v rozsahu vymezeném zákonem č. 326/2004 Sb.

Podle § 73 zákona:

- Obecní úřady přijímají oznámení o výskytu nebo podezření z výskytu škodlivých organismů podle § 9 a předkládají je rostlinolékařské správě k dalšímu řízení.
- Obecní úřady plní specifické povinnosti na úseku ochrany včel při používání přípravků podle § 51 odst. 4, 8 a 9.
- Obecní úřady obcí s rozšířenou působností projednávají ve svých obvodech přestupky nebo jiné správní delikty týkající se § 3 odst. 1 písm. a), jde-li o výskyt a šíření plevelů, jakožto škodlivých organismů, které se šíří z neobdělávané zemědělské půdy a neudržované nezemědělské půdy a které ohrožují životní prostředí nebo zdraví lidí nebo zvířat, a ukládají odstranění zjištěných nedostatků se stanovením lhůty. U statutárních měst členěných na městské části vykonávají tuto činnost městské části.
- Na území hlavního města Prahy vykonávají úřady

městských částí státní správu na úseku rostlinolékařské péče v rozsahu svěřeném tímto zákonem obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

Spolupráce se zájmovými a profesními sdruženími

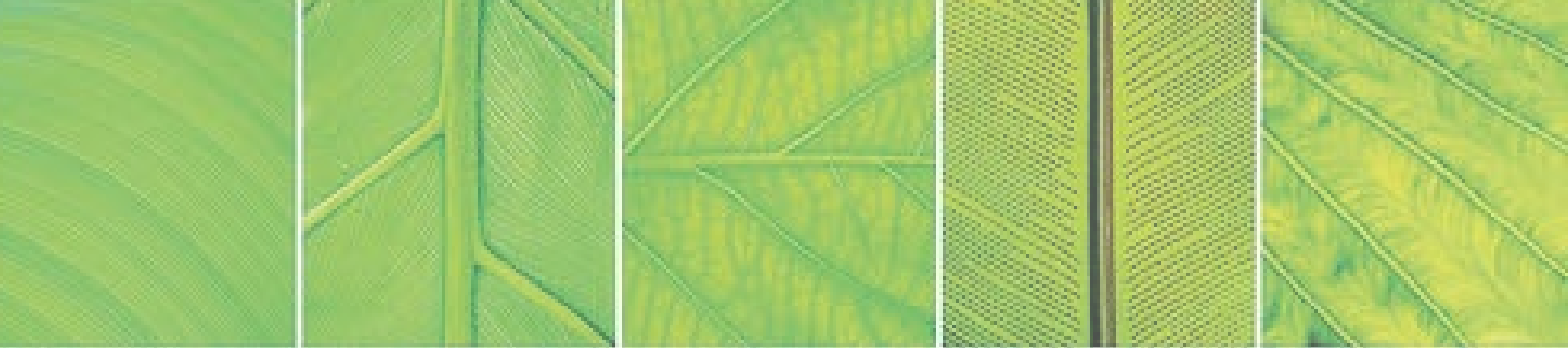
Spolupráce se zájmovými a profesními sdruženími se uskutečňuje především v rovině vzájemného poskytování a využívání informací, přednáškové a publikační činnosti a spolupořádání seminářů a konferencí. Jedná se hlavně o pěstitelské svazy, vědecké a odborné společnosti a zájmové spolky (např. Svaz květinářů a floristů, Svaz školkařů, Ovocnářská unie Čech a Moravy, Školkařský svaz, Ústřední bramborářský svaz, Sdružení lesních školkařů ČR, Česká lesnická společnost, o.s., Českomoravská semenářská a šlechtitelská asociace, Zelinářská unie Čech a Moravy, Česká společnost rostlinolékařská, Obalový Institut SYBA s.r.o., Společenstvo dřevozpracujících podniků ČR, Česká asociace ochrany rostlin, ...).

Příkladem poskytování informací SRS s jejich bezprostředním využitím v praxi je vydávání Aphid Bulletinu – týdenních informací o letové aktivitě mšic přenášejících virózy (ročně je vydáno 33 – 37 čísel). Přehledy (Aphid Bulletin) jsou určeny jak zaměstnancům SRS tak ostatním zájemcům z řad zemědělců, zemědělského výzkumu a profesních sdružení. Aphid Bulletin je rozšiřován e-mailem (cca 80 adresátů) a průběžně je umísťován na internetových stránkách Státní rostlinolékařské správy (www.srs.cz). Na webu SRS je kromě přehledu o letu mšic vyvěšen také prognostický model rizika šíření virových

zakrslostí obilnin- BYDV (letové křivky mšice střemchové). K tradičním uživatelům Aphid Bulletinu patří Svaz pěstitelů cukrovky a Ústřední bramborářský svaz. Přehled je rozeslán také všem sponzorům, kteří finančně přispívají na úhradu nákladů spojených s provozem sacích pastí (smluvně ošetřeno).

Příkladem společného pořadatelsství akcí jsou tradiční Rostlinolékařské dny pořádané Českou společností rostlinolékařskou ve spolupráci s Ministerstvem

zemědělství a SRS, nebo pravidelná účast pracovníků SRS na polních dnech různého komoditního zaměření.

Vzájemné poskytování informací probíhá také prostřednictvím členství zaměstnanců SRS v odborných a vědeckých společnostech (např. v České akademii zemědělských věd, Vědecké radě VÚRV).

Významná je i spolupráce při přípravě návrhů na rozšířené použití vybraných přípravků v oblasti minoritních indikací s výzkumnými ústavy a pěstitelskými svazy.

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE NA OCHRANU ROSTLIN

Mezinárodní úmluva o ochraně rostlin (International Plant Protection Convention, IPPC)

IPPC je mezinárodní dohoda týkající se zdraví rostlin a jejím cílem je ochrana pěstovaných i divoce rostoucích rostlin proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů. IPPC byla založena v roce 1952 a k dnešnímu datu má 173 smluvních stran (států a regionálních organizací z celého světa).

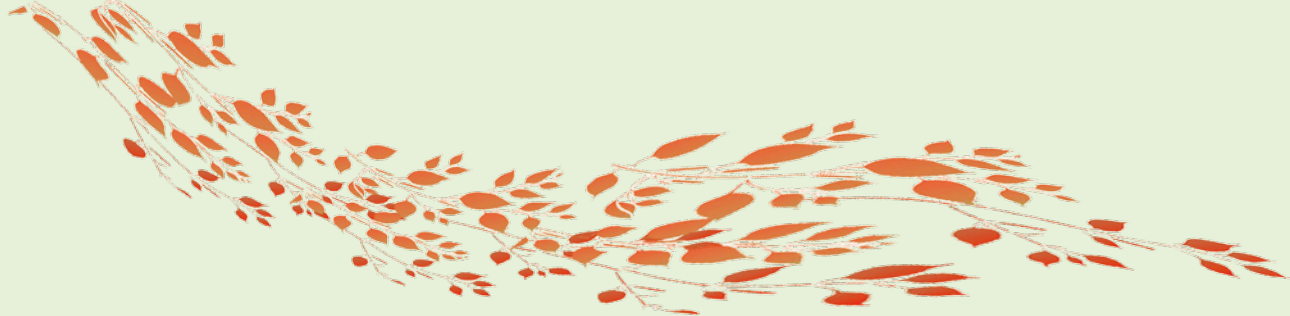
IPPC je řízena Komisí pro fytozaniční opatření (CPM), která se schází jednou za rok a pomáhá uskutečňovat cíle IPPC, kterými jsou mimo jiné tvorba a implementace mezinárodních standardů ISPM, výměna informací a zkušeností mezi smluvními stranami, spolupráce s regionálními i mezinárodními organizacemi, opatření proti šíření škodlivých organismů v rámci mezinárodního obchodu a cestování apod. Na CPM se projednává i finanční i jiná podpora IPPC Sekretariátu, který je zajišťován Organizací spojených národů pro výživu a zemědělství (OSN - FAO).

Evropská a středozevní organizace ochrany rostlin (European and Mediterranean Plant Protection Organization, EPPO)

EPPO je regionální mezivládní organizace, která je odpovědná za spolupráci ohledně zdraví rostlin v rámci Evropy. Byla založena 15 evropskými zeměmi v roce 1951. K dnešnímu datu má 50 členů (států), které pokrývají skoro celou evropskou a středozevní oblast. Cílem EPPO je ochrana rostlin, rozvoj mezinárodní strategie proti zavlékání a rozšiřování nebezpečných škodlivých organismů, podpora a propagace bezpečných a účinných kontrolních metod, apod. EPPO publikuje velké množství standardů a publikací týkajících se škodlivých organismů rostlin, fytozaničních předpisů a přípravků na ochranu rostlin.

V rámci EPPO jsou pořádány různé pracovní skupiny a EPPO Panely, kterých se účastní experti z celého EPPO regionu.

VĚDA A VÝZKUM

Předposledním rokem pokračovala spoluúčast bakteriologů diagnostické laboratoře Olomouc při řešení grantového projektu Grantové agentury AV ČR s identifikačním kódem IAAX00310701. Řešitelem projektu pod názvem Rychlá detekce a identifikace patogenních mikroorganismů a virů pomocí elektromigračních technik a hmotnostní spektrometrie je pracoviště Ústavu analytické chemie AV ČR, v. v. i. v Brně. Nové metody jsou ověřovány na vybraných fytopatogenních bakteriích a některých houbách.

Pracoviště diagnostických laboratoří v Praze a Olomouci jsou zapojena za organizační a finanční podpory příslušného odboru MZe do prací v rámci projektů EUPHRESKO. V DL Praha bylo zahájeno další pokračování projektu na téma: hádátka *Meloidogyne chitwoodi* a *M. fallax*. Pilotní schůzka účastníků proběhla v rámci konference ESN ve Vídni.

DL Olomouc (referát biochemie) se účastnila kruhového testu, který byl součástí projektu EUPHRESKO Interlaboratory comparison and validation of detection methods for phytoplasmas of phytosanitary concern in European orchards. Dále se referát biochemie účastnil mezilaboratorního kruhového testu na detekci *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum* v hlízách brambor. Referát nematologie se zúčastnil kruhového testu v rámci projektu EUPHRESKO, zaměřeného na porovnávání extrakčních metod používaných pro získávání háďátek rodu *Meloidogyne* z půdních vzorků.

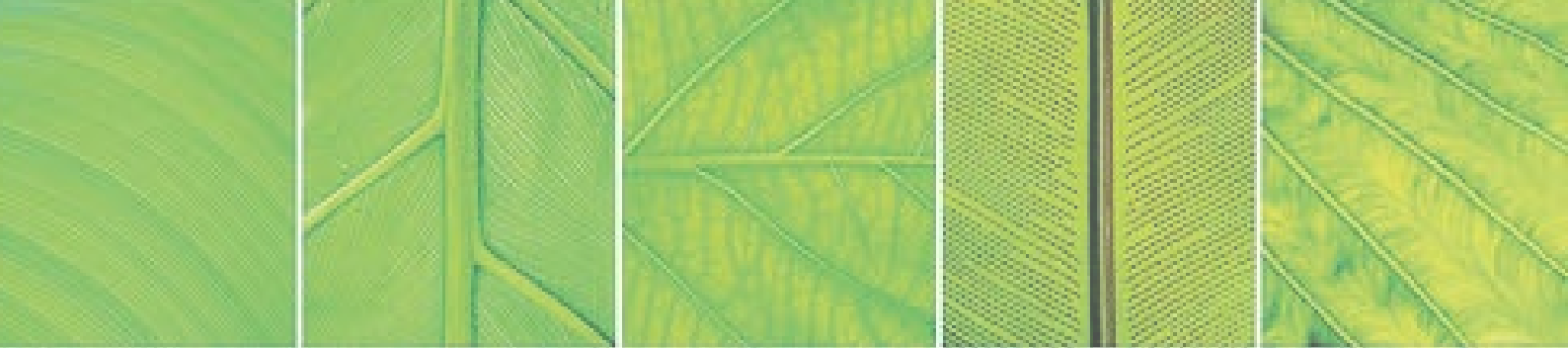
Dále v DL Olomouc byl referátem bakteriologie naplněn dílčí úkol projektu EUPHRESKO Phylogenetic identification of quarantine bacterial plant pathogens, na jehož zpracování se podílel i referát biochemie.

V řadě projektů COST koordinuje pracoviště DL Olomouc odboru diagnostiky v rámci České republiky účast v projektu COST873 Bakteriální choroby peckovin a skořápkatého ovoce od jeho počátku v roce 2007. Díky projektu se rozběhla spolupráce na problematice diagnostiky rodu *Agrobacterium* i ve vazbě na řešení shora uvedeného grantového projektu.

Spolupráce s vědeckovýzkumnými pracovišti v rámci ČR

Spolupráce mezi výzkumem a rostlinolékařskou správou probíhá na mnoha úrovních, ať už prostřednictvím sítě Referenčních laboratoří, spoluprací na výzkumných projektech a využíváním jejich výstupů nebo vzájemným oponováním odborných projektů a publikací.

Síť Referenčních fyto-sanitárních laboratoří vznikla z pověření Ministerstva zemědělství v roce 1997, kdy byla vytvořena zejména z odborných pracovišť a laboratoří výzkumných ústavů a univerzit. Zpočátku tato pracoviště zajišťovala přímou diagnostiku škodlivých organismů pro potřebu státní správy, po dobudování diagnostických pracovišť SRS však její zajišťování nadále probíhá pouze v omezeném rozsahu u vybraných patogenů. Dnes tedy spolupráce mezi těmito laboratořemi a SRS pokračuje

hlavně v oblasti konfirmační diagnostiky, mezilaboratorních testů způsobilosti a mezilaboratorního porovnávání a zaškolování v diagnostických postupech a metodách. Referenční laboratoře vypracovávají pro potřebu SRS rovněž odborné posudky z hlediska významu a škodlivosti vybraných škodlivých organismů.

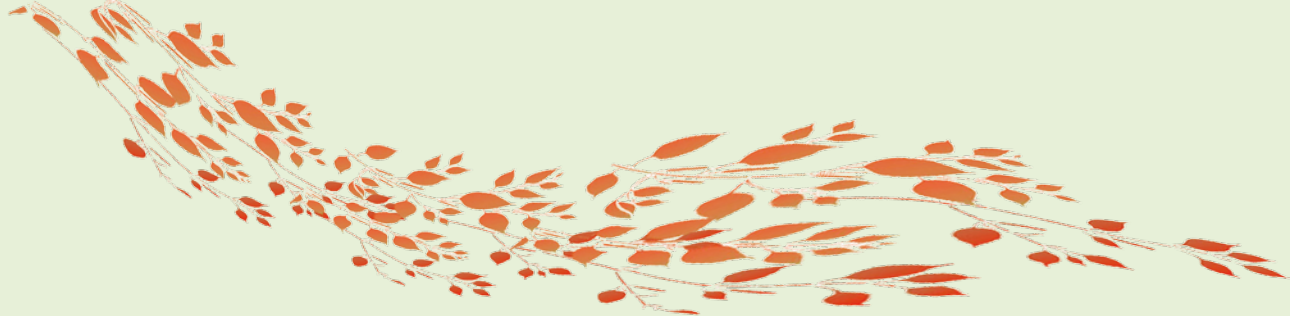
Další oblast spolupráce je spoluúčast na výzkumných projektech, kdy se pracovníci laboratoří Odboru diagnostiky SRS v rámci omezených možností účastní vybraných výzkumných projektů (např. Grantové agentury akademie věd ČR a Národní agentury pro zemědělský výzkum) zaměřených především na detekci škodlivých patogenů. Samozřejmostí je aktivní využívání výstupů vědeckého výzkumu při přípravě a realizaci odborných činností SRS, ať už se jedná o výstupy z oblasti výskytu a šíření škodlivých organismů a jejich detekce, nebo metodik pro potřebu prognóz výskytu a šíření ŠO.

Intenzivní spolupráce probíhá také v rámci publikační činnosti, která zahrnuje především oblast odborných informací publikovaných v odborných a zájmových periodikách, jakož i spoluautorství odborných knih z oblasti rostlinolékařství. Dále zahrnuje významnou oblast vědeckých publikací ve vědeckých recenzovaných nebo i impaktovaných časopisech, jakož i publikace ve sbornících a vystoupení na vědeckých konferencích organizovaných výzkumnými ústavy, univerzitami a Českou fytopatologickou společností.

Velmi aktivní je vzájemná oponentní činnost. Pracovníci SRS vypracovávají oponentní posudky návrhů projektů pro potřeby Odboru výzkumu a vývoje MZe, oponentní posudky podle Metodiky hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků k výsledkům typu „N“ - „Uplatněných

certifikovaných metodik“ pro potřeby Národní agentury pro zemědělský výzkum a oponentní posudky odborných a vědeckých prací pro potřeby výzkumných ústavů a univerzit. SRS se také podílela i na přípravě podkladů návrhu směrů výzkumu VÚRV pro potřebu státní správy. Naopak pracovníci z výzkumu pravidelně oponují odborné metodiky připravené pracovníky SRS pro potřeby průzkumu a monitoringu škodlivých organismů.

Pracovníci SRS v neposlední řadě byli nebo jsou mj. také aktivními členy Dozorčí rady a Vědecké rady odboru rostlinolékařství VÚRV, Virologické komise Ministerstva zemědělství, České fytopatologické společnosti, České akademie zemědělských věd a České vědecké společnosti pro mykologii a redakčních rad vědeckých časopisů.

ÚČAST SRS V GRANTECH A PROJEKTECH EU

Do projektů **EUPHRESKO** (**E**uropean **P**hytosanitary **R**esearch **C**oordination), které jsou realizovány pro zvýšení spolupráce a koordinace národních rostlinolékařských výzkumných programů v rámci EU, jsou za podpory Ministerstva zemědělství ČR zapojeny pracoviště diagnostických laboratoří (pracoviště v Praze a Olomouci). Jedná se o projekt s cílem identifikace druhů a rezistence cystotvorných hádátek rodu *Globodera* na bramboru, jehož náplní je ověřit úroveň zúčastněných laboratoří členských států EU při identifikaci hádátek a ověřit metodu stanovenou směrnicí Rady 2007/33/ES.

Pracoviště diagnostických laboratoří SRS v Praze a Olomouci jsou zapojena za podpory MZe do prací v rámci evropských projektů EUPHRESKO:

- **EUPHRESKO Meloidogyne** projekt koordinován Nizozemskem a Belgií (s 5 okruhy řešených témat) ODIA se podílí na třech, Rok 12/2010 začátek – 1 okruh: Ring

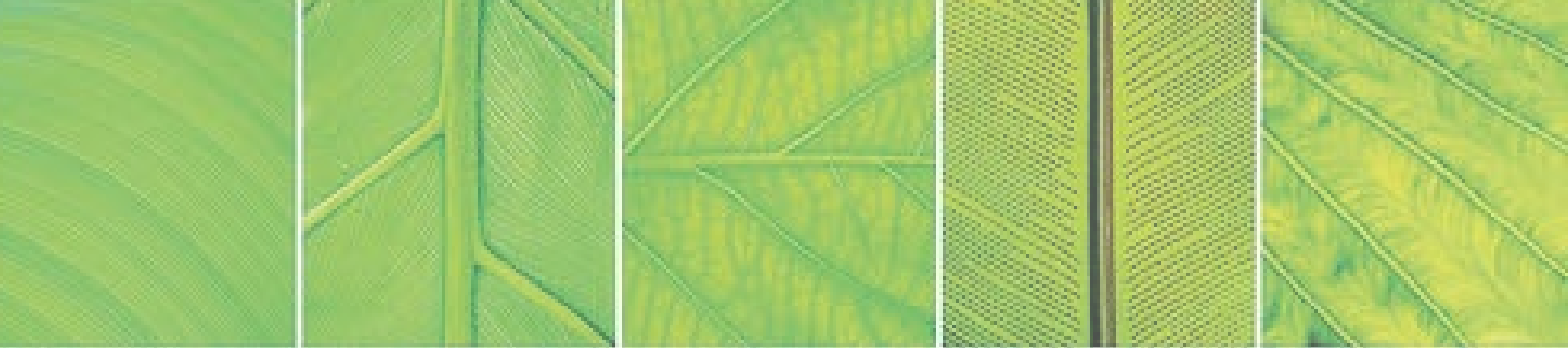

test for extraction methods (detekce invazních larev rodu *Meloidogyne* v půdních vzorcích)

- fylogenetická identifikace karanténních bakterií – koordinace Velká Británie, York
- Mezilaboratorní porovnání a validace diagnostických metod pro fytoplazmy fyto-sanitárního významu v evropských sadech – projekt bude ukončen v průběhu roku 2011

- Mezilaboratorní test na detekci **Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus** a *Ralstonia solanacearum* v hlízách brambor II

Dalším z programů je **COST** jako koordinační mechanismus pro evropskou spolupráci ve vědeckém a technickém výzkumu (The European **C**o-operation in **S**cientific and **T**echnical Research). Byl založen již v roce 1971 a ČR se stala členem v roce 1993. Oblasti výzkumu zahrnují vesměs všechny důležité sféry hospodářství a podrobnosti o jednotlivých akcích se nalézají na webu COST. V rámci naší republiky je správa programu COST delegována na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. SRS byla svěřena koordinace činnosti pro celou ČR v projektu COST873 Bacterial diseases of stone fruits and nuts (Bakteriální choroby peckovin a skořápkatého ovoce), který byl naplánován pro období let 2006 – 2011. Pracoviště DL Olomouc odboru diagnostiky se aktivně zapojilo i zhostilo koordinační úlohy. Projekt je plánován do roku 2011 a v současné době je v něm zapojeno 24 zemí, jejichž specialisté rozvíjejí činnost ve 4 odborných skupinách zahrnujících problematiku bakteriálních chorob uvedených skupin ovoce od diagnostiky přes epidemiologii, rezistenci až po ochranu. V rámci České republiky SRS koordinuje součinnost v projektu COST873 na dalších především výzkumně zaměřených pracovištích jako je VÚRV, v. i. V Praze a jeho Výzkumné stanici ve Slaném a na Zahradnické Fakultě MZLU Brno v Lednici na Moravě.

ZAHRANIČNÍ AKTIVITY

Zahraniční aktivity mimo rámec Evropské unie

Experti SRS se každoročně aktivně účastní různých odborných konferencí, seminářů, symposií, workshopů nebo pracovních skupin pořádaných celou řadou mezinárodních organizací zabývajících se fytozdravím a fytozdravím oblastí. Nejvýznamnější organizace, na jejichž akcích se experti SRS nejvíce účastní, jsou FAO, EPPO, WTO. V roce 2010 se uskutečnila návštěva na Slovensku v Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělským za účelem navázání kontaktů a vzájemné výměny zkušeností a informací o činnosti a působení ústředních organizací pro ochranu rostlin. Dále v rámci zahraniční návštěvy delegace MZe v Mongolsku, které se účastnil i zástupce SRS, byla prohloubena spolupráce v konkrétních krocích v oblasti veterinární, fytozdraví a bezpečnosti potravin. Celkem se v roce 2010 uskutečnilo 61 zahraničních pracovních cest (mimo EU) a účastnilo se jich 89 pracovníků. Náklady spojené s těmito zahraničními aktivitami činily 1 166 455,- Kč.

Poznatky, které jsou získávány účastí našich expertů na zahraničních aktivitách, se kladně promítají do metodik práce jednotlivých odborných úseků. Odborníkům nabízí širší pole pro vzájemnou výměnu názorů a zkušeností případně i inspirující návštěvy jiných pracovišť. Cesty také slouží k získávání cenných kontaktů na odborné i diplomatické úrovni a napomáhají spoluvytvářet odborné renomé Státní rostlinolékařské správy v zahraničí.

Zahraniční aktivity na území ČR

V říjnu 2010 uspořádala Sekce přípravků na ochranu rostlin SSRS v Brně XIV. zasedání CEUREG Forum (Central and East Europe Regulatory Authorities for Pesticides Regulation Forum). Jedná se o technické forum pro výměnu informací a zkušeností v oblasti regulace a kontroly přípravků na ochranu rostlin mezi národními autoritami zemí střední a východní Evropy, připravované státy Visegrádské čtyřky ve spolupráci s Rakouskem. Pravidelnými účastníky těchto zasedání jsou i zástupci EU a zástupci ECPA (European Crop Protection Association). XIV. zasedání CEUREG Forum se zúčastnilo celkem 53 delegátů, z toho 39 delegátů ze třinácti států střední a východní Evropy, kteří přednesli celkem 20 prezentací.

SUBJEKTY, KTERÉ VYUŽÍVAJÍ SLUŽBY SRS

Pěstitelské svazy, výzkumné ústavy, zemědělské univerzity, právnické a fyzické osoby, zabývající se

pěstováním, obchodováním, dovozem a vývozem rostlin a rostlinných produktů.

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE (STAV K 31. 12. 2010)

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví				
Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 - 30 let	17	37	54	13,78
31 - 40 let	30	50	80	20,41
41 - 50 let	33	61	94	23,98
51 - 60 let	63	73	136	34,69
61 let a více	21	7	28	7,14
Celkem	164	228	392	100
%	41,84	58,16	100	

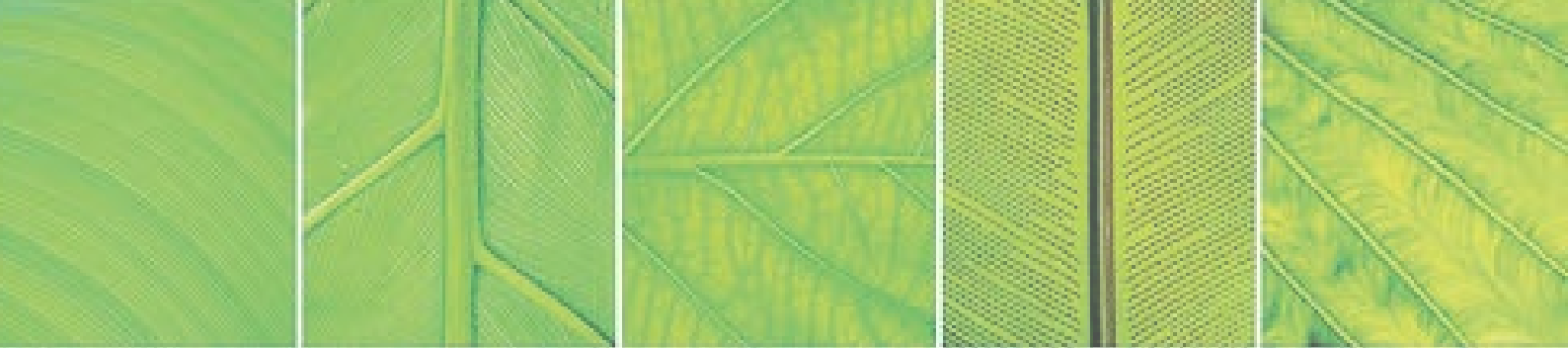
Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví				
dosažené vzdělání	Muži	Ženy	Celkem	%
základní	0	1	1	0,26
vyučen	0	0	0	0
střední odborné	4	3	7	1,79
úplné střední	0	4	4	1,02
úplné střední odborné	11	49	60	15,31
vyšší odborné	2	2	4	1,02
vysokoškolské	147	169	316	80,61
Celkem	164	228	392	100,0
%	41,84	58,16	100,0	

Celkový údaj o průměrném platu zaměstnanců	
Průměrný hrubý měsíční plat zaměstnanců	
podle průměrného fyzického stavu	podle průměrného přepočteného stavu
26 015,- Kč	26 202,- Kč

Vznik a skončení pracovních poměrů zaměstnanců		
Zaměstnanci	Nástupy	Odchody
Počet	42	103

Trvání pracovního poměru zaměstnanců		
Doba trvání	Počet	%
do 5 let	126	32,14
do 10 let	55	14,03
do 15 let	63	16,07
do 20 let	46	11,73
nad 20 let	102	26,03
celkem	392	100,0

Počet pracovních míst s kvalifikačním požadavkem standardizované jazykové zkoušky				
Jazyk	Počet pracovních míst s kvalifikačním požadavkem standardizované jazykové zkoušky podle úrovně znalostí	Celkový počet pracovních míst se SJZ		
	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň	
AJ nebo NJ nebo FJ	121	11	7	139

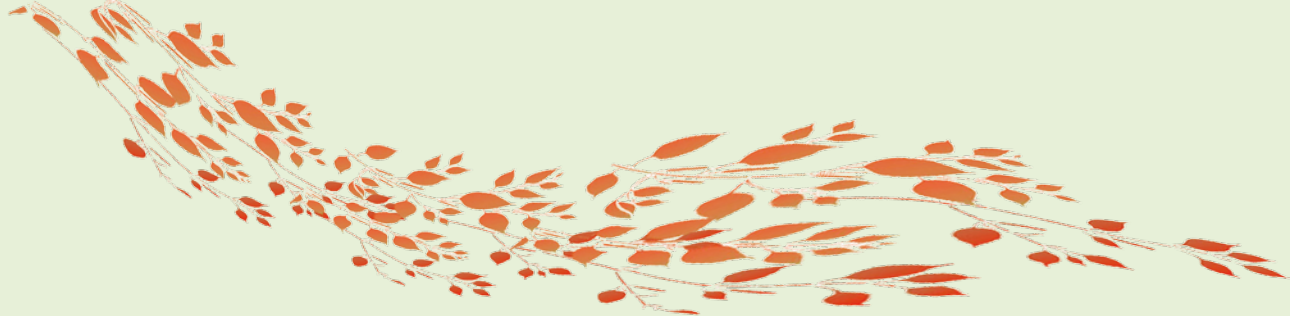
VZDĚLÁVACÍ AKCE A VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

SRS pro oblast vzdělávání každoročně zpracovává Plán vzdělávacích akcí. V roce 2010 bylo uskutečněno 13 vzdělávacích akcí. Podle plánu byla v odborné části realizována následující školení.

Uskutečněné vzdělávací akce v roce 2010	počet účastníků
Vědomosti týkající se odběru, balení a zasílání vzorků do diagnostických laboratoří SRS včetně základní symptomatologie, přehled o požadavcích na kvalitu vzorků dle jednotlivých odborností, přehled o činnosti a používaných metodách diagnostických laboratoří SRS	16
Rostlinolékařská legislativa EU na úseku karantény rostlin a její praktická aplikace v ČR	49
Terénní cvičení – monitoring škodlivých organismů obilnin (pšenice, ječmen) a ochrana proti nim	52
Terénní cvičení – monitoring škodlivých organismů bramboru a ochrana proti nim	48
Terénní cvičení – Dřevěné obaly jako fytosanitární riziko v mezinárodním obchodu	98
Zjišťování a určování invazních škodlivých rostlin a opatření proti jejich šíření	32
Specializační studium rostlinolékařství	21
Kontrola používání přípravků na ochranu rostlin (POR) v systému Agroekologických opatření (AEO)	246
Zimní školení OBO	244
Aplikace SpS, D4B	42
Školení k novelizaci Spisového řádu SRS	42
Školení – úřední písemnosti a obchodní korespondence	43
Školení řidičů – zaměstnanců SRS, kterým bylo přiděleno služební motorové vozidlo	252

Zaměstnanci SRS se kromě naplánovaných akcí zúčastnili i jiných akcí z různých oblastí vzdělávání

Oblast vzdělávání	Počet akcí	Počet účastníků
Ekonomika	3	51
Personální a mzdové	15	185
Administrativně-správní	15	41
Jazyková	4	60
Informatika	12	24
Životní prostředí	14	40
Rostlinolékařská	7	260
Ostatní	24	66

INTERNÍ KOMUNIKACE, ICT

Řízení a organizace informatiky

Odbor podpory IT a zahraničních vztahů se v roce 2010 členil na oddělení informatiky a oddělení informačních a komunikačních technologií, oddělení zahraničních vztahů a referát spisové a skartační služby. Mimo zaměstnance OINF zajišťovali agendu ICT administrátoři na lokálních pracovištích Státní rostlinolékařské správy, v průběhu roku v souvislosti s organizační změnou na Sekci terénní služby přešla tato činnost pod Odbor podpory IT a zahraničních vztahů.

Referát Spisové a skartační služby

Vznikl vyčleněním z oddělení informatiky. Hlavním cílem referátu je metodická podpora oblasti spisové služby včetně správy aplikací řešících tuto problematiku (Spisová služba, Správa dokumentů, Elektronická podatelna). Referát zodpovídá za vydávání interních předpisů vztahující se na oblast spisové služby (novelizovaný Spisový řád, Metodický postup při používání datové schránky a autorizované konverzi dokumentů apod.). Referát zajišťuje chod podatelny/výpravny ústředí SRS.

V r. 2010 probíhala školení zaměstnanců v oblasti Spisového řádu, metodiky pro tvorbu dokumentů a používání aplikace Spisová služba. Do působnosti referátu spadá ústřední podatelna/výpravna úřadu včetně obsluhy datové schránky.

Referát byl obsazen 3 zaměstnanci ve věku 50 let a více,

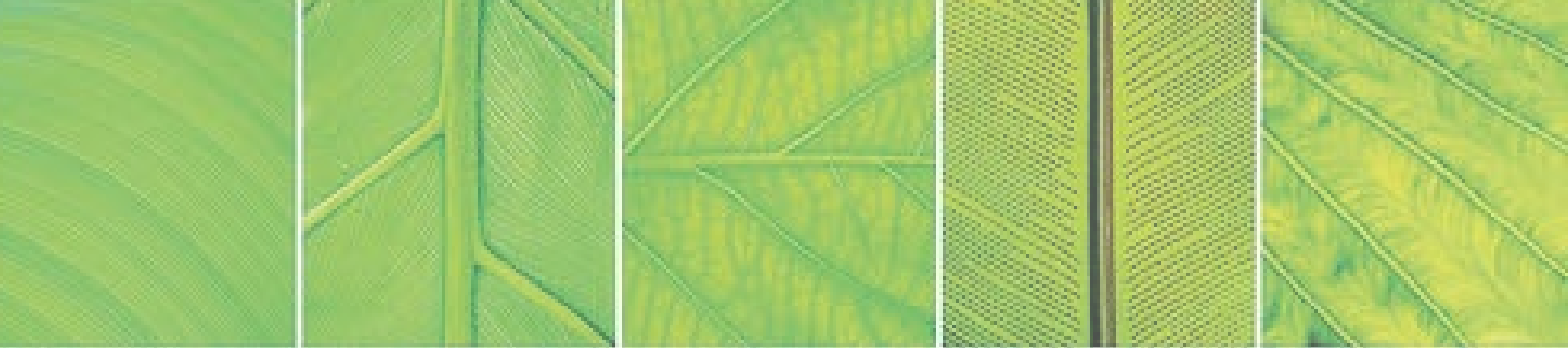
z nichž 2 zaměstnanci měli vysokoškolské vzdělání.

Oddělení výpočetní techniky (IKT)

Po redukci zaměstnanců v předchozím roce se stabilizoval počet v roce 2010 na 5-ti zaměstnancích. Jeden zaměstnanec byl dislokován na pracovišti Brno Zemědělská a 4 zaměstnanci byli na pracovišti AVC, Praha 6 Ztracená. 4 zaměstnanci měli vysokoškolské vzdělání a 3 v rámci SRS působili 5 let a více. Věk zaměstnanců byl od 30 let do 50 let.

Popis činností

V roce 2010 byla stabilizována infrastruktura IT, aby se optimalizoval komunikační provoz mezi centrálou a pobočkami z hlediska zabezpečení chodu hlavních a podpůrných aplikací. Rozšiřovaly se diskové kapacity serverů a náhradou starších serverů byl po HW stránce stabilizován a modernizován provoz. Rozšiřoval se rovněž počet PC zařazených do domény v rámci všech lokalit SRS. Tento proces bude zakončen v roce 2011. V závěru roku 2010 byl realizován hromadný nákup notebooků s monitorem, pro obměnu zastaralých stolních PC a zabezpečení práce pracovníků v terénu, včetně vybavení mobilními tiskárnami (nákup celkem 72 ks). Byl rovněž nakoupen výkonný server HP pro zabezpečení projektu OBI, datový sklad, kde IKT zajišťovala jeho podporu.

V rámci rutinního provozu zajišťovalo oddělení chod:

- operačních systémů linux (Redhat, Centos),
- operačních systémů WinXP a Win7 na koncových stanicích v rámci celé SRS,
- Oracle databází 10gR2,
- Oracle aplikačního server, Oracle portálu,
- interních aplikací na bázi Oracle APEX,
- mysql databází,
- fileservrů,
- zálohovacího systému Bacula,
- apache web serverů,
- dohledového systému nagios, munin, splunk,
- Windows domény na bázi Windows 2003,
- vmware,
- aspi serveru,
- správa telefonní ústředny v lokalitě Praha 6 Ztracená,
- správa ekonomického systému,
- správa personálního systému.

V úhrnném množství se jedná o 5 windows serverů a 25 linux serverů.

Oddělení se aktivně podílí na spolupráci při vývoji informačních systémů v rámci správy. Zajišťuje infrastrukturu pro nové aplikace a zajišťuje podmínky pro hladkou integraci aplikací na stávající služby (LDAP, oracle databáze, jednotné číselníky, personální data, zálohování).

Popis provozované infrastruktury

Oddělení zajišťuje kompletní chod datových linek SRS. Zajišťujeme funkčnost 73 datových okruhů ve spolupráci s operátory (GTS, o2 Telefonica).

Datové okruhy provozuje SRS pod projektem KIVS

(komunikační infrastruktura veřejné správy). V roce 2010 pokračovaly změny v technologii i parametrech jednotlivých přípojek.

SRS dále v rámci projektu KIVS provozuje hlasové služby a také služby hostingu, které využívá od o2 Telefonica.

Nákup hardware

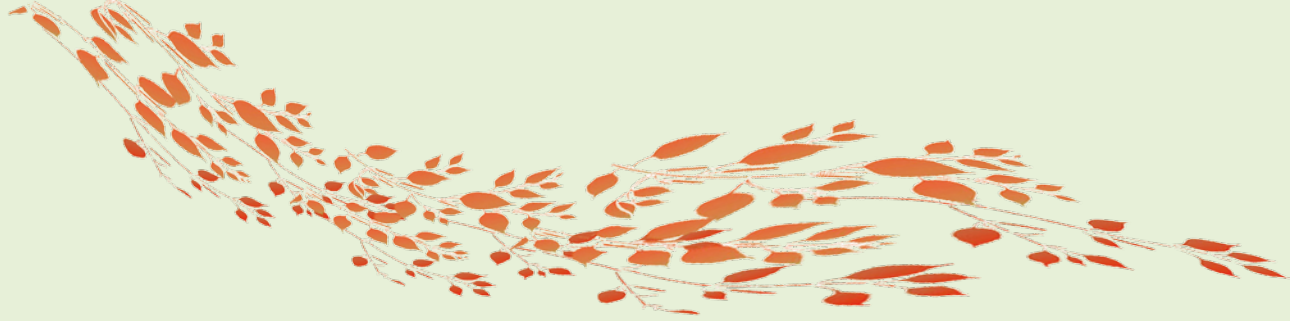
Velká část nákupů hardware byla realizována formou otevřené poptávky a to prostřednictvím elektronického tržiště. Další nákupy proběhly výběrem dodavatelů, kteří byli vysoutěženi ve veřejném výběrovém řízení.

SRS v roce 2010 realizovala nákupy následujících významných HW zařízení

HD zařízení	Počet ks
Lan Disky 1GB,	10
Rozšíření diskové kapacity Serveru Raid, SATA disk (500 GB)	8 SATA disků
Prodloužení Care Packu na server HP ProLiant ML370 G5,	
KVM switch	1
Mobilní tiskárny,	72
Karta pro připojení 16 analogových přípojek	1
Notebooky HP Pro Book 4520s,	85
SAS disky 146GB,	2
Server HP ProLiant DL360G7, 4SAS disky, 10GB RAM	1

Outsourcing

Oddělení využívá pro správu některých síťových služeb a pro konzultační činnost externí firmu Aquasoft spol. s r. o. na základě smlouvy uzavřené v roce 2009 na dobu 3 let. Množství práce odpovídá přibližně 32 hodinám měsíčně.

ODDĚLENÍ INFORMATIKY (INF)

Oddělení informatiky je součástí odboru informatiky a celkem má 4 zaměstnance. Jeden zaměstnanec je dislokován na pracoviště Brno Zemědělská a 3 zaměstnanci jsou na pracovišti Praha 6 Ztracená. Všichni zaměstnanci mají vysokoškolské vzdělání. Věk zaměstnanců je od 25 let do 55 let.

Popis činností

Systémoví inženýři oddělení informatiky poskytují podporu koncovým uživatelům. Snaží se vydávat upravené verze aplikací dle požadavků a přání koncových uživatelů. Oddělení Informatiky provádí také odborná školení, na kterých jsou nové i stávající funkce aplikací podrobně rozebírány. Více o některých činnostech prováděných v roce 2010 viz. níže.

Software (SW)

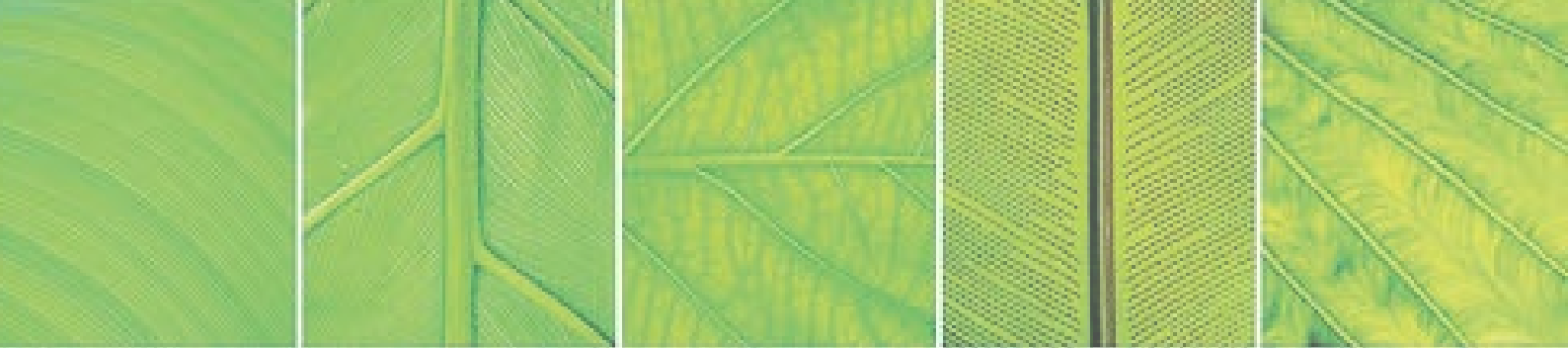
Informační systém „Vnější karanténa (VK)“, který slouží k evidenci a vystavování dokumentů, týkajících se dovozních a vývozních kontrol, byl v roce 2010 doplněn o nové funkcionality, především o možnost přiřazení šetření založeného na webu příslušnému pracovníkovi SRS dle pracoviště, doplnění seznamové obrazovky, identifikace, zda je vytvořeno z webového formuláře (Externí), identifikace, zda již zaměstnanec SRS převzal šetření založené na webovém formuláři (Převzato), kopírování existujících záznamů a skok na první stránku seznamu,

doplnění editační obrazovky o nové funkce a nástroje.

Dále byl celý systém doplněn o Webový formulář pro vývozní šetření (žádosti), který je dostupný z internetu. Webový formulář umožňuje zadávat žádosti o vývoz přímo prostřednictvím Internetu a je dostupný prostřednictvím Portálu farmáře pro všechny registrované uživatele. Data založená externím uživatelem jsou po odeslání ihned k dispozici pracovníkům SRS, všechna data zapisovaná uživatelem jsou v maximální míře kontrolována a uživatel je ihned anebo po uložení dat na chybu upozorněn. Žádost je v systému automaticky generována.

Aplikace Monitoring (MON) je jedním z nejstarších informačních systémů SRS a v rámci roku 2010 došlo v aplikaci k dalšímu rozvoji, především v oblasti zvýšení kvality vstupů a výstupů dat, a dále zkvalitnění uživatelského prostředí. Jde zejména o přihlašování pomocí SSO hlavičky automaticky, úpravu modulu DIA tak, aby odpovídal nové akreditaci, doplnění Monitoringu o možnost doplnění invazních rostlin do karanténních průzkumů, možnost smazání RL komodit v nálezu karanténního průzkumu atd.

Dále byl zaveden Datový sklad, který obsahuje aplikaci Oracle Business Intelligence (jako náhradu za Oracle Discoverer), aplikace je plně přístupná všem uživatelům z webového prohlížeče. Bylo vytvořeno 16 požadovaných reportů z MON, VK a ostatních systémů (oblasti: Diagnostika, Dozor, Registr subjektů, Náhrady majetkové újmy, Výkaz činnosti, Dovoz, Osvědčení, Vývoz). Reporty obsahují tabulky a grafy, jsou interaktivní, uživatelé mohou ovlivnit vstupní parametry, řazení výsledných dat

i rozmístění objektů. Reporty lze exportovat do PDF nebo MS Excel. Je připraven prostor pro vytvoření dalších reportů z MON, VK i dalších aplikací.

Dalším projektem byla aplikace Off-line klient PRK pro postregistrační kontrolu (PRK), která obsahuje následující dotazníky:

- Sklady POR
- Evidence
- Mechanizační prostředky
- Přípravky
- Použití přípravku
- Odborná způsobilost

Základní vlastnosti aplikace **Off-line klient PRK:**

- Import dat (kontrol) z aplikace PPP-Postregistrační kontrola do aplikace Off-line klient PRK.
- Import systémových číselníků a číselníků pro podporu post-registrační kontroly z aplikace PPP-Postregistrační kontrola do aplikace Off-line klient PRK.
- Úplný zápis o provedených postregistračních kontrolách v aplikaci Off-line klient PRK.
- Možnost inzertu účastníků kontroly, lokalit, přípravků a příloh.
- Kontrola úplnosti zápisu postregistračních kontrol.
- Tisk protokolu o kontrole v aplikaci Off-line klient PRK.
- Export modifikovaných dat z aplikace Off-line klient PRK do aplikace PPP-Postregistrační kontrola.

Bezpečnost informačních systémů

V rámci bezpečnosti informací v SRS probíhají každoroční školení.

Proškolení zaměstnanců se provádí nepřetržitě

a nejpozději v dvouletých cyklech.

Školení jsou vždy ukončena testem, kde je ověřena přínosnost školení a znalost bezpečnosti.

SRS podepsala dohodu o zakládání identit uživatelů do systému MZe. V rámci této dohody je stanoveno uživatelské jméno zaměstnanců a pravidla pro tvorbu hesel.

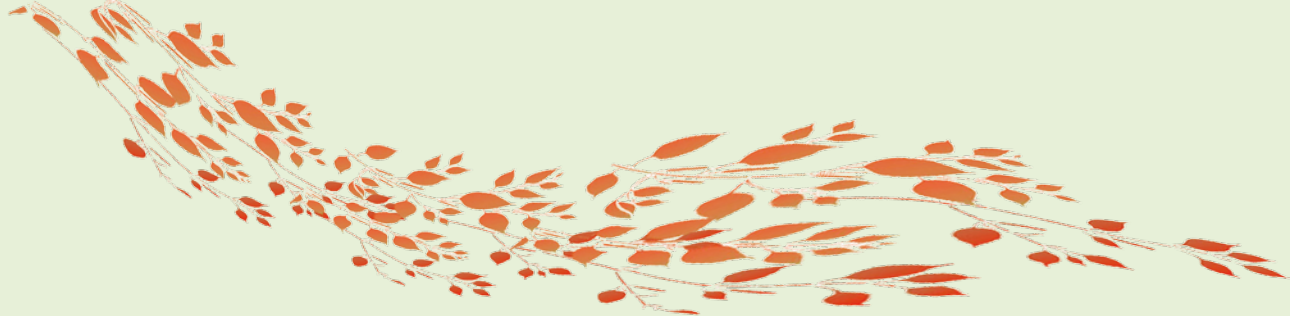
V SRS má více než 250 zaměstnanců oprávnění k vystavení kvalifikovaného zaměstnaneckého certifikátu, někteří zaměstnanci využívají pro uložení certifikátu tokeny.

Řízení a organizace informatiky

V roce 2009 došlo ke sloučení jednotlivých oddělení do Odboru podpory IT a zahraničních vztahů a k vytvoření nového referátu spisové služby a archivace (RSSS).

Odbor podpory IT a zahraničních vztahů se člení na oddělení informatiky a oddělení informačních a komunikačních technologií, oddělení zahraničních vztahů a referát spisové a skartační služby. Mimo zaměstnance OINF zajišťují agendu ICT administrátoři na lokálních pracovištích Státní rostlinolékařské správy (SRS).

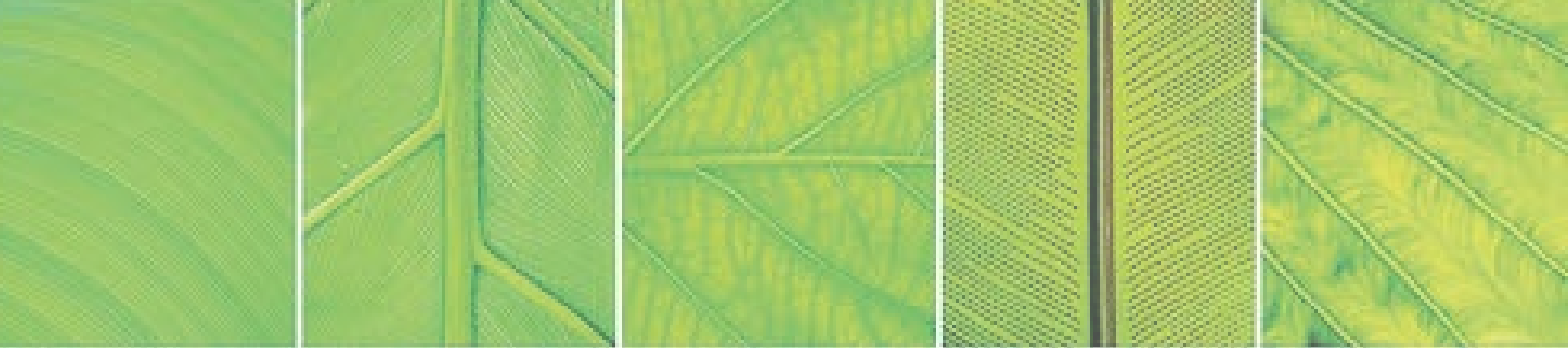
Počátkem roku 2009 došlo ke stěhování většiny pražských pracovišť včetně vedení SRS do vlastní nové budovy na Praze 6 „Administrativního a vzdělávacího centra“ (AVC). Jedním z největších úkolů bylo zprovoznění informačních a komunikačních technologií v budově, odladění chyb a rozvedení strukturované kabeláže dle potřeb zaměstnanců. V rámci stěhování došlo i k zavedení všech uživatelů do domény SRS, ostatní pracoviště byla připojována v průběhu roku, v roce 2010 bude do domény zavedeno i zbývajících cca 30% zaměstnanců na malých pracovištích po ČR.

ZAHRANIČNÍCH VZTAHY

Základní oblasti činností:

- Vztahy s EU
- Vztahy s třetími zeměmi
- Vztahy s mezinárodními organizacemi
- Protokol
- Zajištění zahraničních pracovních cest
- Překlady, tlumočení, webové stránky SRS ve vztahu k mezinárodním činnostem
- připravuje dokumenty a zajišťuje koordinaci odborných stanovisek v rámci mezinárodní fytosanitární agendy (třetí země, EU, WTO, FAO, EPPO, OECD), korespondence a udržování kontaktů, oficiální zastupování SRS na mezinárodní úrovni; distribuuje a eviduje dokumenty v rostlinolékařské oblasti v mezinárodním kontextu
- provádí monitoring předpisů EU pro oblast rostlinolékařství
- koordinuje a eviduje průběh procesu transpozice a implementace předpisů EU a mezinárodních norem v rostlinolékařské oblasti
- spravuje mezinárodní dohody v kompetenci SRS
- spravuje dohody České republiky v rostlinolékařské oblasti
- sleduje a reviduje smlouvy mezi ES a třetími zeměmi ve spolupráci s odbornými útvary SRS
- spolupracuje s odpovídajícími složkami státních orgánů, především s Ministerstvem zemědělství a s jejími podřízenými organizacemi, Ministerstvem zahraničních věcí, Stálým zastoupením ČR v Bruselu a zastupitelskými úřady ČR v zahraničí a s dalšími organizacemi a subjekty zaměřenými na oblast rostlinolékařství
- zabezpečuje agendu zahraničních pracovních cest, koordinuje a organizuje mezinárodní odborné akce v působnosti SRS, připravuje a realizuje návštěvy oficiálních delegací, vysílání zástupců/delegací SRS do zahraničí, informuje veřejnost o mezinárodním dění v rostlinolékařské oblasti
- při vykonávání své činnosti úzce spolupracuje napříč celou organizací SRS, zejména pak s odbornými sekcemi a odd. vnější fyto karanténní kontroly

EKONOMICKÉ A MAJETKOVÉ ÚDAJE SRS

Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů v tis. Kč za rok 2010

	Rozpočet příjmů	Skutečnost*
Příjmy	3 000	27 478
* k 31. 12. 2010		
	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet
Běžné výdaje	98 474	104 097
Kapitálové výdaje	45 680	45 680
Platy a ostatní osobní náklady	140 654	140 764

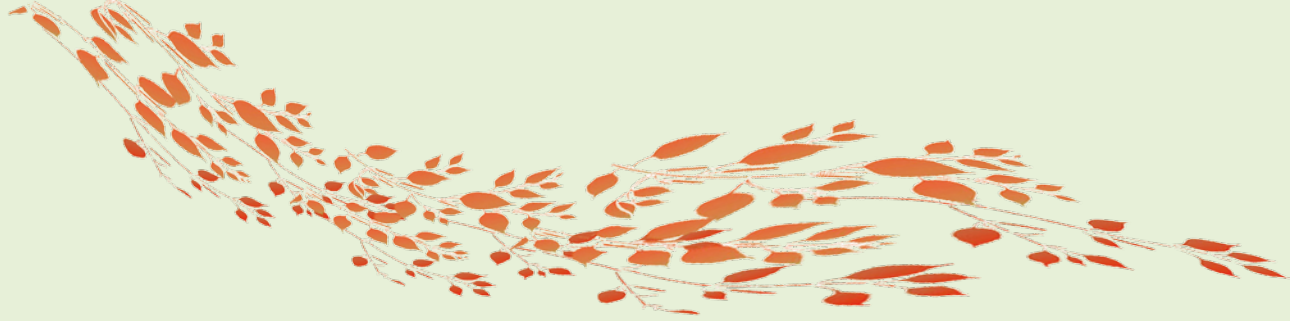
Podrobné členění příjmů, běžných a kapitálových výdajů, platů o ostatních osobních nákladech je rozepsáno v příloze č. I, kde lze nalézt i údaje o vázání prostředků a rozpočtových opatřeních v roce 2010.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární ochrana

Pracovník pro BOZP a PO zajišťuje a kontroluje plnění příkazu ředitele v oblasti bezpečnosti a dále provádí školení zaměstnanců v souladu s příslušnými zákony a vyhláškami.

MANAGEMENT KVALITY

Důležitou součástí řízení kvality výkonu činností Státní rostlinolékařské správy je každoročně aktualizovaný systém interních auditů a vnitřních kontrol. V roce 2010 bylo v SRS provedeno 9 interních auditů ve smyslu zákona o finanční kontrole, 1 interní audit mimořádný a 16 interních auditů výkonu činností hlavních a podpůrných procesů (správa personální agendy, dodržování pravidel bezpečnosti informací a používání informačních systémů, dodržování pravidel v oblasti ekonomiky a hospodářské správy, výkon rostlinolékařské kontroly a dozoru, výkon kontroly skladování, prodeje a používání přípravků na ochranu rostlin, výkon správních činností). Interním kontrolám podléhal i výkon řídicích kontrol prováděný vedoucími zaměstnanci. Nálezy interních auditů a kontrol byly využity pro zdokonalení výkonu činností a systému řízení organizace.

VÝROČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ ROSTLINOLÉKAŘSKÉ SPRÁVY O POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM, ZA ROK 2010

Výroční zprávu předkládá Státní rostlinolékařská správa jako povinný subjekt v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

odst. 1 písm. a)

V roce 2010 přijala Státní rostlinolékařská správa 1238 žádostí o informace v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím. Ve 2 případech bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

odst. 1 písm. b)

Proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti bylo ve 2 případech podáno odvolání.

odst. 1 písm. c)

Ve věci poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebylo vedeno soudní řízení.

odst. 1 písm. d)

Ve věci poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebyla Státní rostlinolékařskou správou poskytnuta žádná výhradní licence.

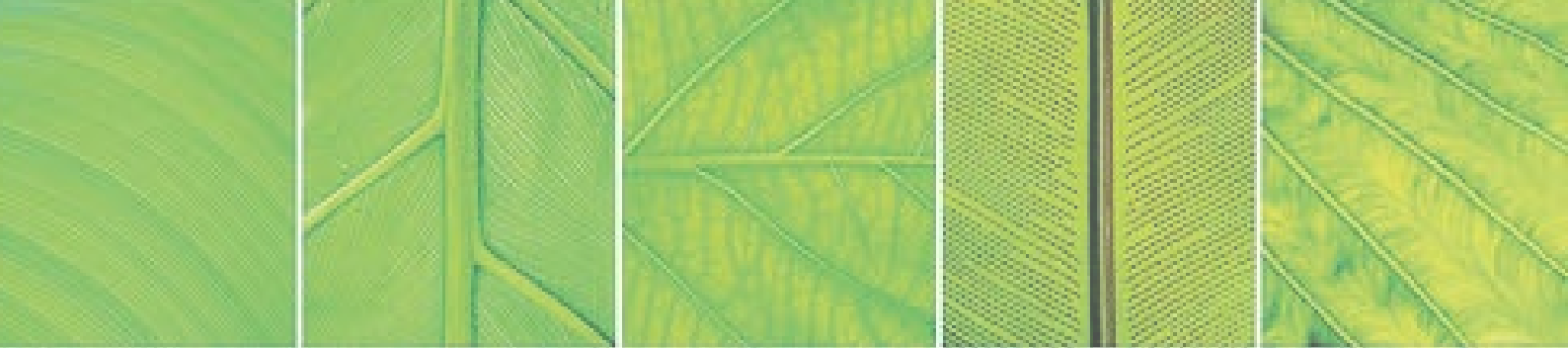
odst. 1 písm. e)

Ve věci poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebyla podána žádná stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace dle § 16a.

odst. 1 písm. f)

U podaných informací se v převážné většině jednalo o informace poskytnuté na základě žádosti podle § 13 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., podaných ústně nebo písemně, a to i prostřednictvím sítě nebo služby elektronických komunikací.

VÝSLEDKY ODBORNÝCH ČINNOSTÍ ZA ROK 2010

Příprava odborné části legislativních textů v roce 2010

V roce 2010 probíhala legislativní činnost ohledně návrhu novely z. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen rostlinolékařský zákon), návrh byl schválen vládou a návrh byl předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Tato novelizace probíhá v souvislosti s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a ozrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS. V souvislosti touto novelizací byly připravovány návrhy změn prováděcích vyhlášek. V 2. Polovině roku 2010 se začala připravovat další novela rostlinolékařského zákona v souvislosti implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/128/ES, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů.

V roce 2010 došlo k přípravě novely vyhlášky č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů (vyhláška č. 76/2010 Sb.), která byla zpracována v souvislosti s novelou směrnice Rady 2000/29/ES, a nové vyhlášky č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého, která byla zpracována v souladu se směrnicí Rady 2007/33/ES, o ochraně proti cystotvorným hádátkům brambor.

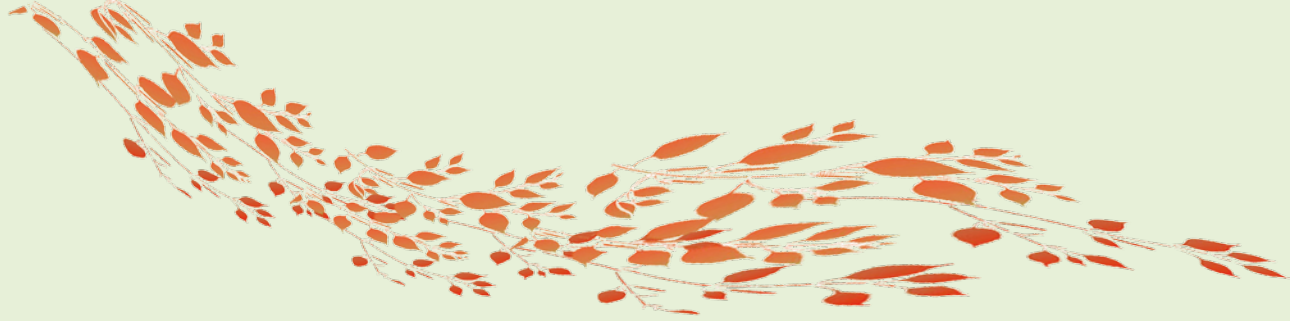
Ochrana proti škodlivým organismům

Odbor ochrany proti škodlivým organismům řešil ve správním řízení celkem 31 žádostí o povolení dovozu, přemísťování a použití ŠO pro pokusné, vědecké a šlechtitelské účely, na základě kterých bylo vydáno 10 povolení k dovozu, 15 povolení k přemísťování a 6 povolení k použití karanténního materiálu.

V roce 2010 byla rostlinolékařskou správou prováděna soustavná rostlinolékařská kontrola rizikových rostlin v místech jejich pěstování nebo výroby v rozsahu celkem 2114 kontrol, při nichž bylo odebráno 326 vzorků. Cílem této preventivní kontroly je posoudit, zda jsou splněny fyto-sanitární podmínky pro uvádění příslušných rostlin a rostlinných produktů na trh, tzn. ověřit, zda nejsou napadeny karanténními škodlivými organismy a zda splňují zvláštní fyto-sanitární požadavky k vyloučení jejich šíření.

Výskyt karanténního škodlivého organismu byl při soustavné rostlinolékařské kontrole zjištěn v roce 2010 v 15 případech u těchto rizikových rostlin:

- ovocné, okrasné a lesní dřeviny určené k dalšímu pěstování (3 x původce červené sypavky borovice - houba *Mycosphaerella pini* a 3 x původce proliferace jabloně *Apple proliferation phytoplasma*);
- skleníkové porosty květin (1 x původce viroidní větvenosti hlíz bramboru *Potato spindle tuber viroid*, 2 x viroid zakrslosti chryzantémy *Chrysanthemum stunt pospiviroid*, 2 x původce rzi chryzantémové *Puccinia horiana*);

- množitelské porosty fazolu (1 x bakterie *Xanthomonas campestris* pv. *phaseoli*);
- osivo pažitky (1 x háďátko zhoubné *Ditylenchus dipsaci*);
- porosty nesadbových brambor - pro konzumní účely (2 x původce stolburu bramboru *Potato stolbur phytoplasma*)

Vztahy s veřejností, publikační a přednášková činnost

Odbor ochrany proti škodlivým organismům uskutečnil pro veřejnost 9 přednášek s odbornou tematikou a publikoval 25 publikací.

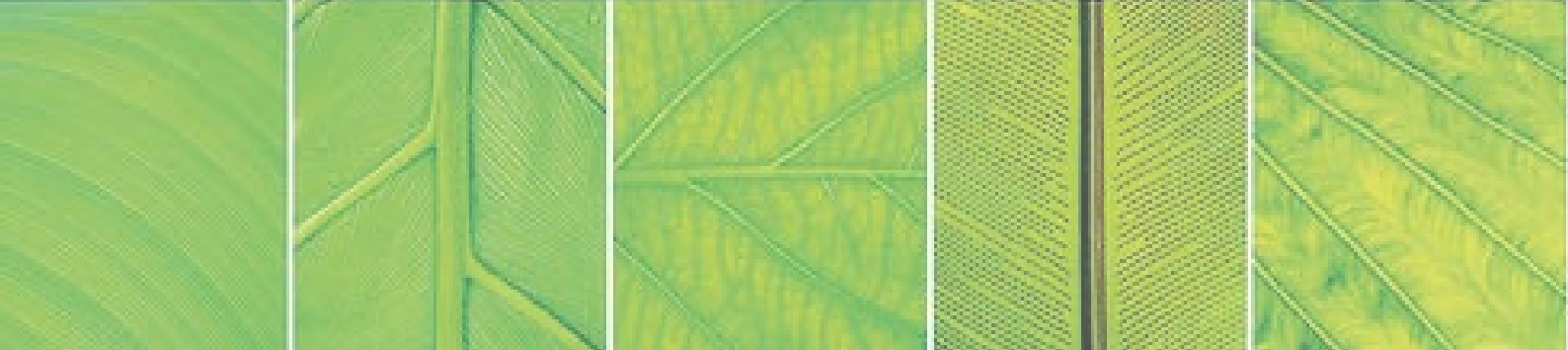
Rostlinolékařská diagnostika

Ve všech jmenovaných DL bylo v průběhu roku přijato a zpracováno 4 768 vzorků pro úřední laboratorní diagnostiku. Laboratoře dále pracovaly na stovkách vzorků pro účely kruhových testů, validací nebo jiných ověřování či zavádění metod. Ze světelných lapačů bylo v DL Olomouc a DL Praha rozborováno přes 400 vzorků. Při všech těchto diagnostických pracích bylo provedeno k 11 tisícům testů, které bylo nutno vykonat k dosažení konečných výsledků prezentovaných příslušnými protokoly.

V DL Havlíčkův Brod zaměřené převážně na karanténní bakteriózy bramboru a diagnostiku *Erwinia amylovora* bylo rozborováno 1588 vzorků. Pracoviště zodpovědně převzalo převahu diagnostických úkolů ze zrušené DL Terešín včetně nezbytných rozborů vod navazujících na testování brambor na bakteriózy (přes 100 vzorků).

DL Praha byla zaměřena na problematiku škodlivých organismů z říše živočišné s využitím klasické diagnostiky za podpory molekulárně biochemických metod. Výkonnost pracoviště ovlivnila zmíněná organizační opatření, bylo zpracováno 602 vzorků z oblasti nematologie a entomologie a včetně péče o materiál zachycený světelným lapačem. Ukončena byla činnost molekulárně biologické laboratoře a podstatná část entomologické, které přebírá DL Olomouc. Stálou náplní DL je též provádění a koordinace Státních odrůdových zkoušek brambor na zjišťování rezistence proti háďátku bramborovému a rakovině brambor, komplikace vznikly ukončením činností laboratoře ObO Opava a pracoviště VÚB v Kunraticích u Šluknova. Celkem bylo v rámci úředního testování rezistence na původce rakoviny bramboru (*Synchytrium endobioticum*)(polní testy) testováno na pozemku Svojsě 9 odrůd. K-testy se z důvodu výpadku pracoviště VÚB ve Šluknově neprováděly. Při úředním testování rezistence na HB bylo v rámci novošlechtění celkem testováno 16 odrůd v H-testu.

DL Olomouc za rok 2010 prošlo 2 578 úředních vzorků, na jejichž konečných výsledcích se podílelo 5 fytopatologicky specializovaných laboratoří (referátů) a referát biochemie zastřešující svými službami všechny potřeby diagnostiky zejména molekulární povahy a v tomto rozsahu i pro DL mimo Olomouc (celkem na 1 100 dílčích vzorků, což reprezentuje na 3 tisíce testů). Referát bakteriologie přijal 247 vzorků úředních, provedl přes 500 testů vedoucích k identifikaci izolátů a řadu vzorků zpracoval v rámci kruhových a validačních zkoušek. K 494 vzorkům referátu entomologie je nutno přičíst ještě 214 rozborů vzorků ze světelného lapače, jehož chod DL Olomouc udržuje. Plnohodnotná činnost

referátu nematologie zahrnula 329 vzorků, další desítky vzorků připadlo na kruhové a validační zkoušky. Referát mykologie přijal a zpracoval 622 vzorků a významnou měrou se spolu s nematologickými laboratořemi podílel na diagnostice vzorků v rámci spolupráce s Ústavem pro hospodářskou úpravu lesa. Referát virologie podobně jako bakteriologie potřebuje vykonat řadu dílčích testů, které vedou k získání konečných výsledků. Virologickou laboratoří prošlo 886 úředních vzorků (přes 2 200 testů) a další desítky opět zpracovány v rámci kruhových a validačních zkoušek.

Rok 2010 přinesl také potvrzení udělení osvědčení o akreditaci Českým institutem pro akreditaci třem DL odboru, v závěru roku však nebyly zajištěny personální podmínky pro tuto činnost v DL Praha. I přes časté změny flukтуаčního charakteru ve struktuře SRS, což vedlo k mnoha aktualizacím změnám v Příručce kvality, se podařilo dokumenty udržovat v náležitém pořádku a během roku splnit všechny standardní úkoly dané Příručkou kvality a podřízenými dokumenty. Příprava na dozorový externí audit v DL H. Brod a Praha počátkem roku 2010 byla úspěšná včetně obhajoby dalších tří metod k rozšíření stávajícího spektra akreditovaných činností (2 H. Brod a 1 Praha). Závěrem roku pak vrcholily přípravy k podání přihlášky na reakreditaci, která by měla prodloužit platnost uděleného osvědčení DL odboru o dalších 5 let, když dosavadní končí v lednu 2011. Ještě koncem prosince se konalo úvodní zasedání komise k reakreditačnímu auditu.

V rámci odboru diagnostiky byla zajišťována laboratorní diagnostika v odděleních diagnostických laboratoří (DL) H. Brod, Olomouc, Praha a Celkem bylo v průběhu roku

přijato a zpracováno 4 832 vzorků pro úřední laboratorní diagnostiku. Laboratoře dále pracovaly na 384 vzorcích pro účely kruhových testů, validací nebo jiných ověřování či zavádění metod. Ze světelných lapačů bylo v DL Olomouc a DL Praha rozborováno 324 vzorků. Při všech těchto diagnostických pracích bylo provedeno na 12 tisíc testů.

Integrovaná ochrana rostlin

Výsledky monitoringu letu mšic získané pomocí 5 sacích pastí byly publikovány na webu SRS v 35 týdenních přehledech - Aphid Bulletin. Rovněž byly vloženy do evropské databáze mšic EXAMINE.

V rámci dozoru nad dodržováním pravidel koexistence při pěstování geneticky modifikované (GM) kukuřice provedla SRS spolu s ministerstvem zemědělství 3 kontroly (jeden ze subjektů nesplnil podmínky) a v 69 případech ověřovala případnou odolnost zavíječe kukuřičného vůči GM hybridům kukuřice.

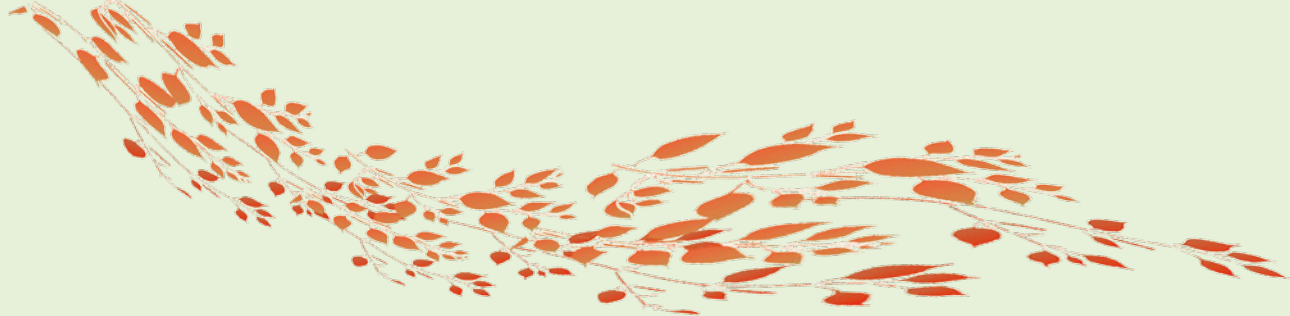
Při monitoringu se hodnotilo 218 taxonů plevelných rostlin na 429 pozorovacích bodech.

Vydání nového pokynu k této problematice a zahájení monitoringu invazních plevelů.

V roce 2011 se připravuje navázání spolupráce OMIOR s nově vzniklým sdružením Biosad (OS pro ekologickou produkci ovoce) a rozšíření spolupráce se všemi svazy v souvislosti se „Směrnicí 2009/128/ES“.

Referát monitoringu letu mšic

- Spravuje síť sacích pastí SRS, zpracovává vzorky mšic z těchto pastí a druhově a kvantitativně vzorky vyhodnocuje;

- zpracovává sezónní přehledy o letu mšic a výsledky celoročního monitoringu letu mšic v ČR a zajišťuje jejich publikaci ve formě Aphid Bulletinu s komentářem pro zemědělskou veřejnost;
- ve spolupráci s Odborem diagnostiky zakládá, udržuje a rozšiřuje sbírky srovnávacího materiálu mšic a ostatních škodlivých organismů;
- odborně spravuje část informačního systému SRS, který se týká monitoringu letu mšic;
- provádí sezónní běžnou diagnostiku nekaranténních škodlivých organismů.

MECHANIZAČNÍ PROSTŘEDKY NA OCHRANU ROSTLIN

Hodnocení typů aplikační techniky v rámci zápisu do úředního registru

Oddělení provádí hodnocení technických a technologických požadavků na mechanizační prostředky na OR, rozhoduje o jejich zápisu do Úředního registru SRS. V rámci této činnosti oddělení vede seznam mechanizačních prostředků na OR zapsaných do Úředního registru, který je zveřejněn na www.eagri.cz.

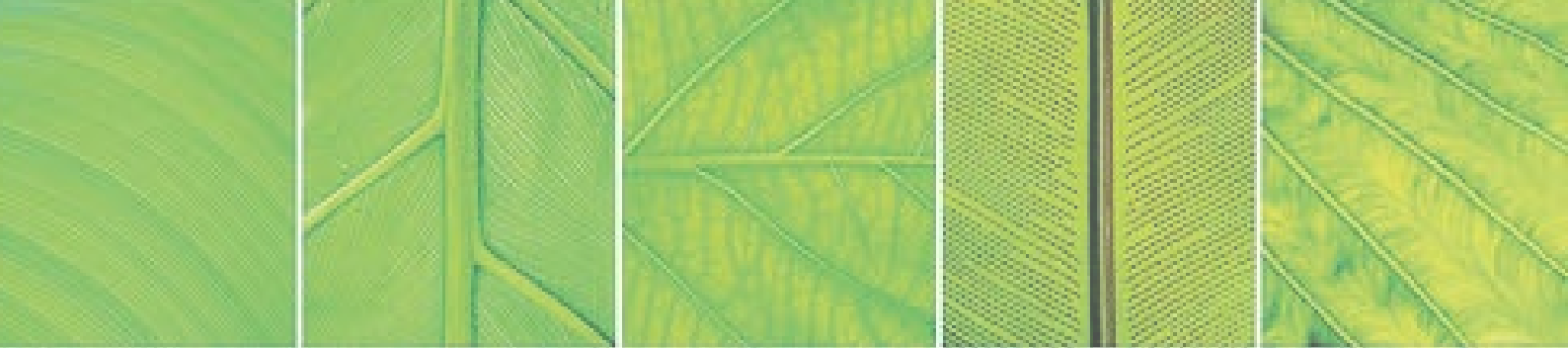
Zápis mechanizačního prostředku na OR do úředního registru (§ 63)

Bylo přijato 33 žádostí o zápis mechanizačního prostředku na OR do úředního registru. V těchto případech bylo provedeno 6 ověření plnění kritérií pro zápis do ÚR. Bylo vydáno 29 rozhodnutí o zápisu nebo

změně zápisu mechanizačního prostředku na OR v Úředním registru. Zveřejněný seznam registrovaných MP na OR byl aktualizován pro potřeby zemědělské praxe a poskytován zainteresovaným složkám (SZIF) v dohodnutých termínech.

Vydávání souhlasu k vydávání koncesní listiny pro kontrolní testování MP na OR (§ 66)

Byla podána 1 nová žádost o vydání souhlasu SRS k vydání koncesní listiny pro kontrolní testování mechanizačních prostředků na OR. Bylo vydáno 1 stanovisko (souhlas) pro příslušný ŽÚ. Zveřejněný seznam schválených provozoven KT je aktualizován zejména v souvislosti se změnami adres či kontaktů na provozovny KT.

Uznávání způsobilosti technických zařízení k hubení škodlivých organizmů (§ 69)

Bylo přijato 76 žádostí o uznání způsobilosti technického zařízení k hubení ŠO a bylo provedeno 66 kontrol technických zařízení. V 1 případě byly zjištěny závady. V 66 případech bylo vydáno rozhodnutí o funkční způsobilosti technického zařízení k hubení ŠO. Zveřejněný seznam funkčně způsobilých technických zařízení (subjekt) je pravidelně aktualizován.

Dozor - § 74 odst. 1 písm. h)

Dozor nad dodržováním podmínek uvedených v rozhodnutí o zápisu mechanizačních prostředků na OR do ÚR

V rámci dohledu nad dodržováním podmínek rozhodnutí nebyly provedeny žádné kontroly.

Dozor nad dodržováním ustanovení o používání a kontrolním testování MP na OR

Bylo provedeno 14 kontrol dodržování podmínek provádění kontrolního testování schválenými provozovny. Kontroly byly zaměřeny na vedení evidence, správnost postupu při provádění vlastního kontrolního testování.

Dozor nad dodržováním ustanovení o používání MP na OR zajišťovaly OBO SRS.

Dozor nad dodržováním a provozováním technických zařízení k hubení škodlivých organizmů

Bylo provedeno celkem 7 následných kontrol technických zařízení k hubení ŠO. Kontroly byly zaměřeny na dodržování kritérií na provozování technických zařízení v souladu s mezinárodními požadavky (ISPM 15).

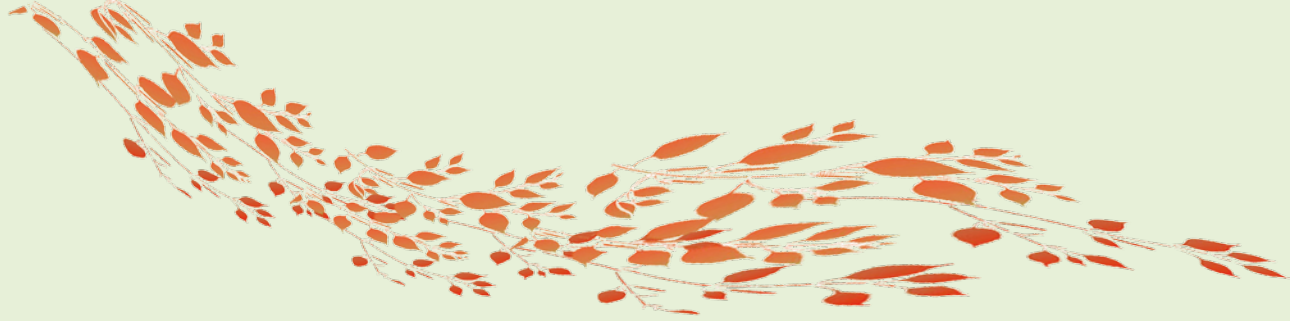
Expertní činnost

Oddělení mechanizace se podílelo na přípravě transpozice směrnice 2009/128/ES pro udržitelné využívání pesticidů a účastnilo se jednání pracovní skupiny MZe pro implementaci této směrnice a je členem tří podskupin pro tyto aktivity. Oddělení mechanizace připravovalo podklady pro novelu zákona 326/2004 Sb., týkající se problematiky dřevěných obalových materiálů a standardu ISPM 15 a novelu vyhlášky 334/2004 Sb. Ve spolupráci s MPO - ÚNMZ se podílí na připomínkování návrhů a dokumentů pro nařízení vlády ČR pro oblast směrnice 2009/127/ES, kterou se mění směrnice 2006/42/ES strojní směrnice.

Ostatní činnost

Zaměstnanci oddělení mechanizace do konce roku 2010 publikovali 7 článků v odborných časopisech. Připravili a vydali informační leták týkající se Bezpečného nakládání přípravky na ochranu rostlin po jejich aplikaci.

Zaměstnanci oddělení přednesli 20 prezentací odborných informací a výsledků činnosti oddělení na seminářích, instruktážích a odborných akcích pořádaných

jak SRS tak spolupracujícími subjekty.

Zúčastnili se také 5 zahraničních akcí – „Používanie mechanizačných prostriedkov na ochranu rastlín v kontexte správnej rastlinolekárskej a poľnohospodárskej praxe“ organizovaný slovenským ministerstvom земедělství a SKTC Rovinka, dále „Meeting of the OPERA Informal Expert Group on SUD“ organizovaném organizací OPERA, navštívili AGES – rakouskou národní autoritu pro přípravky na ochranu rostlin, kde s rakouskými kolegy diskutovali problematiku ochranných vzdáleností a protiúletových úprav aplikační techniky. Dále se zúčastnili workshopu „Mitigation of PPP losses through sprayer technology“, organizovaného ECPA, zaměřeného na projektové aktivity v rámci Evropské komise vzhledem k postupům při používání aplikační techniky a nakládání s přípravky na ochranu rostlin. Poslední zahraniční akcí byla účast na kurzu: „Training Course for Plant Health Control Staff on EU Plant Quarantine Regime for Wood Packaging Material (WPM)“, který pořádala Evropská komise prostřednictvím společnosti BTSF (Better Train Safer Food) pro instituce zabývající se problematikou dřevěných obalů a dovozem a vývozem těchto předmětů. Na všech těchto zahraničních akcích zaměstnanci prezentovali činnost a aktivity SRS.

Oddělení pokračovalo v aktivitách zaměřených na evropský projekt TOPPS Bridge, který je specializován na nakládání s přípravky na ochranu rostlin s ohledem na bezpečnost vodních zdrojů. V rámci projektu byla připravena informační brožurka „Čištění aplikační techniky“ Zaměstnanci oddělení se podíleli také na vzdělávacích akcích jiných organizací (UZEI).

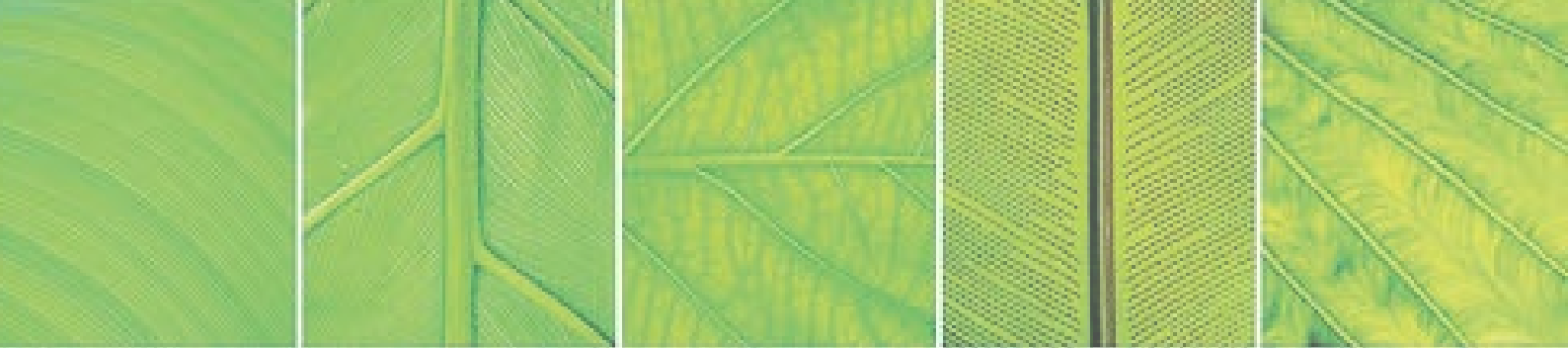
V součinnosti s MZLU se zaměstnanci podílejí na výuce studentů denního studia jak prezentacemi zejména legislativních základů pro používání mechanizačních prostředků na OR tak také praktickými ukázkami v laboratorních podmínkách (měření velikosti kapek, atd.)

V uplynulém období oddělení mechanizace organizovalo v rámci plánu vzdělávacích akcí zaměstnanců SRS 1 instruktáž v oblasti technických zařízení k hubení škodlivých organismů pro OBO. Zúčastnilo se 85 zaměstnanců SRS. Instruktáž byla zaměřena na dřevěné obaly, problematiku výskytu škodlivých organismů v nich a instruktáž pracovníků OBO v rozpoznávání druhů dřeva. Instruktáž byla doplněna prezentací přednesenou zahraničním účastníkem z Forestry Commission z Velké Británie.

V uplynulém období oddělení poskytlo více jak 59 odborných informací, které byly většinou zpracovány ve formě e-mailových odpovědí. Většina poskytnutých informací se týkala problematiky ošetřování, označování a používání dřevěných obalových materiálů v mezinárodním obchodu, a problematiky prodloužené lhůty kontrolního testování mechanizačních prostředků, ke kterému došlo v průběhu loňského roku.

Oddělení mechanizace v rámci zpoplatnění odborných úkonů vystavilo 44 fakturačních dokladů za zpoplatnění úkonů v celkové částce 104.000,- Kč. Z toho 72.000,- Kč za zpoplatnění úkonů při uznávání funkční způsobilosti technických zařízení, 32.000,- Kč za zápis MP na OR do ÚR

Oddělení mechanizace řešilo 2 podněty na nedodržování podmínek pro ošetřování dřevěných obalových materiálů.

REGISTRACE A POSTREGISTRAČNÍ KONTROLA PŘÍPRAVKŮ

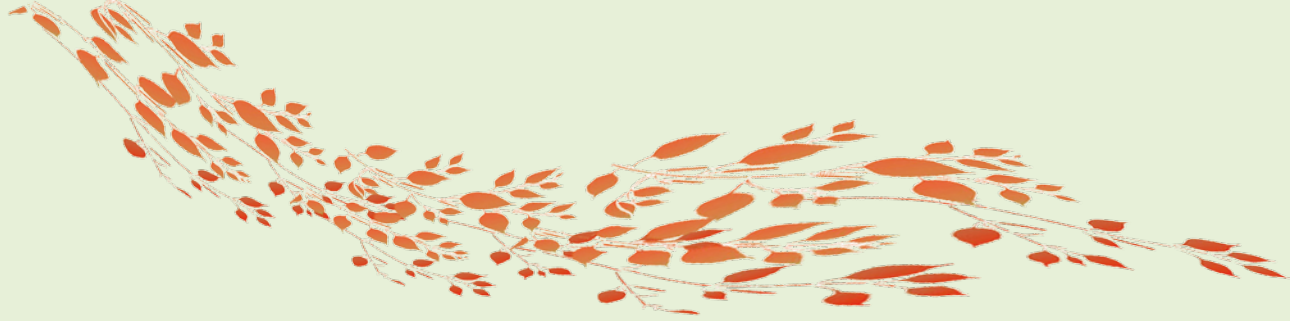
Registrace přípravků a pomocných prostředků

Počet meritorních rozhodnutí vydaných v souvislosti s registračním řízením se oproti roku 2009 zvýšil na 572. Vzrostl počet vydaných rozhodnutí o registraci nových přípravků, u nichž bylo prováděno hodnocení, a počet rozhodnutí v rámci tzv. reregistrace, tedy povinném přehodnocení vlastností přípravků poté, kdy jsou jeho účinné látky zařazeny do pozitivního seznamu Evropských společenství (Příloha I Směrnice Rady 91/414/EHS). Počet zahájených řízení ve věcech registrace či změn registrace přípravků vzrostl oproti roku 2010 o cca 40 %.

V roce 2010 bylo vydáno celkem 413 rozhodnutí v řízení o registraci přípravků na ochranu rostlin, z toho bylo 69 nově registrovaných přípravků vyžadujících kompletní posouzení jejich vlastností (v roce 2009 to bylo 41 přípravků) a 15 registrací nových malospotřebitelských balení. Dále bylo vydáno 333 rozhodnutí o změnách podmínek v rozhodnutí dříve stanovených (včetně zaregistrování dalších obchodních názvů již registrovaných přípravků). Bylo vydáno 36 rozhodnutí o prodloužení registrace přípravků (změna doby platnosti registrace byla i součástí rozhodnutí o tzv. reregistraci).

Zrušeno bylo 65 dříve vydaných rozhodnutí o registraci přípravku na základě příslušného právního předpisu Komise ES, tj. rozhodnutí nebo směrnice. V 7 případech byla registrace přípravku zrušena na žádost držitele rozhodnutí.

Dále bylo vydáno 26 rozhodnutí o zápisu pomocných prostředků na ochranu rostlin do úředního registru (feromonové lapače, adjuvanty, barviva mořidel osiva, prostředky k zamezení sklizňových ztrát, lepy, lepové desky, lepové pásy) a 4 rozhodnutí o prodloužení platnosti tohoto zápisu.

V roce 2010 bylo vydáno celkem 266 rozhodnutí o povolení dovozu souběžného přípravku na ochranu rostlin, což představuje výrazný nárůst o cca 84% oproti roku 2009. Z tohoto počtu bylo 13 rozhodnutí zamítajících žádost o povolení dovozu souběžného přípravku a 20 rozhodnutí o zrušení povolení dovozu souběžného přípravku z důvodu nesplnění požadavků stanovených zákonem.

Pro účely výzkumu a vývoje bylo v roce 2009 vydáno 246 povolení k použití neregistrovaného přípravku na ochranu rostlin, což zhruba odpovídá předcházejícímu roku. Dále bylo akceptováno 62 oznámení o provedení pokusu nebo zkoušky s registrovanými přípravky.

Bylo vydáno 20 rozhodnutí o povolení rozšířeného použití přípravku (tzv. „minoritní použití“), což představuje cca 50% počtu těchto povolení v roce 2009. Pro použití neregistrovaného přípravku (tzv. výjimka na 120 dnů) bylo vydáno 1 rozhodnutí.

V 52 případech bylo řízení ukončeno vydáním usnesení o zastavení řízení.

V roce 2010 bylo sekcí přípravků na OR vybráno na správních poplatcích u 1003 případů celkem 1 213 310,- Kč, z toho bylo 393 910,- Kč uhrazeno kolkovými známkami (515 případů) a 819 400,- Kč uhrazeno převodem na účet správních poplatků (488 případů).

Dohled nad zkušebními subjekty (GEP)

Zaměstnanci sekce přípravků na ochranu rostlin provedli celkem 11 kontrol. Z toho byly 2 vstupní audity na pracovištích, která podala žádost o vydání osvědčení o způsobilosti provádět testy biologické účinnosti v souladu se zásadami správné pokusnické praxe (GEP). V jednom případě bylo vydáno osvědčení GEP. Ve druhém případě byl žadatel informován o zjištěných nedostatcích a do konce roku 2010 nepředložil žádné důkazy o jejich odstranění, proto osvědčení GEP nebylo vydáno.

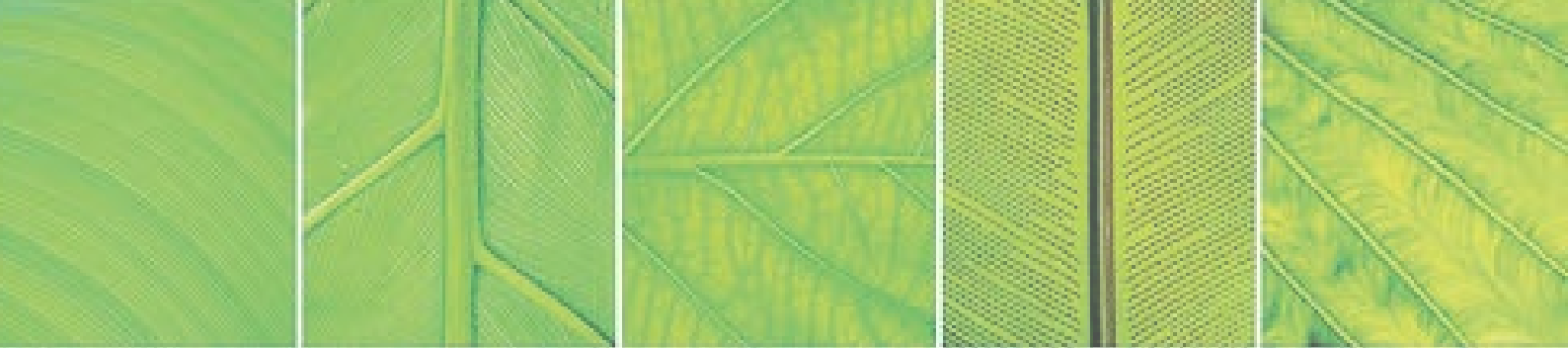
Dalších 9 průběžných kontrol bylo provedeno na pracovištích organizací, kterým toto osvědčení již bylo vydáno. V 8 případech byla na základě výsledků kontroly prodloužena platnost osvědčení GEP. V 1 případě se jednalo o běžnou kontrolu a nedostatky nebyly zjištěny.

Postregistrační kontrola přípravků

Kontrola označování a balení byla v rámci činnosti odboru postregistrační kontroly POR v roce 2010 provedena jednak u přípravků, které byly odebrány v distribuční síti pro laboratorní kontrolu a zároveň byly uzavřeny i kontroly označování přípravků provedené dle etiket zaslaných firmami na vyžádání, které nebyly v roce 2009 dokončeny.

Na podnět byly provedeny i 4 kontroly držitelů rozhodnutí o registraci, u kterých byly zkontrolovány podmínky skladování POR a vedení evidence.

Celkem bylo v r. 2010 odborem postregistrační kontroly zkontrolováno 37 subjektů, u kterých bylo provedeno 83 kontrol (z toho 43 následných kontrol). Při těchto

kontrolách bylo zjištěno 29 závad a bylo uděleno 5 úředních opatření. Největší počet závad se týkal nedostatků při označování přípravků.

V rámci těchto kontrol odbor postregistrační kontroly v Brně uložil 5 pokut v celkové výši 50 000,- Kč.

Laboratorní kontrola

Do plánu postregistrační kontroly přípravků (PRK) na ochranu rostlin bylo v roce 2010 zařazeno 99 přípravků na ochranu rostlin (tj. 47 různých účinných látek), z toho 23 přípravků ze souběžného dovozu a 23 malospotřebitelských balení.

Z tohoto plánu bylo k laboratorní kontrole v roce 2010 na oddělení laboratoře pesticidů předáno 43 odebraných přípravků na ochranu rostlin, přičemž 1 balení bylo ze souběžného dovozu. Odebrané vzorky reprezentovaly tři různé skupiny použití (34 herbicidů, 6 fungicidů a 3 insekticidy), 10 z nich bylo z malospotřebitelského balení. Pro potřeby hodnocení pomocného prostředku byl analyzován i 1 vzorek pomocného prostředku.

Oddělení laboratoře pesticidů v roce 2010 zkontrolovalo fyzikálně-chemické a technické vlastnosti 114 laboratorních vzorků 44 různých přípravků a pomocných prostředků (tj. 7 formulačních typů, 28 různých účinných látek a 6 druhů nečistot a xylenu). V roce 2010 byl dvojnásobný nárůst vzorků obsahujících dvě a více účinných látek v jednom přípravku oproti roku předcházejícímu. U vzorků byly provedeny zkoušky totožnosti účinných látek, kvantitativní stanovení jejich obsahu, a kvalitativní, popř. kvantitativní stanovení nečistot a formulačních přísad (tj. cca 366 zkoušek

totožnosti účinných látek a stanovení jejich obsahů, cca 96 zkoušek stanovení totožnosti nečistot a jejich obsahů). Uvedené zkoušky byly provedeny převážně metodou kapalinové a plynové chromatografie. Kontrola přípravku ze souběžného dovozu byla navíc rozšířena o detailní srovnávací chromatografickou analýzu profilu nečistot s referenčním přípravkem.

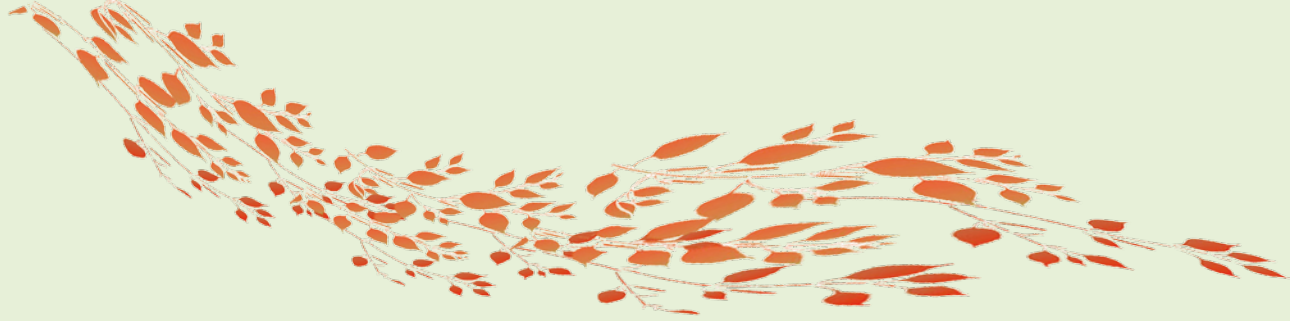
U přípravků EC formulací byl kontrolován také obsah xylenu ke zhodnocení, zda je splněn požadavek hlavního hygienika na max. obsah do 5%.

Mimo kontroly účinných látek a nečistot byly u všech vzorků testovány jejich fyzikálně-chemické a technické vlastnosti dle požadavků uvedených v platných technických specifikacích přípravku nebo FAO specifikacích; v tomto případě bylo provedeno 840 zkoušek.

Většina přípravků z PRK 2010 byla podrobena 14-ti dennímu urychlenému skladovacímu testu (UST) při 54 °C, popř. při 40 °C (8 týdnů); 35 °C (12 týdnů); 30 °C (18 týdnů) a u 28 přípravků byla sledována jejich teplotní stabilita při 0 °C.

Účinné látky a nečistoty kontrolovaných přípravků byly analyzovány metodami držitele rozhodnutí o registraci, které jsou archivovány v dokumentačním souboru příslušného přípravku nebo podle mezinárodně uznávaných metod publikovaných v CIPAC Handbooks. Všechny použité analytické metody byly pracovníky laboratoře pesticidů verifikovány, popř. validovány podle platného standardního operačního postupu v souladu s požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17025 a Příručky kvality oddělení laboratoře pesticidů.

Fyzikálně-chemické a technické zkoušky vlastností přípravku byly provedeny metodami doporučenými

v Manuálu pro vývoj a použití FAO a WHO specifikací pro pesticidy, 1. vydání, Řím 2002 a jeho revize z března 2006.

Fyzikálně–chemické a technické zkoušky vlastností přípravku byly provedeny metodami doporučenými v Manuálu pro vývoj a použití FAO a WHO specifikací pro pesticidy, 1. vydání, Řím 2002 a jeho revize z března 2006.

Mezinárodní mezilaboratorní porovnávací zkoušky (MPZ)

V roce 2010 se oddělení laboratoře pesticidů počtvrté zapojilo do mezinárodního mezilaboratorního testování způsobilosti laboratoří (**AAPCO**), kterého se účastní laboratoře z celého světa. Laboratoř analyzovala 7 účinných látek a 1 nečistotu v 5 různých formulačních typech přípravků na ochranu rostlin (10 laboratorních vzorků) metodami kapalinové a plynové chromatografie.

Na konci roku 2010 se oddělení laboratoře pesticidů již podruhé zúčastnilo mezinárodního testování způsobilosti laboratoří zaměřené na fyzikálně–chemické a technické zkoušky (FCH), které organizuje v Evropě belgická laboratoř **AFSCA**. U testované SC formulace POR laboratoř provedla 10 FCH zkoušek a kvalitativní i kvantitativní analýzy účinné látky.

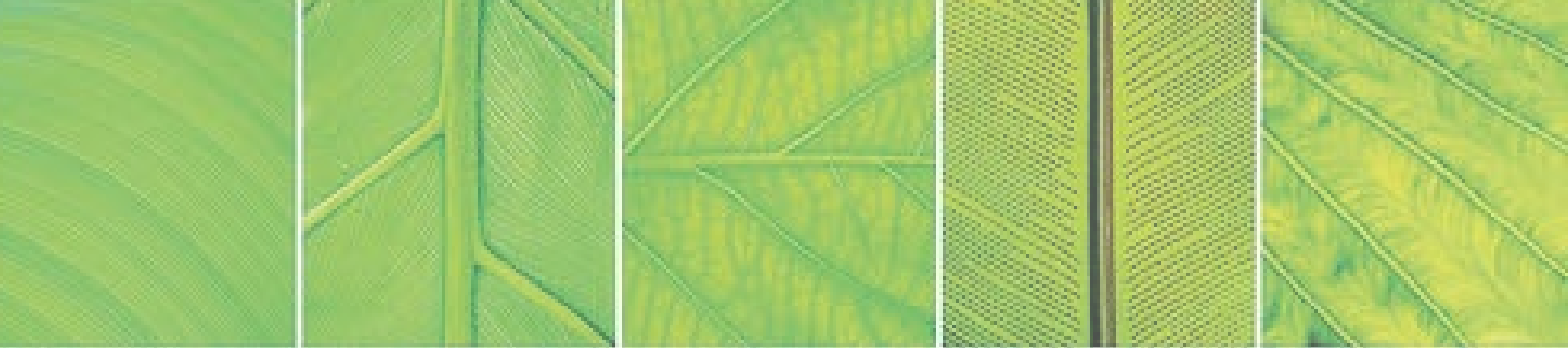
Ve všech testovaných parametrech obou MPZ laboratoř vyhověla a dosáhla vynikajícího hodnocení. Oddělení laboratoře pesticidů tak opětovně prokázalo vysokou úroveň poskytovaných výsledků, které jsou datovou základnou rozhodovacích procesů.

Mezinárodní testování analytických metod CIPAC

Mezinárodního hodnocení analytických metod **CIPAC** se laboratoř zúčastňuje už od roku 1996. V roce 2010 laboratoř testovala metodiku na stanovení tvrdosti vody (4 laboratorní vzorky) a metodiku na stanovení účinné látky dimoxystrobin ve 2 technických látkách a ve 3 různých formulacích přípravků na ochranu rostlin metodou plynové chromatografie. Ve vzorcích byly mimo dimoxystrobinu stanovovány i další účinné látky, a to: boscalid, epoxiconazol, kresoxim-Me a fenprophimorph (10 laboratorních vzorků).

Akreditace oddělení laboratoře pesticidů

Po zavedení systému kvality podle normy ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 bylo oddělení laboratoře pesticidů v roce 2008 akreditováno Českým institutem pro akreditaci (ČIA) a od té doby používá označení „Akreditovaná zkušební laboratoř č. 1521“. Předmětem akreditace je fyzikální, chemické a technické zkoušení přípravků na ochranu rostlin v rozsahu uvedeném v příloze Osvědčení o akreditaci. V roce 2010 byl počet akreditovaných zkušebních postupů pro laboratorní kontrolu pesticidů rozšířen z 15 na 21.

Dozor nad obchodním skladováním a uváděním přípravků na ochranu rostlin na trh u distributorů.

Pro rok 2010 stanovoval plán postregistrační kontroly úkol zkontrolovat plnění povinností ze zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění u 90 distributorů. Inspektoři SRS v rámci sekce územních útvarů provedli 178 kontrol (z toho 10 následných kontrol) u 159 distributorů. Celkem bylo zjištěno 9 závad zahrnujících prodej přípravků s prošlou dobou použitelnosti, prodej neregistrovaného POR, závady při skladování, závady v evidenci, prodej POR v neoriginálních obalech.

K nápravě zjištěných závad bylo vydáno 9 úředních opatření.

Dozor nad používáním přípravků.

Plán postregistrační kontroly pro rok 2009 stanovil kontrolu používání přípravků 1 460 zemědělských podniků. Kontrola byla provedena u 1 748 zemědělských podniků, z toho 1 113 národních kontrol (zákon č. 326/2004 Sb.,

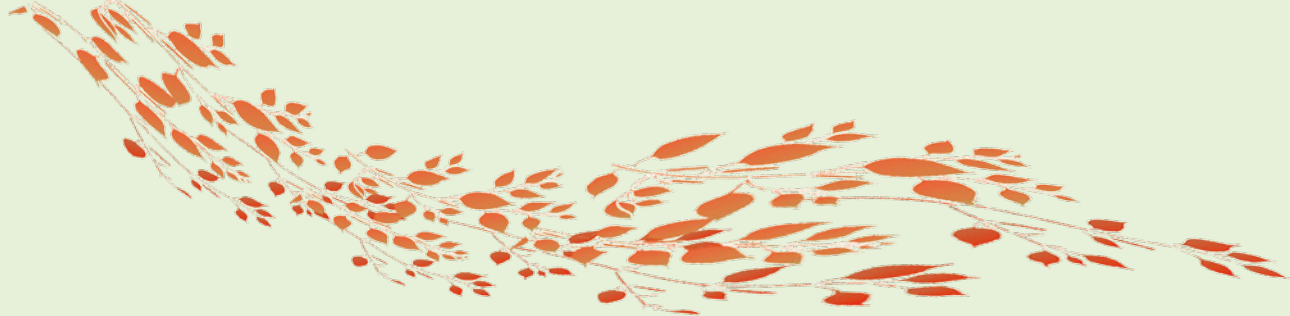
v platném znění), 114 kontrol AEO – minimální požadavky pro použití přípravků na ochranu rostlin (z toho 114 plánovaných C-C) a 615 kontrol na základě smlouvy o spolupráci se SZIF. Kontrolami CC a pro SZIF byly zjištěny u dvou kontrol nedostatky v plnění povinností žadateli o dotace.

Proti výkonu kontrol inspektoři SRS nebyly uplatněny žádné námitky. Ve všech případech kontrol podmíněnosti (Cross – Compliance) a nově od roku 2010 také pro kontroly pro SZIF byl inspektoři správně využíván i podpůrný počítačový program (PPP). Žádná zpráva o kontrole nebyla odmítnuta elektronickou podatelnou MZe.

Obsolentní (neupotřebitelné) pesticidy – Stockholmská smlouva

Při kontrolách skladů přípravků u distributorů a uživatelů přípravků zjistili a zaevidovali inspektoři SRS v roce 2010 celkové množství 9.242 kg obsolentních pesticidů, které byly následně zlikvidovány autorizovanými firmami. Z výše uvedeného množství MZe uhradilo ze svých zdrojů likvidaci 5038 kg obsolentních přípravků.

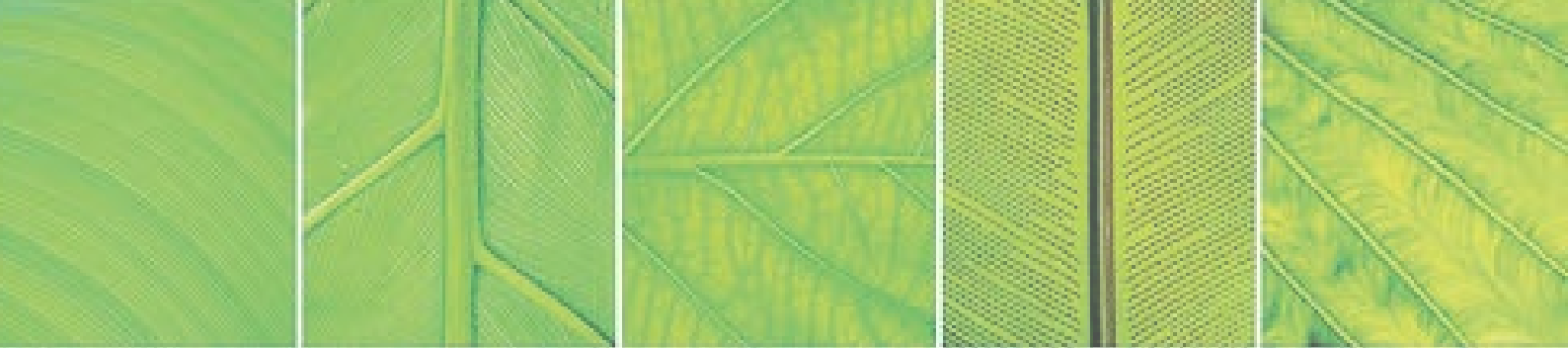

PŘEHLED VÝSLEDKŮ VYBRANÝCH ODBORNÝCH ČINNOSTÍ SRS ZA ROK 2010

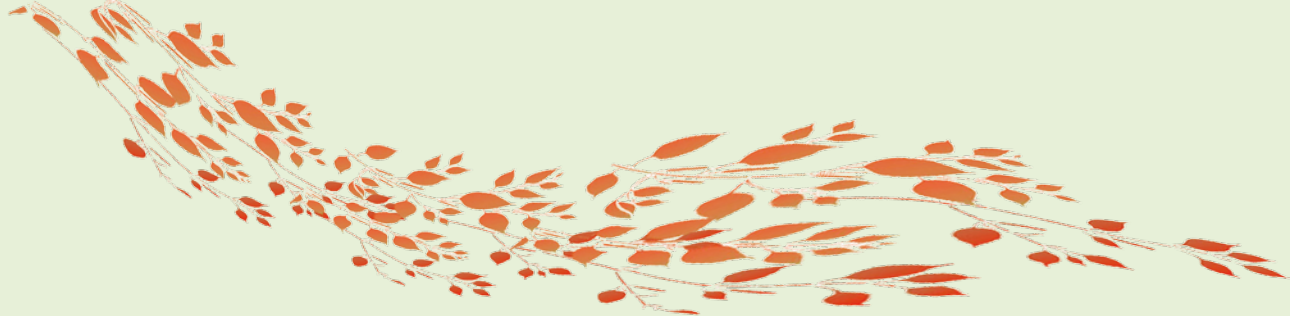
Činnost	ukazatel	Počet
I. Ochrana proti šíření škodlivých organismů		
RL kontrola při dovozu a průvozu		
Kontrolované zásilky celkem	zásilky celkem	2624
počet pozastavených zásilek	zásilky celkem	39
RL kontrola při vývozu a reexportu		
Zásilky, pro které bylo vystaveno rostlinolékařské osvědčení	odbavené zásilky	15099
Dřevěný obalový materiál – šetření, kontroly	počet	725
Soustavná rostlinolékařská kontrola (SRK)		
celkem provedených kontrol/návštěv	Kontroly	2093
celkem z toho kontrol se závadami /zjištěným výskytem ŠO/	kontroly-výskyt ŠO	10
Rostlinolékařský dozor jiný	Kontroly	3220
Monitorovací průzkum výskytu ŠO		
Obecný monitoring:		
provedená pozorování	pozorování	45520
Speciální monitoring:		
zprávy o výskytu ŠO (situační, aktuální)	Počet	1372
světelné lapače v provozu	Počet	20
nasávací pasti v provozu	Počet	0
Průzkum ŠO před založením šlechtitelského a rozmnožovacího materiálu rizikových rostlin		
žádosti	Počet	43
dozor nad plněním MRO	Subjekty	253
	Kontroly	374
Opatření nařízená a zrušená v souvislosti s výskytem ŠO		
MRO celkem nařízeno	rozhodnutí	32
MRO celkem zrušeno	rozhodnutí	72
Úřední opatření celkem nařízeno	Opatření	125

Náhrada majetkové újmy	subjekty	15
	Tis. Kč	10612,363
II. Diagnostika /§7(1b),15(1e)		
laboratorní diagnostika v rámci Odboru diagnostiky	Vzorky	4832
diagnostika úlovků ze světelných lapačů	Rozbory	324
III. Registrace přípravků na ochranu rostlin a postregistrační kontrola		
rozhodnutí v řízení o registraci přípravků na ochranu rostlin celkem	rozhodnutí	413
z toho: nově registrovaných přípravků	rozhodnutí	69
změn podmínek stanovených v rozhodnutí	rozhodnutí	348
rozhodnutí o prodloužení registrace přípravků	rozhodnutí	36
zrušení dříve vydaných rozhodnutí o registraci přípravku na základě příslušného Rozhodnutí Komise ES	rozhodnutí	65
rozhodnutí o zapsání pomocných prostředků na ochranu rostlin do úředního registru a prodloužení platnosti zápisu	rozhodnutí	26
rozhodnutí o povolení dovozu souběžných přípravků na ochranu rostlin	rozhodnutí	253
rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení dovozu souběžného přípravku	rozhodnutí	13
povolení k použití neregistrovaného prostředku	povolení	246
rozhodnutí o povolení rozšířeného použití přípravku	rozhodnutí	21
dohled nad osobami pověřenými SRS k provádění pokusů (GEP pracoviště)	kontroly	11
Postregistrační kontrola přípravků - laboratorní kontrola		
počet analyzovaných přípravků	přípravky	44
analyzované vzorky	Počet	114

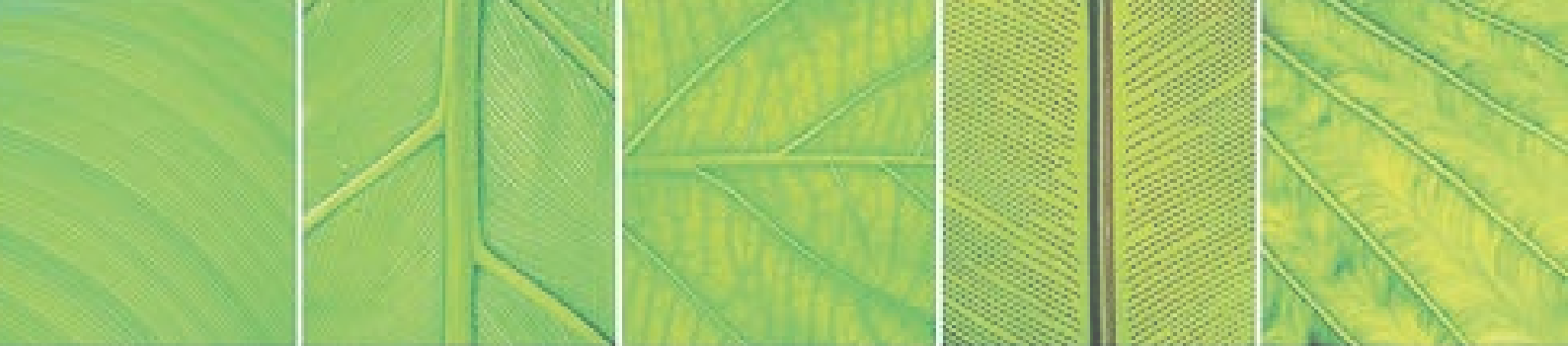
zkoušky - úč. látky	Počet	366
zkoušky - nečistoty, formulační přísady	Počet	96
zkoušky fyzikálně-chemických a technických vlastností	Počet	840
analyzované vzorky z MPZ (AAPCO, AFSCA,...)	Počet	11
testované mezinárodní analytické metody CIPAC	Počet metodik	2
Postregistrační kontrola přípravků a dalších prostředků na OR		
Dozor nad obchodním skladováním a uváděním POR na trh u distributorů		
	kontrolované subjekty	159
	kontroly	178
z toho:	následné kontroly	10
	kontroly se závadami	9
	nařízená MRO	0
	nařízená ÚO	9
Prodej neregistrovaného přípravku (včetně falzifikátů)	kontroly	161
z toho:	závady	2
	následné kontroly	2
	nařízená ÚO	2
Prošlá doba použitelnosti přípravků (prodej nebo skladováno společně s ostatními přípravky)	kontroly	167
z toho:	závady	4
	následné kontroly	5
	nařízená ÚO	4
Skladování	kontroly	178
z toho:	závady	3
	následné kontroly	3
	nařízená ÚO	3

Označování	kontroly	120
Balení	kontroly	127
Dozor nad odbornou způsobilostí u distributorů	kontroly	55
	kontrolované subjekty	49
Z toho:	závady	1
	následné kontroly	1
*vydáno společně s ÚO – prodej neregistrovaných POR	nařízená ÚO	*
Pokuty		
Pokuty	Pokuty	1
Výše pokut	tis. Kč	
Dozor nad používáním přípravků		
	kontrolované subjekty	1748
	kontroly	1842
z toho:	následné kontroly	8
	kontroly se závadou	19
	nařízená MRO	1
	nařízená ÚO	9
Použití neregistrovaných přípravků	kontroly	781
Dodržování závazných podmínek pro použití přípravku	kontroly	1460
Statická kontrola MP	kontroly	878
Kontrola vedení evidence	kontroly	987
Skladování	kontroly	857*
*včetně subjektů u kterých bylo kontrolou dokladů zjištěno, že dlouhodobě neskladují POR, počet subjektů u kterých byl zkontrolován sklad - 396		
Označování	kontroly	223
Balení	kontroly	213
Dozor nad odbornou způsobilostí pro nakládání s POR u uživatelů přípravků	kontroly	1038
	kontrolované subjekty	1012

Kontroly podmíněnosti (C-C) a kontroly pro SZIF		
Počet provedených kontrol plnění požadavků v rámci agroenviromentálních opatření – plánované C-C kontroly	kontroly	114
	kontrolované subjekty	114
	Kontroly se závadami	1
Kontroly pro SZIF		
Počet provedených kontrol plnění obecných požadavků podle Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenviromentálních opatření	kontroly	615
	kontrolované subjekty	615
	kontroly se závadami	1
Pokuty POR		
Pokuty	Pokuty	10
Výše pokut	tis. Kč	
zkoušky odborné způsobilosti pro zacházení s POR	osvědčení	
Odbor postregistrační kontroly		
	kontrolované subjekty	37
	kontroly	83
z toho:	následné kontroly	43
	kontroly se závadou	29*
	nařízená MRO	0
	nařízená ÚO	5
Prodej neregistrovaného přípravku (včetně falzifikátů)	kontroly	4
z toho:	závady	0
Prošlá doba použitelnosti přípravků (prodej nebo skladováno společně s ostatními přípravky)	kontroly	3

z toho:	závady	1
	nařízená ÚO	1
Skladování	kontroly	4
z toho:	závady	1
	nařízená ÚO	1
Označování	kontroly	83**
z toho:	kontroly se závadou	29
	následné kontroly	43
	nařízená ÚO	3
	zkontrolované přípravky	132**
	počet POR se závadami	63**
Balení	kontroly	14
Z toho:	závady	0
	zkontrolované přípravky	27
Dozor nad odbornou způsobilostí u distributorů	kontroly	1
Z toho:	závady	0
Pokuty uložené odborem postregistrační kontroly		
Pokuty	Pokuty	5
Výše pokut	tis. Kč	50
*U kontrol balení a označování, u kterých nebyly etikety odebírány z distribuční sítě, ale byly zaslány na žádost SRS držiteli registrace, nebyly vydány Opatření k nápravě.		
** počet zahrnuje 35 kontrol 105 přípravků (51 POR se závadou) na etikety poslane držiteli registrace na žádost SRS v roce 2009.		
IV. Mechanizační prostředky na ochranu rostlin a technická zařízení k hubení ŠO		
Zápis mechanizačního prostředku na ochranu rostlin do úředního registru	žádosti	33

	rozhodnutí	29
Podané žádosti o uznání způsobilosti technických zařízení k hubení škodlivých organismů	žádosti	76
Rozhodnutí o uznání způsobilosti technických zařízení k hubení škodlivých organismů	rozhodnutí	66
Vydávání souhlasu k vydávání koncesní listiny pro kontrolní testování mechanizačních prostředků na OR	žádosti	1
	stanoviska	1
Dozor nad dodržováním a provozováním technických zařízení k hubení škodlivých organismů – sušárny dřeva	Počet	7

	závady	
Dozor nad dodržováním ustanovení o používání a kontrolním testování mech. prostředků na OR	kontrol	878
	závady	1
kontroly provozoven kontrolního testování mech. prostředků	kontroly	
Ostatní		
Počet odebraných vzorků k diagnostice	vzorky	6130
Počet subjektů zadáných do aplikace STATPOR	subjekty	7792
Počet místních šetření (zdravotní stanoviska, zaplevelení, potvrzování dotačních titulů, apod.)	šetření	333

PŘÍJMY

Ukazatel	rozpočet	čerpání	%
Příjmy celkem	3 000	27 478	916
Z toho :			
- z vlastní činnosti		24 771	
- z pronájmu nemovitostí		538	
- z úroků		6	
- pokuty ve správním řízení		382	
- prodej DHM		37	
- pojistné náhrady		93	
- vratky za přeplatky energií, úhrady škod zaměstnancem		383	
- nahodilé – refundace zahraničních cest, prodej Věstníku		382	
- správní poplatky		832	
- prodej ostatního hmotného majetku		54	

PŘÍJMY ZE SPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ

Příjmy ze správního řízení (kolky) v roce 2010 činily
8 796 392,- Kč, počet případů: 16 394

BĚŽNÉ VÝDAJE

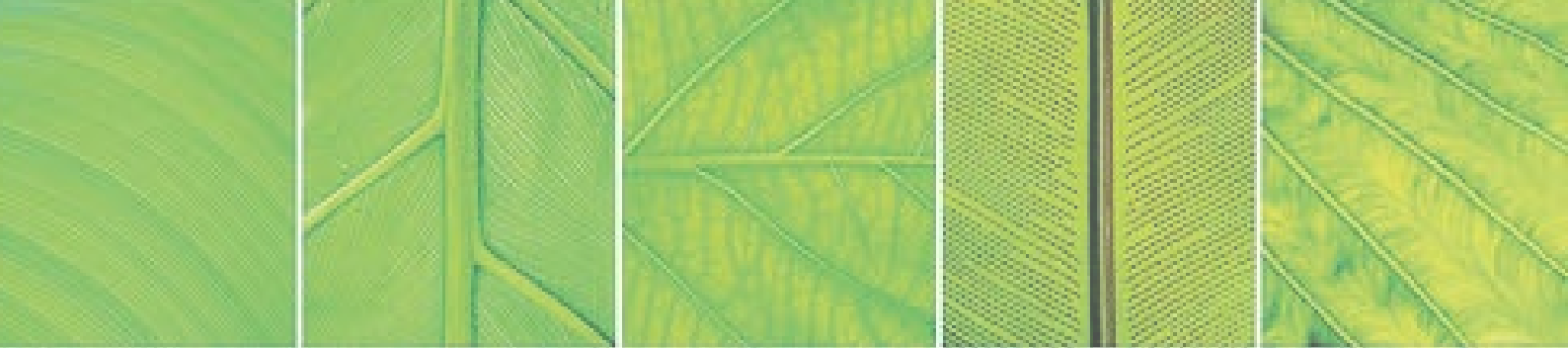
Ukazatel	rozpočet	čerpání	%
Běžné výdaje celkem	104 097	97 901	94
Z toho :			
- nákup materiálu	23 841	23 559	99
- nákup vody, paliv, energie	11 003	10 409	95
- nákup služeb	53 575	50 027	93
- ostatní nákupy	15 018	13 556	90
- poskytnuté zálohy		29	
- příspěvky a náhrady	5	4	80
- platby daní a poplatků, úhrada sankcí	154	13	8
- náhrady v nemoci, náhrady obyvatelstvu	501	304	61

ČERPÁNÍ BV DLE ČTVRTLETÍ 2010

Čerpání za 1. čtvrtletí	13 684
Čerpání za 2. čtvrtletí	17 495
Čerpání za 3. čtvrtletí	16 241
Čerpání za 4. čtvrtletí	50 481
Celkem za rok:	97 901

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Ukazatel	rozpočet	čerpání	%
Kapitálové výdaje celkem	45 680	37 252	82
z toho:			
a) dlouhodobý nehmotný majetek	11 635	11 629	100
b) dlouhodobý hmotný majetek			
- budovy, stavby	13 567	13 347	98
- stroje, přístroje	6 290	5 967	95
- dopravní prostředky	6 238	5 923	95
- výpočetní technika	452	386	86
- pozemky	3 894	0	0
- pozemky – vázané výdajů	3 604	0	0

PLATY A OON

Název	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpání:
Platy	140 190	132 784	132 784
Vázání	0	3 516	0
OON	464	678	678
Odstupné	0	3 786	3 786
Celkem:	140 654	140 764	132 248

VÁZÁNÍ PROSTŘEDKŮ VE SCHVÁLENÉM ROZPOČTU 2010

Na základě požadavku zřizovatele byly vázány prostředky v celkové výši 8 385 tis. Kč.

Tyto prostředky mají charakter závazných ukazatelů a nebyly v roce 2010 použity.

- ostatní běžné výdaje	0
- kapitálové výdaje	3 604
- platy	3 516
- pojistné	1 195
- FKSP	70

ROZPOČTOVÁ OPATŘENÍ 2010

Název	BV	Platy	OON	Pojištění	FKSP
Výzkum, vývoj	229	110		38	3
EUPHRESKO	197				
Licence Microsoft	5 197				
Platy-převod na odstupné					
		- 4 000	4 000	-1 360	-80
Celkem:	5 623	- 3 890	4 000	-1 322	-77

VĚDA A VÝZKUM

Projekt č.: IAAX00310701: „Rychlá detekce a identifikace patogenních mikroorganismů a virů pomocí elektromigračních technik a hmotnostní spektrometrie“

Poskytovatel: GA Akademie věd ČR

Položka	Rozpočet	Čerpání
- mzdy	110	110
- pojištění	38	38
- BV	229	229
- FKSP	3	3
Celkem	380	380